

STRABON

GÉOGRAPHIE

(Livre VIII)

STRABON

GEOGRAPHIE

STRABON
GÉOGRAPHIE
TOME V

*Il a été tiré de cet ouvrage:
200 exemplaires sur papier pur fil Lafuma
numérotés de 1 à 200*

COLLECTION DES UNIVERSITÉS DE FRANCE
Publiée sous le patronage de l'ASSOCIATION GUILLAUME BUDÉ

Strabo

STRABON

GÉOGRAPHIE

TOME V
(Livre VIII)

TEXTE ÉTABLI ET TRADUIT

PAR

RAOUL BALADIÉ

Professeur à l'Université de Bordeaux III

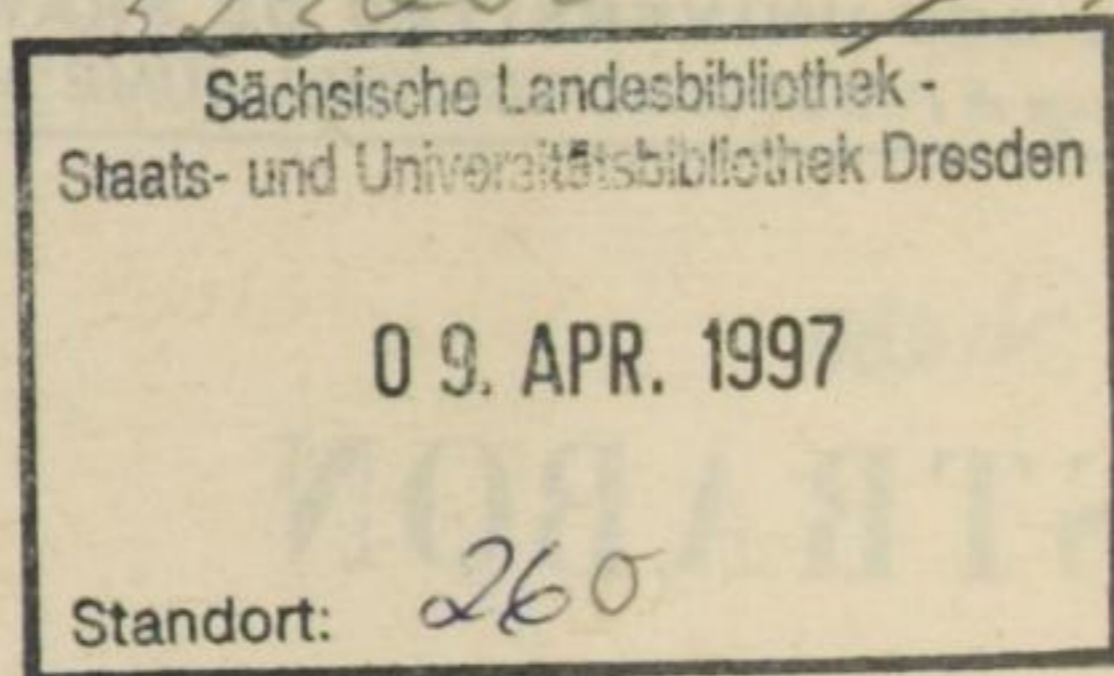
Ouvrage publié avec le concours du C.N.R.S.

PARIS
SOCIÉTÉ D'ÉDITION « LES BELLES LETTRES »
95, BOULEVARD RASPAIL

—
1978

FH
54850
.969
-5

Conformément aux statuts de l'Association Guillaume Budé, ce volume a été soumis à l'approbation de la commission technique, qui a chargé M. F. Lasserre d'en faire la révision et d'en surveiller la correction en collaboration avec M. R. Baladié.

La loi du 11 mars 1957 n'autorisant, aux termes des alinéas 2 et 3 de l'article 41, d'une part, que les « copies ou reproductions strictement réservées à l'usage privé du copiste et non destinées à une utilisation collective » et, d'autre part, que les analyses et les courtes citations dans un but d'exemple et d'illustration, « toute représentation ou reproduction intégrale, ou partielle, faite sans le consentement de l'auteur ou de ses ayants-droit ou ayants-cause, est illicite » (Alinéa 1er de l'article 40).

Cette représentation ou reproduction par quelque procédé que ce soit, constituerait donc une contrefaçon sanctionnée par les articles 425 et suivants du Code Pénal.

© Société d'édition « LES BELLES LETTRES », Paris, 1978

1997.8.008455.001

LIVRE VIII

ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΟΓΔΟΟΝ

1

C 332 1. Ἐπεὶ δ' ἐπιόντες ἀπὸ τῶν ἑσπερίων τῆς Εὐρώπης
μερῶν, ὅσα τῇ θαλάττῃ περιέχεται τῇ ἐντὸς καὶ τῇ ἐκτός,
τά τε βάρβαρα ἔθνη περιωδεύσαμεν πάντα ἐν αὐτῇ μέχρι
τοῦ Τανάϊδος καὶ τῆς Ἑλλάδος οὐ πολὺ μέρος, τὴν
5 Μακεδονίαν, ἀποδώσομεν νυνὶ τὰ λοιπὰ τῆς Ἑλλαδικῆς
γεωγραφίας.

Ἄπερ Ὅμηρος μὲν πρῶτος, ἔπειτα καὶ ἄλλοι πλείους
ἐπραγματεύσαντο, οἱ μὲν ἰδίᾳ Λιμένας ἢ Περίπλους ἢ
Περίόδους γῆς ἢ τι τοιοῦτον ἄλλο ἐπιγράψαντες, ἐν οἷς
10 καὶ τὰ Ἑλλαδικὰ περιέχεται, οἱ δ' ἐν τῇ κοινῇ τῆς ἱστορίας
γραφῇ χωρὶς ἀποδείξαντες τὴν τῶν ἡπείρων τοπογραφίαν,
καθάπερ Ἐφορός τε ἐποίησε καὶ Πολύβιος, ἄλλοι δ' εἰς
τὸν φυσικὸν τόπον καὶ τὸν μαθηματικὸν προσέλαβόν
τινα καὶ τῶν τοιούτων, καθάπερ Ποσειδώνιος τε καὶ

Ἰππαρχος · τὰ μὲν οὖν τῶν ἄλλων εὐδαιίτητά ἐστι, τὰ δ' Ὀμήρου σκέψεως δεῖται κριτικῆς, ποιητικῶς τε λέγοντος καὶ οὐ τὰ νῦν, ἀλλὰ τὰ ἀρχαῖα, ὧν ὁ χρόνος ἡμαύρωκε τὰ πολλά.

- 5 Ὡς δ' οὖν δυνατὸν ἐγχειρητέον, ἀρξάμενοι ἀφ' ὧν περ ἀπελίπομεν. Ἐτελεύτα δ' ἡμῖν ὁ λόγος ἀπὸ μὲν τῆς ἐσπέρας καὶ τῶν ἄρκτων εἰς τὰ Ἑπειρωτικὰ ἔθνη καὶ τὰ τῶν Ἰλλυριῶν, ἀπὸ δὲ τῆς ἑω εἰς τὰ τῶν Μακεδόνων μέχρι Βυζαντίου. Μετὰ μὲν οὖν τοὺς Ἑπειρώτας καὶ τοὺς
 10 Ἰλλυριοὺς τῶν Ἑλλήνων Ἀκαρνᾶνες εἰσι καὶ Αἰτωλοὶ καὶ Λοκροὶ οἱ Ὀζόλαι · πρὸς δὲ τούτοις Φωκεῖς τε καὶ Βοιωτοὶ · τούτοις δ' ἀντίπορθμός ἐστιν ἡ Πελοπόννησος, ἀπολαμβάνουσα μεταξὺ τὸν Κορινθιακὸν κόλπον | καὶ σχηματίζουσα τε τοῦτον καὶ σχηματιζομένη ὑπ' αὐτοῦ ·
 15 μετὰ δὲ Μακεδονίαν Θετταλοὶ μέχρι Μαλιέων καὶ <τὰ> τῶν ἄλλων τῶν ἐκτὸς Ἰσθμοῦ καὶ αὐτῶν τῶν ἐντός.

2. Ἐπὶ τούτοις μὲν οὖν πολλὰ ἔθνη γεγένηται, τὰ δ' ἀνωτάτω τοσαῦτα, ὅσας καὶ διαλέκτους παρειλήφαμεν τὰς Ἑλληνίδας · τούτων δ' αὐτῶν τεττάρων οὐσῶν, τὴν
 20 μὲν Ἰάδα τῇ παλαιᾷ Ἀτθίδι τὴν αὐτὴν φάμεν (καὶ γὰρ Ἴωνες ἐκαλοῦντο οἱ τότε Ἀττικοί, καὶ ἐκεῖθεν εἰσιν οἱ τὴν Ἀσίαν ἐποικήσαντες Ἴωνες καὶ χρησάμενοι τῇ νῦν

λεγομένη γλώττη Ἰάδι), τὴν δὲ Δωρίδα τῇ Αἰολίδι·
 πάντες γὰρ οἱ ἐκτὸς Ἰσθμοῦ πλὴν Ἀθηναίων καὶ Μεγαρέων
 καὶ τῶν περὶ τὸν Παρνασσὸν Δωριέων καὶ νῦν ἔτι Αἰολεῖς
 καλοῦνται, καὶ τοὺς Δωριέας δὲ ὀλίγους ὄντας καὶ
 5 τραχυτάτην οἰκοῦντας χώραν εἰκὸς ἐστὶ τῷ ἀνεπιμίκτῳ
 παρατρέψαι τὴν γλῶτταν καὶ τὰ ἄλλα ἔθ[ν]η πρὸς τὸ
 μὴ ὁμογενές, ὁμογενεῖς πρότερον ὄντας. Τοῦτο δ' αὐτὸ
 καὶ τοῖς Ἀθηναίοις συνέβη, λεπτόγεών τε καὶ τραχεῖαν
 οἰκοῦντας χώραν ἀπορθήτους εἶναι διὰ τοῦτο, καὶ αὐτόχθο-
 10 νας νομισθῆναί φησιν ὁ Θουκυδίδης, κατέχοντας τὴν
 αὐτὴν αἰεὶ, μηδενὸς ἐξελαύνοντος αὐτοὺς μηδ' ἐπιθυμοῦντος
 ἔχειν τὴν ἐκείνων· τοῦτο τοίνυν αὐτὸ καὶ τοῦ ἑτερογλώττου
 καὶ τοῦ ἑτεροεθνοῦς αἴτιον, ὡς εἰκὸς, ὑπῆρξε, καίπερ
 ὀλίγοις οὖσιν.
 15 Οὕτω δὲ τοῦ Αἰολικοῦ πλήθους ἐπικρατοῦντος ἐν τοῖς
 ἐκτὸς Ἰσθμοῦ, καὶ οἱ ἐντὸς Αἰολεῖς πρότερον ἦσαν,
 εἴτ' ἐμίχθησαν, Ἰώνων μὲν ἐκ τῆς Ἀττικῆς τὸν Αἰγιαλὸν
 κατασχόντων, τῶν δ' Ἡρακλειδῶν τοὺς Δωριέας κατ-
 αγαγόντων, ὑφ' ὧν τὰ τε Μέγαρα ὤκισθη καὶ πολλαὶ
 20 τῶν ἐν τῇ Πελοποννήσῳ πόλεων. Οἱ μὲν οὖν Ἴωνες
 ἐξέπεσον πάλιν ταχέως ὑπὸ Ἀχαιῶν, Αἰολικοῦ ἔθνους·

ἐλείφθη δ' ἐν τῇ Πελοποννήσῳ τὰ δύο ἔθνη, τό τε Αἰολικόν
καὶ τὸ Δωρικόν. Ὅσοι μὲν οὖν ἦττον τοῖς Δωριεῦσιν
ἐπεπλέκοντο (καθάπερ συνέβη τοῖς τε Ἀρκάσι καὶ τοῖς
Ἡλείοις, τοῖς μὲν ὀρεινοῖς τελέως οὔσι καὶ οὐκ ἐμπεπτωκό-
5 σιν εἰς τὸν κλῆρον, τοῖς δ' ἱεροῖς νομισθεῖσι τοῦ Ὀλυμπίου
Διὸς καὶ καθ' αὐτοὺς εἰρήνην ἄγουσι πολὺν χρόνον,
ἄλλως τε καὶ τοῦ Αἰολικοῦ γένους οὔσι καὶ δεδεγμένοις
τὴν Ὀξύλῳ συγκατελθοῦσαν στρατιάν περὶ τὴν τῶν
Ἡρακλειδῶν κάθοδον), οὗτοι Αἰολιστὶ διελέχθησαν, οἱ
10 δ' ἄλλοι μικτῇ τινι ἐχρήσαντο ἐξ ἀμφοῖν, οἱ μὲν μᾶλλον
οἱ δ' ἦττον αἰολίζοντες. Σχεδὸν δέ τι καὶ νῦν κατὰ πόλεις
ἄλλοι ἄλλως διαλέγονται, δοκοῦσι δὲ δωρίζειν ἅπαντες
διὰ τὴν συμβᾶσαν ἐπικράτειαν. |

Τοιαῦτα μὲν οὖν τὰ τῶν Ἑλλήνων ἔθνη καὶ οὕτως, ὡς
15 τύπῳ εἰπεῖν, ἀφωρισμένα. Λέγωμεν δὴ ἰδίᾳ λαβόντες ὃν
χρῆ τρόπον τῇ τάξει περὶ αὐτῶν.

3. Ἐφορος μὲν οὖν ἀρχὴν εἶναι τῆς Ἑλλάδος τὴν
Ἀκαρνανίαν φησὶν ἀπὸ τῶν ἐσπερίων μερῶν· ταύτην
γὰρ συνάπτειν πρώτην τοῖς Ἡπειρωτικοῖς ἔθνεσιν.
20 Ἄλλ' ὥσπερ οὗτος τῇ παραλίᾳ μέτρῳ χρώμενος ἐντεῦθεν

ποιεῖται τὴν ἀρχὴν, ἡγεμονικόν τι τὴν θάλατταν κρίνων
 πρὸς τὰς τοπογραφίας, ἐπεὶ ἄλλως γ' ἐνεχώρει κατὰ τὴν
 Μακεδόνων καὶ Θετταλῶν γῆν ἀρχὴν ἀποφαίνεσθαι τῆς
 Ἑλλάδος, οὕτω καὶ ἡμῖν προσήκει ἀκολουθοῦσι τῇ φύσει
 5 τῶν τόπων σύμβολον ποιεῖσθαι τὴν θάλατταν.

Αὕτη δ' ἐκ τοῦ Σικελικοῦ πελάγους προσπεσοῦσα τῇ
 μὲν ἀναχεῖται πρὸς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, τῇ δ' ἀπο-
 τελεῖ χερρόνησον μεγάλην τὴν Πελοπόννησον, ἰσθμῶ
 κλειομένην. Ἔστι δὲ ταῦτα δύο μέγιστα συστήματα τῆς
 10 Ἑλλάδος, τό τε ἐντὸς Ἴσθμοῦ καὶ τὸ ἐκτὸς [Πυλῶν] μέχρι
 <τῶν Πυλῶν καὶ> τῆς ἐκβολῆς τοῦ Πηνειοῦ [καὶ τοῦτο
 δ' ἐστὶ τὸ Θετταλικόν]. Ἔστι δὲ καὶ μείζον καὶ ἐπι-
 φανεστέρον τὸ ἐντὸς Ἴσθμοῦ · σχεδὸν δέ τι καὶ ἀκρόπολις
 ἐστὶν ἡ Πελοπόννησος τῆς συμπάσης Ἑλλάδος, χωρὶς
 15 γὰρ τῆς λαμπρότητος καὶ δυνάμεως τῶν ἐνοικησάντων
 ἔθνῶν αὐτῇ ἢ τῶν τόπων θέσις ὑπογράφει τὴν ἡγεμονίαν
 ταύτην, κόλποις τε καὶ ἄκραις πολλαῖς καί, τῷ σημειωδεσ-
 τάτῳ, χερρονήσοις μεγάλαις διαπεποικιλμένη, ὧν ἐκ
 διαδοχῆς ἑτέρα τὴν ἑτέραν ἔχει.
 20 Ἔστι δὲ πρώτη μὲν τῶν χερρονήσων ἡ Πελοπόννησος,

ἰσθμῷ κλειομένη τετταράκοντα σταδίων. Δευτέρα δὲ ἡ καὶ ταύτην περιέχουσα, ἧς ἰσθμὸς ἐστὶν ὁ ἐκ Παγῶν τῶν Μεγαρικῶν εἰς Νισαίαν, τὸ Μεγαρέων ἐπίνειον, ὑπερβολῇ σταδίων ἑκατὸν εἴκοσιν ἀπὸ θαλάττης ἐπὶ θάλατταν.

- 5 Τρίτη δ' ἡ καὶ ταύτην περιέχουσα, ἧς ἰσθμὸς ἀπὸ τοῦ μυχοῦ τοῦ Κρισαίου κόλπου μέχρι Θερμοπυλῶν, ἡ δ' ἐπινοουμένη εὐθεῖα γραμμὴ ὅσον πεντακοσίων εἴκοσι σταδίων τὴν μὲν Βοιωτίαν ἅπασαν ἐντὸς ἀπολαμβάνουσα, τὴν δὲ Φωκίδα τέμνουσα λοξὴν καὶ τοὺς Ἐπικνημιδίους.
- 10 Τετάρτη δὲ ἡ ἀπὸ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου διὰ τῆς Οἴτης καὶ τῆς Τραχινίας εἰς τὸν Μαλιακὸν κόλπον καθήκοντα ἔχουσα τὸν ἰσθμὸν καὶ τὰς Θερμοπύλας, ὅσον ὀκτακοσίων ὄντα σταδίων· πλειόνων δ' ἢ χιλίων ἄλλος ἐστὶν ἀπὸ τοῦ κόλπου τοῦ Ἀμβρακικοῦ διὰ
- 15 Θετταλῶν καὶ Μακεδόνων εἰς τὸν Θερμαῖον διήκων μυχόν.

Ἐπαγορεύει δὴ τινα τάξιν οὐ φαύλην ἢ τῶν χερρονήσων διαδοχὴ· δεῖ δ' ἀπὸ τῆς ἐλαχίστης ἄρξασθαι, ἐπιφανεστάτης δέ. |

2

1. Ἔστι τοίνυν ἡ Πελοπόννησος ἑοικυῖα φύλλῳ πλα-
 τάνου τὸ σχῆμα, ἴση σχεδόν τι κατὰ μῆκος καὶ κατὰ
 πλάτος, ὅσον χιλίων καὶ τετρακοσίων σταδίων· τὸ μὲν
 ἀπὸ τῆς ἐσπέρας ἐπὶ τὴν ἕω, τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ ἀπὸ τοῦ
 5 Χελωνάτα δι' Ὀλυμπίας καὶ τῆς Μεγαλοπολίτιδος ἐπὶ
 Ἴσθμόν· τὸ δ' ἀπὸ τοῦ νότου πρὸς τὴν ἄρκτον, ὃ ἐστὶ
 τὸ ἀπὸ Μαλεῶν δι' Ἀρκαδίας εἰς Αἴγιον· ἡ δὲ περί-
 μετρος μὴ κατακολπίζοντι τετρακισχιλίων σταδίων, ὡς
 Πολύβιος· Ἀρτεμίδωρος δὲ καὶ τετρακοσίους προστίθησι·
 10 κατακολπίζοντι δὲ πλείους τῶν ἑξακοσίων ἐπὶ τοῖς
 πεντακισχιλίοις. Ὁ δ' Ἴσθμὸς κατὰ τὸν διολκόν, δι' οὗ
 τὰ πορθμεῖα ὑπερνεωλοῦσιν ἀπὸ τῆς ἐτέρας εἰς τὴν
 ἐτέραν θάλατταν, εἴρηται ὅτι τετταράκοντα σταδίων ἐστίν.

2. Ἐχουσι δὲ τῆς χερρονήσου ταύτης τὸ μὲν ἐσπέριον
 15 μέρος Ἠλεῖοι καὶ Μεσσήνιοι, κλυζόμενοι τῷ Σικελικῷ
 πελάγει· προσλαμβάνουσι δὲ καὶ τῆς ἐκατέρωθεν παρα-
 λίας, ἡ μὲν Ἠλεῖα πρὸς ἄρκτον ἐπιστρέφουσα καὶ τὴν
 ἀρχὴν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου μέχρι ἄκρας Ἀράξου,

καθ' ἣν ἀντίπορθμός ἐστιν ἢ τε Ἀκαρνανία καὶ αἱ προ-
 κείμεναι νῆσοι, Ζάκυνθος καὶ Κεφαλληνία καὶ Ἰθάκη καὶ
 Ἐχινάδες, ὧν ἐστὶ καὶ τὸ Δουλίχιον · τῆς δὲ Μεσσηνίας
 τὸ πλεόν ἀνεωγμένον πρὸς νότον καὶ τὸ Λιβυκὸν πέλαγος
 5 μέχρι τῶν καλουμένων Θυρίδων πλησίον Ταινάρου. Ἐξῆς
 δὲ μετὰ μὲν τὴν Ἠλείαν ἐστὶ τὸ τῶν Ἀχαιῶν ἔθνος πρὸς
 ἄρκτους βλέπον καὶ τῷ Κορινθιακῷ κόλπῳ παρατεῖνον,
 τελευτᾷ δ' εἰς τὴν Σικυωνίαν · ἐντεῦθεν δὲ Σικυῶν καὶ
 Κόρινθος ἐκδέχεται μέχρι τοῦ Ἴσθμοῦ · μετὰ δὲ τὴν
 10 Μεσσηνίαν ἢ Λακωνικὴ καὶ ἢ Ἀργεῖα, μέχρι τοῦ Ἴσθμοῦ
 καὶ αὕτη,

Κόλποι δ' εἰσὶν ἐνταῦθα ὃ τε Μεσσηνιακὸς καὶ ὁ Λακωνι-
 κὸς καὶ τρίτος ὁ Ἀργολικὸς, τέταρτος δ' ὁ Ἑρμιονικὸς
 καὶ Σαρωνικὸς. Οἱ δὲ Σαλαμινιακὸν καλοῦσιν · ὧν τοὺς
 15 μὲν ἢ Λιβυκὴ, τοὺς δ' ἢ Κρητικὴ θάλαττα πληροῖ καὶ
 τὸ Μυρτώον πέλαγος · τινὲς δὲ καὶ τὸν Σαρωνικὸν πόρον <ἢ>
 πέλαγος ὀνομάζουσι.

Μέση δ' ἐστὶν ἡ Ἀρκαδία, πᾶσιν ἐπικειμένη καὶ γειτνιώσα τοῖς ἄλλοις ἔθνεσιν.

3. Ὁ δὲ Κορινθιακὸς κόλπος ἄρχεται μὲν ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Εὐήνου (τινὲς δὲ φασιν τοῦ Ἀχελῷου τοῦ
 5 ὀρίζοντος τοὺς Ἀκαρνανάνας καὶ τοὺς Αἰτωλοὺς) καὶ τοῦ Ἀράξου. Ἐνταῦθα γὰρ πρῶτον ἀξιόλογον συναγωγὴν λαμβάνουσι πρὸς ἀλλήλας αἱ ἐκατέρωθεν ἄκται· προϊούσαι δὲ πλέον τελέως συμπίπτουσι κατὰ τὸ Ῥίον καὶ τὸ Ἀντίρριον, ὅσον δὴ πέντε σταδίων ἀπολείπεται πορθμὸν.
 10 Ἔστι δὲ τὸ μὲν Ῥίον τῶν Ἀχαιῶν ἀλιτενῆς ἄκρα, δρεπανοειδῆ τινὰ ἐπιστροφὴν εἰς τὸ ἐντὸς ἔχουσα (καὶ δὴ καὶ καλεῖται Δρέπανον), κεῖται δὲ μεταξὺ Πατρῶν καὶ Αἰγίου, | Ποσειδῶνος ἱερὸν ἔχουσα· τὸ δ' Ἀντίρριον ἐν μεθορίοις τῆς Αἰτωλίας καὶ τῆς Λοκρίδος ἴδρυται, <καὶ> καλοῦσι
 15 δὲ Μολύκριον Ῥίον. Εἴτ' ἐντεῦθεν δίσταται πάλιν ἡ παραλία μετρίως ἐκατέρωθεν, προελθοῦσα δ' εἰς τὸν Κρισαῖον κόλπον ἐνταῦθα τελευτᾷ, κλειομένη τοῖς προσεσπερίοις τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Μεγαρικῆς τέρμοσιν.

Ἔχει δὲ τὴν περίμετρον ὁ Κορινθιακὸς κόλπος ἀπὸ μὲν τοῦ Εὐήνου μέχρι Ἀράξου σταδίων δισχιλίων διακοσίων τριάκοντα· εἰ δ' ἀπὸ τοῦ Ἀχελῷου, πλεονάζου ἂν ἑκατὸν πού σταδίοις.

- 5 Ἀπὸ μέντοι Ἀχελῷου ἐπὶ τὸν Εὐήνον Ἀκαρνᾶνες εἰσι, εἴθ' ἐξῆς ἐπὶ τὸ Ἀντίρριον Αἰτωλοί, τὸ δὲ λοιπὸν μέχρι Ἴσθμοῦ (Λοκρῶν ἐστὶ καὶ) Φωκέων καὶ Βοιωτῶν καὶ τῆς Μεγαρίδος, στάδιοι χίλιοι ἑκατὸν εἴκοσι δυεῖν δέοντες· ἢ δὲ ἀπὸ τοῦ Ἀντιρρίου μέχρι Ἴσθμοῦ θάλαττα
- 10 (Κρισαῖος κόλπος ἐστίν· ἢ δὲ ἀπὸ Κρεούσης πόλεως) Ἀλκυονὶς καλεῖται, μέρος οὖσα τοῦ Κρισαίου κόλπου· ἀπὸ δὲ τοῦ Ἴσθμοῦ ἐπὶ τὸν Ἀραξὸν τριάκοντα ἐπὶ τοῖς (χιλίοις).

Ὡς μὲν δὴ τύπῳ εἰπεῖν τοιαύτη τις καὶ τοσαύτη ἢ τῆς Πελοποννήσου θέσις ἐστὶ καὶ τῆς ἀντιπόρθμου γῆς μέχρι τοῦ μυχοῦ, τοιοῦτος δὲ καὶ ὁ μεταξὺ ἀμφοῖν κόλπος.

Εἶτα τὰ καθ' ἕκαστα ἐροῦμεν, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς
5 Ἑλείας ποιησάμενοι.

3

1. Νῦν μὲν δὴ πᾶσαν Ἑλείαν ὀνομάζουσι τὴν μεταξὺ Ἀχαιῶν τε καὶ Μεσσηνίων παραλίαν, ἀνέχουσιν εἰς τὴν μεσόγαιαν τὴν πρὸς Ἀρκαδίᾳ τῇ κατὰ Φολόην καὶ Ἀζᾶνας καὶ Παρρασίους.

10 Τοῦτο δὲ τὸ παλαιὸν εἰς πλείους δυναστείας διήρητο, εἶτ' εἰς δύο, τὴν τε τῶν Ἐπειῶν καὶ τὴν ὑπὸ Νέστορι τῷ Νηλέως· καθάπερ καὶ Ὅμηρος εἶρηκε, τὴν μὲν τῶν Ἐπειῶν ὀνομάζων Ἕλιν·

ἤδὲ παρ' Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί·
τὴν δ' ὑπὸ τῷ Νέστορι Πύλον, δι' ἧς τὸν Ἀλφειὸν ῥεῖν
φησίν.

Ἀλφειοῦ, ὅς τ' εὐρὺ ῥέει Πυλίων διὰ γαίης.

5 Πύλον μὲν οὖν καὶ πόλιν οἶδεν ὁ ποιητής·

οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος εὐκτίμενον πτολίεθρον,
ἶξον.

Οὐ διὰ τῆς πόλεως δὲ οὐδὲ παρ' αὐτὴν ῥεῖ ὁ Ἀλφειός,
ἀλλὰ παρ' αὐτὴν μὲν ἕτερος, ὃν οἱ μὲν Παμισόν, οἱ δὲ
10 Ἄμαθον καλοῦσιν, ἀφ' οὗ καὶ ὁ Πύλος Ἠμαθόεις εἰρήσθαι
οὗτος δοκεῖ, διὰ δὲ τῆς χώρας τῆς Πυλίας ὁ Ἀλφειός.

2. Ἥλις δὲ ἡ νῦν πόλις οὕπω ἔκτιστο καθ' Ὅμηρον,
ἀλλ' ἡ χώρα κωμηδὸν ὤκειτο· ἐκαλεῖτο δὲ Κοίλη Ἥλις
ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος· τοιαύτη γὰρ ἦν ἡ πλείστη καὶ
15 ἀρίστη. Ὅψὲ δὲ ποτε συνῆλθον εἰς τὴν νῦν πόλιν Ἥλιν,
μετὰ τὰ Περσικά, ἐκ πολλῶν δήμων.

Σχεδὸν δὲ καὶ τοὺς ἄλλους τόπους τοὺς κατὰ Πελο-
πόννησον πλὴν ὀλίγων, οὓς κατέλεξεν ὁ ποιητής, οὐ

πόλεις, ἀλλὰ χώρας νομίζει(ν δεῖ) συστήματα δήμων
 ἔχουσαν ἐκάστην πλείω, ἐξ ὧν ὕστερον αἱ γνωριζόμεναι
 πόλεις συνωκίσθησαν, οἷον τῆς Ἀρκαδίας Μαντίνεια μὲν
 ἐκ πέντε δήμων ὑπ' Ἀργείων συνωκίσθη, Τεγέα δ' ἐξ
 5 ἑννέα, ἐκ τοσοῦτων δὲ καὶ Ἡραία ὑπὸ Κλεομβρότου ἢ
 ὑπὸ Κλεωνύμου· ὡς δ' αὐτως Αἴγιον ἐξ ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ
 δήμων συνεπολίσθη, Πάτραι δὲ ἐξ ἑπτὰ, Δύμη δὲ ἐξ
 ὀκτὼ· οὕτω δὲ καὶ ἡ Ἥλις ἐκ τῶν περιοικίδων συνεπολίσθη
 (μία τούτων προσκτισ(θείη ἂν Ἀ)γριάδες).

10 Ῥεῖ δὲ διὰ τῆς πόλεως ὁ Πηνειὸς ποταμὸς παρὰ τὸ
 γυμνάσιον αὐτῆς.

Ἐπραξαν δὲ τοῦτο Ἠλεῖοι χρόνοις ὕστερον πολλοῖς τῆς
 εἰς αὐτοὺς μεταστάσεως τῶν χωρίων τῶν ὑπὸ τῷ Νέστορι.

3. Ἦν δὲ ταῦτα ἢ τε Πισᾶτις, ἧς ἡ Ὀλυμπία μέρος,
 15 καὶ ἡ Τριφυλία καὶ ἡ τῶν Καυκῶνων. Τριφύλιοι δ' ἐκλήθη-
 σαν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, ἀπὸ τοῦ τρία φύλα συνεληλυ-
 θέναι, τό τε τῶν ἀπ' ἀρχῆς Ἐπειῶν καὶ τὸ τῶν ἐποικησάντων
 ὕστερον Μινυῶν καὶ τὸ τῶν ὕστατα ἐπικρατησάντων
 Ἠλείων· οἱ δ' ἀντὶ τῶν Μινυῶν Ἀρκάδας φασίν, ἀμφισβη-

τήσαντας τῆς χώρας πολλάκις, ἀφ' οὗ καὶ Ἀρκαδικὸς Πύλος ἐκλήθη ὁ αὐτὸς καὶ Τριφυλιακός. Ὅμηρος δὲ ταύτην ἅπασαν τὴν χώραν μέχρι Μεσσήνης καλεῖ Πύλον ὁμωνύμως τῇ πόλει. Ὅτι δὲ διώριστο ἡ Κοίλη Ἡλίας ἀπὸ
 5 τῶν ὑπὸ τῷ Νέστορι τόπων, ὁ τῶν νεῶν κατάλογος δηλοῖ τοῖς τῶν ἡγεμόνων καὶ τῶν κατοικιῶν ὀνόμασι.

Λέγω δὲ ταῦτα, συμβάλλων τὰ τε νῦν καὶ τὰ ὑφ' Ὀμήρου λεγόμενα· ἀνάγκη γὰρ ἀντεξετάζεσθαι ταῦτα ἐκείνοις διὰ τὴν τοῦ ποιητοῦ δόξαν καὶ συντροφίαν πρὸς
 10 ἡμᾶς, τότε νομίζοντος ἐκάστου κατορθοῦσθαι τὴν παροῦσαν πρόθεσιν, ὅταν ἦ μηδὲν ἀντιπίπτον τοῖς οὕτω σφόδρα πιστευθεῖσι περὶ τῶν αὐτῶν λόγοις· δεῖ δὲ τὰ τε ὄντα λέγειν καὶ τὰ τοῦ ποιητοῦ παρατιθέντας, ἐφ' ὅσον προσήκει, προ(σ)σκοπεῖν.

15 4. Ἔστι δὲ τις ἄκρα τῆς Ἠλείας πρόσβορρος ἀπὸ ἐξήκοντα (σταδίων) Δύμης, Ἀχαικῆς πόλεως, Ἄραξος. Ταύτην μὲν οὖν ἀρχὴν τίθεμεν τῆς τῶν Ἠλείων παραλίας· μετὰ δὲ ταύτην ἐστὶν ἐπὶ τὴν ἐσπέραν προῖοῦσι τὸ τῶν Ἠλείων ἐπίνειον ἢ Κυλλήνη, ἀνάβασιν ἔχουσα ἐπὶ τὴν
 20 νῦν πόλιν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι σταδίων. Μέννηται δὲ τῆς Κυλλήνης ταύτης καὶ Ὅμηρος, λέγων Ὡτον Κυλλή-

νιον ἀρχὸν Ἐπειῶν · οὐ γὰρ ἀπὸ τοῦ Ἀρκαδικοῦ ὄρους ὄντα ἔμελλεν ἡγεμόνα τῶν Ἐπειῶν ἀποφῆναι · ἔστι δὲ κώμη μετρία, τὸν Ἀσκληπιὸν ἔχουσα τὸν Κολώτου, θαυμαστὸν ἰδεῖν ξόανον ἐλεφάντινον.

- 5 Μετὰ δὲ Κυλλήνην ἀκρωτήριόν ἐστίν ὁ Χελωνάτας, δυσμικώτατον τῆς Πελοποννήσου σημεῖον. Πρόκειται δ' αὐτοῦ νησίον καὶ βραχέα ἐν μεθορίοις τῆς τε κοίλης Ἥλιδος κ(αὶ τῆς τῶν) Πισατῶν, ὅθεν εἰς Κεφαλληνίαν πλείοντί ε(ἴσιν οὐ πλεί)ους στάδιοι ὀγδοήκοντα. Αὐτοῦ
10 δέ που καὶ ὁ Ἐλείσων ἢ Ἐλεια ρεῖ ποταμὸς ἐν τῇ λεχθείσῃ μεθορίᾳ.

5. Μεταξὺ δὲ τοῦ Χελωνάτα καὶ τῆς Κυλλήνης ὃ τε Πηνειὸς ἐκδίδωσι ποταμὸς καὶ ὁ Σελλήεις ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λεγόμενος, ῥέων ἐκ Φολόης · ἐφ' ᾧ Ἐφύρα πόλις,
15 ἑτέρα τῆς Θεσπρωτικῆς καὶ Θετταλικῆς καὶ τῆς Κορίνθου, τετάρτη τις ἐπὶ τῇ ὁδῷ κειμένη τῇ ἐπὶ τὸν Λασίωνα, ἦτοι <ή> αὐτὴ οὔσα τῇ Βοινόᾳ (τὴν γὰρ Οἰνόην οὔτω

καλεῖν εἰώθασιν) ἢ πλησίον ἐκείνης, διέχουσα τῆς τῶν Ἑλλείων πόλεως σταδίους ἑκατὸν εἴκοσιν· ἐξ ἧς ἢ τε Τληπολέμου τοῦ Ἡρακλέους δοκεῖ λέγεσθαι μήτηρ· ἐκεῖ γὰρ μάλλον αἱ τοῦ Ἡρακλέους στρατεῖαι·

- 5 τὴν ἄγεται ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος· πρὸς ἐκείναις δὲ οὐδεὶς ποταμὸς Σελλήεις· καὶ ὁ τοῦ Μέγητος (θώραξ,)

τόν ποτε Φυλεὺς

ἤγαγεν ἐξ Ἐφύρης ποταμοῦ ἄπο Σελλήεντος·

- 10 ἐξ ἧς καὶ τὰ φάρμακα τὰ ἀνδροφόνα· εἰς Ἐφυραν γὰρ ἀφίχθαι φησι τὸν Ὀδυσσεύς

φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενον, ὄφρα οἱ εἴη
ιοὺς χρίεσθαι·

καὶ τὸν Τηλέμαχον οἱ μνηστῆρες·

- 15 ἢ καὶ εἰς Ἐφύρην ἐθέλει, πείραν ἄρουραν,
ἐλθεῖν, ὄφρ' ἔνθεν θυμοφθόρα φάρμακ' ἐνείκη·

καὶ γὰρ τὴν Αὐγέου θυγατέρα τοῦ τῶν Ἐπειῶν βασιλέως ὁ Νέστωρ ἐν τῇ διηγήσει τοῦ πρὸς αὐτοὺς πολέμου φαρμακίδα εἰσάγει,

πρῶτος ἐγὼν ἔλον ἄνδρα,
 φήσας, [ἄνδρα]

Μούλιον αἰχμητήν, γαμβρὸς δ' ἦν Αὐγείαιο,
 πρεσβυτάτην δὲ θύγατρ' εἶχεν,

5 ἢ τόσα φάρμακα ἤδη, ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθών·

(Ἔστι δὲ καὶ περὶ Σικυῶνα Σελλήεις ποταμὸς καὶ Ἐφυρα
 πλησίον κώμη, καὶ ἐν τῇ Ἀγραιᾷ τῆς Αἰτωλίας Ἐφυρα
 κώμη). Οἱ δ' ἀπ' αὐτῆς Ἐφυροὶ, καὶ ἄλλοι οἱ Περραιβῶν
 πρὸς Μακεδονία, οἱ καὶ Κραννῶνιοι, καὶ οἱ Θεσπρωτικοὶ
 10 οἱ ἐκ Κιχύρου τῆς πρότερον Ἐφύρας.

6. Ἀπολλόδωρος δὲ διδάσκων, ὃν τρόπον ὁ ποιητὴς
 εἶωθε διαστέλλεσθαι τὰς ὁμωνυμίας, οἷον ἐπὶ τοῦ Ὀρχομε-
 νοῦ τὸν μὲν Ἀρκαδικὸν πολύμηλον καλῶν, τὸν δὲ
 Βοιωτικὸν Μινύειον, καὶ Σάμον Θρηκίην συντιθεῖς |
 15 μεσσηγὺς τε Σάμοιο καὶ Ἴμβρου,

ἵνα χωρίσῃ ἀπὸ τῆς Ἰωνικῆς, οὕτω φησὶ καὶ τὴν Θεσπρω-
τικὴν Ἐφύραν διαστέλλεσθαι τῷ τε τηλόθεν καὶ τῷ

ποταμοῦ ἀπο Σελλήεντος.

Ταῦτα δ' οὐχ ὁμολογεῖ τοῖς ὑπὸ τοῦ Σκηψίου Δημητρίου
5 λεγομένοις, παρ' οὗ μεταφέρει τὰ πλείστα. Ἐκεῖνος γὰρ
οὐ φησιν εἶναι Σελλήεντα ἐν Θεσπρωτοῖς ποταμόν,
ἀλλ' ἐν τῇ Ἠλείᾳ παρὰ τὴν ἐκεῖ Ἐφύραν, ὡς προείπομεν.

Τοῦτο δ' οὖν εἶρηκε σκέψεως δεόμενον καὶ περὶ τῆς
Οἰχαλίας, ὅτι φησὶν, οὐ μιᾶς οὔσης, μίαν εἶναι πόλιν
10 Εὐρύτου Οἰχαλιῆος, δῆλον οὖν ὅτι τὴν Θετταλικὴν,
ἐφ' ἧς φησὶν·

οἳ τ' ἔχον Οἰχαλίην, πόλιν Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.

Τίς οὖν ἐστίν, ἐξ ἧς ὀρμηθέντα αἱ Μοῦσαι κατὰ Δώριον
ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήικα παῦσαν ἀοιδῆς ;
15 φησὶ γάρ·

Οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.

Εἰ μὲν γὰρ ἦν Θετταλική, οὐκ εὖ πάλιν ὁ Σκήψιος,
'Ἀρκαδικὴν τινα λέγων, ἦν νῦν Ἀνδανίαν καλοῦσιν· εἰ
δ' οὗτος εὖ, καὶ ἡ Ἀρκαδικὴ πόλις Εὐρύτου εἴρηται,
20 ὥστ' οὐ μία μόνον· ἐκεῖνος δὲ μίαν φησὶ.

7. Μεταξὺ δὲ τῆς τοῦ Πηνειοῦ καὶ τοῦ Σελλήεντος
 ἐκβολῆς Πύλος ὤκειτο κατὰ τὸ Σκόλλιον, οὐχ ἢ τοῦ
 Νέστορος πόλις ἀλλ' ἑτέρα τις, ἢ πρὸς τὸν Ἄλφειόν
 οὐδέν ἐστι κοινώνημα, οὐδὲ πρὸς τὸν Παμισόν, εἴτε
 5 Ἄμαθον χρῆ καλεῖν. Βιάζονται δ' ἔνιοι μνηστευόμενοι
 τὴν Νέστορος δόξαν καὶ τὴν εὐγένειαν · τριῶν γὰρ Πύλων
 ἱστορουμένων ἐν Πελοποννήσῳ (καθότι καὶ τὸ ἔπος εἴρηται
 τουτί,

ἔστι Πύλος πρὸ Πύλοιο · Πύλος γέ μὲν ἐστι καὶ ἄλλος),

10 τούτου τε καὶ τοῦ Λεπρεατικοῦ τοῦ ἐν τῇ Τριφυλία καὶ
 τῇ Πισάτιδι, τρίτου δὲ τοῦ Μεσσηνιακοῦ τοῦ κατὰ
 Κορυφάσιον, ἕκαστοι τὸν παρά σφισιν ἡμαθόεντα πειρῶνται
 δεικνύναι, καὶ τὴν τοῦ Νέστορος πατρίδα τοῦτον ἀποφαί-
 νουσιν. Οἱ μὲν οὖν πολλοὶ τῶν νεωτέρων καὶ συγγραφέων

καὶ ποιητῶν Μεσσήνιόν φασι τὸν Νέστορα, τῷ σωζομένῳ
 μέχρι εἰς αὐτοὺς προστιθέμενοι· οἱ δ' Ὀμηρικώτεροι, τοῖς
 ἔπεσιν ἀκολοθοῦντες, τοῦτον εἶναί φασι τὸν τοῦ Νέστορος
 Πύλον, οὗ τὴν χώραν διέξεισιν ὁ Ἄλφειός· διέξεισι δὲ
 5 τὴν Πισάτιν καὶ τὴν Τριφυλίαν.

Οἱ δ' οὖν ἐκ τῆς Κοίλης Ἥλιδος καὶ τοιαύτην φιλοτιμίαν
 προσετίθεσαν τῷ παρ' αὐτοῖς Πύλῳ καὶ γνωρίσματα |
 δεικνύντες Γέρηνον τόπον καὶ Γέροντα ποταμὸν καὶ
 ἄλλον Γεράνιον, εἶτ' ἀπὸ τούτων ἐπιθέτως Γερήνιον
 10 εἰρήσθαι πιστούμενοι τὸν Νέστορα.

Τοῦτο δὲ ταῦτό καὶ οἱ Μεσσήνιοι πεποιήκασιν, καὶ
 πιθανώτεροί γε φαίνονται· μᾶλλον γὰρ γνώριμά φασιν
 εἶναι τὰ παρ' ἐκείνοις Γέρηνα, συνοικουμένην ποτὲ εὔ.

Τοιαῦτα μὲν τὰ περὶ τὴν Κοίλην Ἥλιν ὑπάρχοντα
 15 νυνί.

8. Ὁ δὲ ποιητὴς εἰς τέτταρα μέρη διελὼν τήνδε τὴν
 χώραν, τέτταρας δὲ καὶ τοὺς ἡγεμόνας εἰπὼν, οὐ σαφῶς
 εἴρηκεν·

Οἱ δ' ἄρα Βουπράσιόν τε καὶ Ἥλιδα δῖαν ἔναιον,
 ὅσσον ἔφ' Ὑρμίνη καὶ Μύρσινος ἐσχατόωσα
 πέτρη τ' Ὠλενίη καὶ Ἀλείσιον ἐντὸς ἔέργει,
 τῶν αὖ τέσσαρες ἀρχοὶ ἔσαν, δέκα δ' ἀνδρὶ ἐκάστω
 5 νῆες ἔποντο θοαί· πολέες δ' ἔμβαινον Ἐπειοί.

Τῷ μὲν γὰρ Ἐπειοὺς ἀμφοτέρους προσαγορεύειν τοὺς
 τε Βουπρασιεῖς καὶ τοὺς Ἠλείους, Ἠλείους δὲ μηκέτι
 καλεῖν τοὺς Βουπρασίους, οὐ τὴν Ἠλείαν δόξειεν ἂν εἰς
 τέτταρα μέρη διαιρεῖν, ἀλλὰ τὴν τῶν Ἐπειῶν, ἣν εἰς
 10 δύο μέρη διεῖλε πρότερον· οὐδ' ἂν μέρος εἶη τῆς Ἥλιδος
 τὸ Βουπράσιον, ἀλλὰ τῶν Ἐπειῶν μᾶλλον. Ὅτι γὰρ
 Ἐπειοὺς καλεῖ τοὺς Βουπρασίους, δῆλον·

Ὡς ὁπότε κρείοντ' Ἀμαρυγκέα θάπτον Ἐπειοὶ
 Βουπρασίῳ.

15 (Τὸ δὲ Βουπράσιον εἶναι τινα χώραν τῆς Ἠλείας, κατοικίαν
 οὐκ ἔχουσαν ὁμώνυμον νυνί, φαίνεται· τῆς Ἥλιδος οὖν
 μέρος καὶ τοῦτο.) Πάλιν δὲ τῷ συγκαταριθμεῖσθαι Βουπρά-
 σιόν τε καὶ Ἥλιδα δῖαν λέγοντα, εἴτ' εἰς τέτταρας διαιρεῖν

μερίδας, ὡς ἂν κοινῶ δοκεῖ τῷ τε Βουπρασίῳ καὶ τῇ
Ἥλιδι αὐτὰς ὑποτάττειν.

Ἦν δ', ὡς ἔοικε, κατοικία τῆς Ἥλειας τὸ Βουπράσιον
ἀξιόλογος, ἣ νῦν οὐκέτ' ἐστίν· ἡ δὲ χώρα καλεῖται μόνον
5 οὕτως ἢ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἐπὶ Δύμην ἐξ Ἥλιδος τῆς νῦν
πόλεως.

Ἐπολάβοι δ' ἂν τις καὶ ὑπεροχὴν τινα ἔχειν τότε τὸ
Βουπράσιον παρὰ τὴν Ἥλιν, ὥσπερ καὶ οἱ Ἐπειοὶ παρὰ
τούτους· ὕστερον δ' ἀντ' Ἐπειῶν Ἥλειοι ἐκλήθησαν.
10 Καὶ τὸ Βουπράσιον μὲν δὴ μέρος ἦν τῆς Ἥλιδος, ποιητικῶ
δέ τινι σχήματι συγκαταλέγειν τὸ μέρος τῷ ὅλῳ φασὶ
τὸν Ὅμηρον, ὡς τὸ

ἂν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος,

καὶ

15 ἂν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε,

καὶ

Κουρήτες τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτωλοί,

καὶ

οἱ δ' ἐκ Δουλιχίου Ἐχινάων θ' ἱεράων·

(καὶ γὰρ τὸ Δουλίχιον τῶν Ἐχινάδων.) Χρῶνται δὲ καὶ οἱ νεώτεροι · Ἰππῶναξ μὲν ·

Κυπρίων βέκος φαγοῦσι καὶ Ἀμαθουσίων πυρόν ·
(Κύπριοι γὰρ καὶ οἱ Ἀμαθούσιοι ·) καὶ Ἀλκμάν δὲ · |

5 Κύπρον ἡμερτὰν λιποῖσα καὶ Πάφον περιρρύταν ·
καὶ Αἰσχύλος ·

Κύπρου Πάφου τ' ἔχουσα πάντα κλήρον.

Εἰ δ' οὐκ εἶρηκεν Ἥλείους τοὺς Βουπρασίους, οὐδ' ἄλλα
πολλὰ τῶν ὄντων φήσομεν · ἀλλὰ τοῦτ' οὐκ ἔστιν ἀπόδειξις
10 τοῦ μὴ εἶναι, ἀλλὰ τοῦ μὴ εἰπεῖν μόνον.

9. Ἐκαταῖος δ' ὁ Μιλήσιος ἑτέρους λέγει τῶν Ἥλείων
τοὺς Ἐπειούς · τῷ γοῦν Ἡρακλεῖ συστρατεῦσαι τοὺς
Ἐπειούς ἐπὶ Αὐγέαν καὶ συν[αν]ελεῖν αὐτῷ τὸν τε Αὐγέαν
καὶ τὴν Ἥλιν · φησὶ δὲ καὶ τὴν Δύμην Ἐπειίδα καὶ
15 Ἀχαιίδα.

Πολλὰ μὲν οὖν καὶ μὴ ὄντα λέγουσιν οἱ ἀρχαῖοι συγ-
γραφεῖς, συντεθραμμένοι τῷ ψεύδει διὰ τὰς μυθογραφίας ·

διὰ δὲ τοῦτο καὶ οὐχ ὁμολογοῦσι πρὸς ἀλλήλους περὶ
 τῶν αὐτῶν. Οὐ μέντοι ἄπιστον, οὐδ' εἴ ποτε διάφοροι
 τοῖς Ἠλείοις ὄντες οἱ Ἐπειοὶ καὶ ἑτεροεθνεῖς εἰς ταῦτο
 συνήρχοντο κατ' ἐπικράτειαν καὶ κοινήν ἐνέμοντο τὴν
 5 πολιτείαν · ἐπεκράτουν δὲ καὶ μέχρι Δύμης. Ὁ μὲν γὰρ
 ποιητῆς οὐκ ὠνόμακε τὴν Δύμην · οὐκ ἀπαικὸς δ' ἐστὶ,
 τότε μὲν αὐτὴν ὑπὸ τοῖς Ἐπειοῖς ὑπάρξαι, ὕστερον δὲ
 τοῖς Ἴωσιν, ἢ μηδ' ἐκείνοις, ἀλλὰ τοῖς τὴν ἐκείνων χώραν
 κατασχοῦσιν Ἀχαιοῖς.

10 Τῶν δὲ τεττάρων μερίδων, ὧν ἐντὸς ἐστὶ καὶ τὸ Βουπρά-
 σιον, ἡ μὲν Ὑρμίνη καὶ ἡ Μύρσινος τῆς Ἠλείας ἐστίν,
 αἱ δὲ λοιπαὶ ἐπὶ τῶν ὄρων ἤδη τῆς Πισάτιδος, ὡς οἴονται
 τινες.

10. Ὑρμίνη μὲν οὖν πολίχνην ἦν, νῦν δ' οὐκ ἔστιν,
 15 ἀλλ' ἀκρωτήριον πλησίον Κυλλήνης ὄρεινόν ἐστι, καλού-
 μενον Ὀρμίνα ἢ Ὑρμινα · Μύρσινος δὲ τὸ νῦν Μυρτούντιον,
 ἐπὶ θάλατταν καθήκουσα κατὰ τὴν ἐκ Δύμης εἰς Ἥλιν
 ὁδὸν κατοικία, στάδια τῆς Ἠλείων πόλεως διέχουσα
 ἐβδομήκοντα. Πέτρην δ' Ὠλενίην εἰκάζουσι τὴν νῦν
 20 Σκόλλιν · ἀνάγκη γὰρ εἰκότα λέγειν, καὶ τῶν τόπων καὶ

τῶν ὀνομάτων μεταβεβλημένων, ἐκείνου τε μὴ σφόδρα
 ἐπὶ πολλῶν σαφηνίζοντος · ἔστι δ' ὄρος πετρῶδες κοινὸν
 Δυμαίων τε καὶ Τριταιέων καὶ Ἡλείων, ἐχόμενον ἐτέρου
 τινὸς Ἀρκαδικοῦ ὄρους Λαμπείας, ὃ τῆς Ἡλιδος μὲν
 5 διέστηκεν ἐκ(ατὸν καὶ) τριάκοντα σταδίου, Τριτ(α)ίας
 δὲ ἑκατὸν, (καὶ Δύμης) τοὺς ἴσους, Ἀχαικῶν πόλεων.

Τὸ δ' Ἀλείσιόν ἐστι τὸ νῦν Ἀλασσαῖον χώρα περὶ τὴν
 Ἀμφιδολίδα, ἐν ἣ καὶ κατὰ μῆνα ἀγορὰν συνάγουσιν οἱ
 περίοικοι · κεῖται δὲ ἐπὶ τῆς ὀρεινῆς ὁδοῦ, τῆς ἐξ Ἡλιδος
 10 εἰς Ὀλυμπίαν · πρότερον δ' ἦν πόλις τῆς Πισάτιδος,
 ἄλλοτ' ἄλλως τῶν ὄρων ἐπαλλαττόντων διὰ τὰς τῶν
 ἡγεμόνων μεταβολάς.

Τὸ δ' Ἀλείσιον καὶ Ἀλεισίου κολώνην ὁ ποιητῆς
 καλεῖ, ὅταν φῆ · |

15 μέσφ' ἐπὶ Βουπρασίου πολυπύρου βήσαμεν ἵππους
 πέτρης τ' Ὠλενίης, καὶ Ἀλεισίου ἔνθα κολώνη
 κέκληται ·

ὑπερβατῶς γὰρ δεῖ δέξασθαι, ἴσον τῷ καὶ ἔνθ' Ἀλεισίου
κολώνη κέκληται. Ἐνιοὶ δὲ καὶ ποταμὸν δεικνύουσιν
Ἀλείσιον.

11. Λεγομένων δέ τινων ἐν τῇ Τριφυλίᾳ Καυκῶνων
5 πρὸς τῇ Μεσσηνίᾳ, λεγομένης δὲ καὶ τῆς Δύμης Καυκωνί-
δος ὑπὸ τινων, ὄντος δὲ καὶ ποταμοῦ ἐν τῇ Δυμαίᾳ μεταξὺ
Δύμης καὶ Τριταίας, ὃς καλεῖται Καύκων [θηλυκῶς],
ζητοῦσι περὶ τῶν Καυκῶνων, [ὡς] μὴ διπτοὶ λέγονται,
οἱ μὲν περὶ τὴν Τριφυλίαν, οἱ δὲ περὶ Δύμην καὶ Ἥλιν
10 καὶ τὸν Καύκωνα ἔμβάλλει δ' οὗτος εἰς ἕτερον, ὃς Τευθέας
ἄρσενικῶς καλεῖται, ὁμώνυμος πολίχνη τινὶ τῶν εἰς τὴν
Δύμην συνωκισμένων, πλὴν ὅτι χωρὶς τοῦ σίγμα Τευθέα
λέγεται θηλυκῶς αὕτη, ἐκτεινόντων τὴν ἐσχάτην συλλαβή,
ὅπου τὸ τῆς † Νεμυδίας Ἀρτέμιδος ἱερόν.
15 Ὁ δὲ Τευθέας εἰς τὸν Ἀχελῶν ἔμβάλλει τὸν κατὰ
Δύμην ῥέοντα, ὁμώνυμον τῷ κατὰ Ἀκαρνανίαν, καλού-
μενον καὶ Πείρον. Τοῦ δ' Ἡσιόδου εἰπόντος,

ᾤκεε δ' Ὀλινίην πέτρην ποταμοῖο παρ' ὄχθας
εὐρείοις Πείροιο,

μεταγράφουσί τινες Πιέροιο, οὐκ εὖ.

Περὶ δὲ τῶν Καυκῶνων ζητοῦσί τισιν, ὅτι τῆς Ἀθηνᾶς
5 τῆς τῷ Μέντορι ὠμοιωμένης ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ εἰπούσης
πρὸς τὸν Νέστορα,

ἀτὰρ ἠῶθεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους
εἴμ', ἔνθα χρεῖός μοι ὀφείλεται · οὐ τι νέον γε
οὐδ' ὀλίγον. Σὺ δὲ τοῦτον, ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα,
10 πέμψον σὺν δίφρῳ τε καὶ υἱεῖ· δὸς δέ οἱ ἵππους,

δοκεῖ σημαίνεσθαι χώρα τις ἐν τῇ τῶν Ἐπειῶν, ἣν οἱ
Καύκωνες εἶχον, ἕτεροι ὄντες τῶν ἐν τῇ Τριφυλίᾳ, ἐπεκτεί-
νοντες καὶ μέχρι τῆς Δυμαίας τυχόν.

Οὔτε γὰρ τὴν Δύμην, ὀπόθεν Καυκωνίδα εἰρήσθαι
15 συμβέβηκε, παραλιπεῖν ἄξιον, οὔτε τὸν ποταμόν, ὀπόθεν
Καύκων εἴρηται, διὰ τὸ τοὺς Καύκωνας παρέχειν ζήτησιν,
οἵτινές ποτέ εἰσιν, ὅπου φησὶν ἡ Ἀθηνᾶ βαδίζειν κατὰ
τὴν τοῦ χρέους κομιδὴν. Εἰ γὰρ δὴ δεχοίμεθα τοὺς ἐν τῇ
Τριφυλίᾳ λέγεσθαι τοὺς περὶ Λέπρ(ε)ιον, οὐκ οἶδ' ὅπως
20 πιθανὸς ἔσται ὁ λόγος · διὸ καὶ γράφουσί τινες ·

ἔνθα χρειός μοι ὀφείλεται Ἥλιδι δίῃ,
οὐκ ὀλίγον.

Σαφεστέραν δ' ἔξει τὴν ἐπίσκεψιν τοῦτο, ἐπειδὴν τὴν
ἑξῆς χώραν περιοδεύσωμεν τὴν τε Πισάτιν καὶ τὴν
5 Τριφυλίαν μέχρι τῆς τῶν Μεσσηνίων μεθορίας.

12. Μετὰ δὲ τὸν Χελωνάταν ὁ τῶν Πισατῶν ἐστὶν
αἰγιαλὸς πολὺς · εἴτ' ἄκρα Φειά · ἣν δὲ καὶ πολίχνη ·

Φειᾶς παρ τείχεσσι, Ἰαρδάνου ἀμφὶ ῥέεθρα · |

ἔστι γὰρ καὶ ποτάμιον πλησίον. Ἐνιοὶ δ' ἀρχὴν τῆς
10 Πισάτιδος τὴν Φειάν φασι · πρόκειται δὲ καὶ ταύτης
νησίον καὶ λιμὴν · ἔνθεν εἰς Ὀλυμπίαν τὸ ἐγγυτάτω ἐκ
θαλάττης ἐστὶ στάδιοι ἑκατὸν εἴκοσιν.

Εἴτ' ἄλλη ἄκρα Ἰχθὺς ἐπὶ πολὺ προὔχουσα ἐπὶ τὴν

δύσιν, καθάπερ ὁ Χελωνάτας, ἀφ' ἧς πάλιν τὴν Κεφαλληνίαν στάδιοι ἑκατὸν εἴκοσιν.

Εἶθ' ὁ Ἄλφειὸς ἐκδίδωσι, διέχων τοῦ Χελωνάτα σταδίους διακοσίους ὀγδοήκοντα, Ἀράξου δὲ πεντακοσίους τετρα-
 5 ράκοντα πέντε. Ῥεῖ δ' ἐκ τῶν αὐτῶν τόπων, ἐξ ὧν καὶ ὁ Εὐρώτας · καλεῖται δὲ Ἀσέα, κώμη τῆς Μεγαλοπολίτιδος, πλησίον ἀλλήλων ἔχουσα δύο πηγάς, ἐξ ὧν ρέουσιν οἱ λεχθέντες ποταμοί · δύντες δ' ὑπὸ γῆν ἐπὶ συχνοῦς σταδίους ἀνατέλλουσι πάλιν, εἶθ' ὁ μὲν εἰς τὴν Λακωνικὴν,
 10 ὁ δ' εἰς τὴν Πισάτιν κατάγεται. Ὁ μὲν οὖν Εὐρώτας, κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς Βλεμινάτιδος ἀναδείξας τὸ ρεῖθρον, παρ' αὐτὴν τὴν Σπάρτην ῥυεῖς καὶ διεξιὼν αὐλῶνά τινα μακρὸν κατὰ τὸ Ἔλος, οὐ μέμνηται καὶ ὁ ποιητής, ἐκδίδωσι μεταξὺ Γυθίου, τοῦ τῆς Σπάρτης ἐπινείου, καὶ Ἀκραίων.
 15 Ὁ δ' Ἄλφειός, παραλαβὼν τὸν τε Λάδωνα καὶ τὸν Ἐρύμανθον καὶ ἄλλους ἀσημοτέρους, διὰ τῆς Φρίξης καὶ Πισάτιδος καὶ Τριφυλίας ἐνεχθεῖς, παρ' αὐτὴν τὴν

Ἰολυμπίαν ἐπὶ θάλατταν τὴν Σικελικὴν ἐκπίπτει μεταξὺ
Φειᾶς τε καὶ Ἐπιταλίου.

Πρὸς δὲ τῇ ἐκβολῇ τὸ τῆς Ἀλφειονίας Ἀρτέμιδος ἢ
Ἀλφειούσης ἄλσος ἐστὶ (λέγεται γὰρ ἀμφοτέρως), ἀπέχον
5 τῆς Ἰολυμπίας εἰς ὀγδοήκοντα σταδίους. Ταύτη δὲ τῇ
θεῶ καὶ ἐν Ἰολυμπία κατ' ἔτος συντελεῖται πανήγυρις,
καθάπερ καὶ τῇ Ἐλαφία καὶ τῇ Δαφνία.

Μεστὴ δ' ἐστὶν ἡ γῆ πᾶσα Ἀρτεμισίων τε καὶ Ἀφρο-
δισίων καὶ Νυμφαίων ἐν ἄλσεσιν ἀνθέων <πλέως> ὡς τὸ
10 πολὺ διὰ τὴν εὐυδρίαν, συχνὰ δὲ καὶ Ἑρμεία ἐν ταῖς
ὁδοῖς, Ποσειδία δ' ἐπὶ ταῖς ἀκταῖς.

Ἐν δὲ τῷ τῆς Ἀλφειονίας ἱερῷ γραφαὶ Κλεάνθους τε
καὶ Ἀρήγοντος, ἀνδρῶν Κορινθίων, τοῦ μὲν Τροίας
ἄλωσις καὶ Ἀθηνᾶς γοναί, τοῦ δ' Ἀρτεμις ἀναφερομένη
15 ἐπὶ γρυπός, σφόδρα εὐδόκιμοι.

13. Εἶτα τὸ διεῖργον ὄρος τῆς Τριφυλίας τὴν Μακιστίαν ἀπὸ τῆς Πισάτιδος · εἶτ ἄλλος ποταμὸς Χαλκίς καὶ κρήνη Κρουνοὶ καὶ κατοικία Χαλκίς, καὶ τὸ Σαμικὸν μετὰ ταῦτα, ὅπου τὸ μάλιστα τιμώμενον τοῦ Σαμίου
 5 Ποσειδῶνος ἱερόν. Ἔστι δ' ἄλσος ἀγριελαιῶν πλέων · ἐπεμελοῦντο δ' αὐτοῦ Μακίστιοι · οὗτοι δὲ καὶ τὴν ἐκεχειρίαν ἐπήγγελλον, ἣν καλοῦσι Σάμιον · συντελοῦσι δ' εἰς τὸ ἱερόν πάντες Τριφύλιοι. <Καὶ τὸ τῆς Σκιλλουντίας δὲ Ἀθηνᾶς ἱερόν τὸ περὶ Σκιλλοῦντα τῶν ἐπιφανῶν ἐστίν,
 10 Ὀλυμπίας πλησίον κατὰ τὸν Φελλῶνα.>

14. Κατὰ ταῦτα δὲ πῶς τὰ ἱερά ὑπέρκειται τῆς θαλάττης ἐν τριάκοντα ἢ μικρῶ πλείοσι σταδίοις ὁ Τριφυλιακὸς Πύλος <ὁ> καὶ Λεπρεατικὸς | ὃν καλεῖ ὁ ποιητῆς ἡμαθόεντα καὶ παραδίδωσι τοῦ Νέστορος πατρίδα, ὡς
 15 ἂν τις ἐκ τῶν ἐπῶν τῶν Ὀμήρου τεκμαίροιο · εἶτε τοῦ παραρρέοντος ποταμοῦ πρὸς ἄρκτον Ἀμάθου καλουμένου πρότερον, ὃς νῦν καὶ Ἀρκαδικὸς καλεῖται, ὥστ' ἐντεῦθεν ἡμαθόεντα κεκλήσθαι · εἶτε τούτου μὲν Παμισοῦ

καλουμένου ὁμωνύμως τοῖς ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ δυσί, τῆς δὲ πόλεως ἄδηλον ἔχούσης τὴν ἔτυμολογίαν τοῦ ἐπιθέτου· καὶ γὰρ τὸ ἀμαθώδη τὸν ποταμὸν ἢ τὴν χώραν εἶναι ψεῦδός φασι. [Καὶ τὸ τῆς Σκιλλουντίας δὲ Ἀθηνᾶς ἱερὸν
5 τὸ περὶ Σκιλλοῦντα τῶν ἐπιφανῶν ἐστίν, Ὀλυμπίας πλησίον κατὰ τὸν Φελλῶνα.]

Πρὸς ἔω δ' ἐστὶν ὄρος τοῦ Πύλου πλησίον ἐπώνυμον Μίνθης, ἣν μυθεύουσι παλλακὴν τοῦ Ἄιδου γενομένην [ἀ]πατηθεῖσαν ὑπὸ τῆς Κόρης εἰς τὴν κηπαίαν μίνθην
10 μεταβαλεῖν, ἣν τινες ἠδύοσμον καλοῦσι. Καὶ δὴ καὶ τέμενός ἐστιν Ἄιδου πρὸς τῷ ὄρει, τιμώμενον καὶ ὑπὸ Μακιστίων, καὶ Δήμητρος ἄλσος ὑπερκείμενον τοῦ Πυλιακοῦ πεδίου.

Τὸ δὲ πεδίον εὐγεῶν ἐστὶ τοῦτο, τῇ θαλάττῃ δὲ συνάψαν,
15 παρατείνει παρ' ἅπαν τὸ μεταξὺ τοῦ τε Σαμικοῦ καὶ ποταμοῦ Νέδας διάστημα. Θινώδης δὲ καὶ στενός ἐστιν ὁ τῆς θαλάττης αἰγιαλός, ὥστ' οὐκ ἂν ἀπογνοίη τις ἐντεῦθεν ἠμαθόεντα ὠνομάσθαι τὸν Πύλον.

15. Πρὸς ἄρκτον δ' ὄμορα ἦν τῷ Πύλῳ δύο πολείδια
 Τριφυλιακά, Ὑπανα καὶ Τυπανέαι, ὧν τὸ μὲν εἰς Ἥλιν
 συνωκίσθη, τὸ δ' ἔμεινεν· καὶ ποταμοὶ δὲ δύο ἐγγύς
 ῥέουσιν, ὃ τε Δαλίῳν καὶ ὁ Ἀχέρων, ἐμβάλλοντες εἰς
 5 τὸν Ἀλφειόν. Ὁ δὲ Ἀχέρων κατὰ τὴν πρὸς τὸν Ἄϊδην
 οἰκειότητα ὠνόμασται· ἐκτετίμηται γὰρ δὴ σφόδρα τὰ
 τε τῆς Δήμητρος καὶ τῆς Κόρης ἱερὰ ἐνταῦθα καὶ τὰ τοῦ
 Ἄϊδου, τάχα διὰ τὰς ὑπεναντιότητας, ὡς φησιν ὁ Σκῆψιος
 Δημήτριος. Καὶ γὰρ εὐκαρπὸς ἐστὶ καὶ ἐρυσίβην γεννᾷ
 10 καὶ θρύον ἢ Τριφυλία· διόπερ ἀντὶ μεγάλης φορᾶς πυκνὰς
 ἀφορίας γίνεσθαι συμβαίνει κατὰ τοὺς τόπους.

16. Τοῦ δὲ Πύλου πρὸς νότον ἐστὶ τὸ Λέπρεον. Ἦν δὲ
 καὶ αὕτη <ἡ> πόλις ὑπὲρ τῆς θαλάττης ἐν τετταράκοντα
 σταδίοις· μεταξὺ δὲ τοῦ Λεπρέου καὶ τοῦ Ἀλφειοῦ τὸ
 15 ἱερὸν τοῦ Σαμίου Ποσειδῶνός ἐστιν, ἑκατὸν σταδίους
 ἑκατέρου διέχον. Τοῦτο δ' ἐστὶ τὸ ἱερὸν, ἐν ᾧ καταληφθῆναί
 φησιν ὁ ποιητὴς ὑπὸ Τηλεμάχου τὴν θυσίαν συντελοῦντας
 τοὺς Πυλίους·

οἱ δὲ Πύλον, Νηλήος εὐκτίμενον πτολίεθρον
 ἴξον · τοὶ δ' ἐπὶ θινὶ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον
 ταύρους παμμέλανας Ἐνοσίχθονι κυανοχαίτη. |

[πάρεστι μὲν γὰρ τῷ ποιητῇ καὶ πλάττειν τὰ μὴ ὄντα,
 5 ὅταν δ' ἢ δυνατόν ἐφαρμόττειν τοῖς οὔσι τὰ ἔπη καὶ
 σῶζειν τὴν διήγησιν, τότε ἀπέχεσθαι προσήκει μᾶλλον.]

Χώραν δ' εἶχον εὐδαίμονα οἱ Λεπρεᾶται · τούτοις δ' ὁ-
 μοροι Κυπαρισσιεῖς. Ἄμφω δὲ τὰ χωρία ταῦτα Καύκωνες
 κατεῖχον, καὶ τὸν Μάκιστον δέ, ὃν τινες Πλατανιστοῦντα
 10 καλοῦσιν. Ὀμώνυμον τῇ χώρᾳ δ' ἐστὶ πόλισμα. Φασὶ
 δ' ἐν τῇ Λεπρεάτιδι καὶ Καύκωνος εἶναι μνήμα, εἴτ' ἀρ-
 χηγέτου τινός, εἴτ' ἄλλως ὁμωνύμου τῷ ἔθνει.

17. Πλείους δ' εἰσὶ λόγοι περὶ τῶν Καυκῶνων · καὶ
 γὰρ Ἀρκαδικὸν ἔθνος φασί, καθάπερ τὸ Πελασγικόν,
 15 καὶ πλανητικὸν ἄλλως, ὥσπερ ἐκεῖνο. Ἱστορεῖ γοῦν ὁ
 ποιητῆς καὶ τοῖς Τρωσὶν ἀφιγμένους συμμάχους, πόθεν
 δ', οὐ λέγει · δοκοῦσι δ' ἐκ Παφλαγονίας · ἐκεῖ γὰρ
 ὀνομάζουσι Καυκωνιάτας τινὰς Μαριανδυνοῖς ὁμόρους,

οἱ καὶ αὐτοὶ Παφλαγόνες εἰσὶ. Μνησθησόμεθα δ' αὐτῶν ἐπὶ πλεόν, ὅταν εἰς ἐκείνον περιστῆ τὸν τόπον ἢ γραφή.

Νυνὶ δὲ περὶ τῶν ἐν τῇ Τριφυλίᾳ Καυκῶνων ἔτι καὶ ταῦτα προσιστορητέον. Οἱ μὲν γὰρ καὶ ὄλην τὴν νῦν
 5 Ἑλείαν, ἀπὸ τῆς Μεσσηνίας μέχρι Δύμης, Καυκωνίαν
 λεχθῆναί φασιν· Ἀντίμαχος γοῦν καὶ Ἐπειοὺς καὶ
 Καύκωνας ἅπαντας προσαγορεύει. Τινὲς δὲ ὄλην μὲν
 μὴ κατασχεῖν αὐτούς, δίχα δὲ μεμερισμένους οἰκεῖν, τοὺς
 μὲν πρὸς τῇ Μεσσηνίᾳ κατὰ τὴν Τριφυλίαν, τοὺς δὲ πρὸς
 10 τῇ Δύμῃ κατὰ τὴν Βουπρασίδα καὶ τὴν Κοίλην Ἑλίαν·
 Ἀριστοτέλης δ' ἐνταῦθα μάλιστα οἶδεν ἰδρυμένους αὐτούς.
 Καὶ δὴ τοῖς ὑφ' Ὀμήρου λεγομένοις ὁμολογεῖ μᾶλλον
 ἢ ὑστάτη ἀπόφασις, τό τε ζητούμενον πρότερον λαμβάνει
 λύσιν. Ὁ μὲν γὰρ Νέστωρ ὑπόκειται τὸν Τριφυλιακὸν
 15 οἰκῶν Πύλον, τὰ τε πρὸς νότον καὶ τὰ ἐωθινὰ (ταῦτα
 δ' ἐστὶ τὰ συγκυροῦντα πρὸς τὴν Μεσσηνίαν καὶ τὴν
 Λακωνικὴν) [ᾶ] ὑπ' ἐκείνῳ ἐστίν, ἔχουσι δ' οἱ Καύκωνες,
 ὥστε τοῖς ἀπὸ τοῦ Πύλου βαδίζουσιν εἰς Λακεδαίμονα
 ἀνάγκη διὰ Καυκῶνων εἶναι τὴν ὁδόν. Τὸ δ' ἱερὸν τοῦ
 20 Σαμίου Ποσειδῶνος καὶ ὁ κατ' αὐτὸ ὄρμος, εἰς ὃν κατήχθη
 Τηλέμαχος, πρὸς δύσιν καὶ πρὸς ἄρκτον ἀπονεύει. Εἰ

μέν τοίνυν οἱ Καύκωνες ἔνταῦθα μόνον οἰκοῦσιν, οὐ
 σώζεται τῷ ποιητῇ ὁ λόγος. <Πάρεστι μὲν γὰρ τῷ ποιητῇ
 καὶ πλάττειν τὰ μὴ ὄντα, ὅταν δ' ἦ δυνατὸν ἐφαρμόττειν
 τοῖς οὔσι τὰ ἔπη καὶ σώζειν τὴν διήγησιν, τότε ἀπέχεσθαι
 5 προσήκει μᾶλλον.>

Κελεύει γὰρ ἡ Μεν<τορ>αθηναῖα κατὰ τὸν Σωτάδη τῷ
 Νέστορι, τὸν μὲν Τηλέμαχον εἰς τὴν Λακεδαίμονα πέμψαι
 σὺν δίφρῳ τε καὶ υἱεῖ

εἰς τὰ πρὸς ἔω μέρη · αὐτὴ δ' ἐπὶ ναῦν βαδιεῖσθαι νυκ-
 10 τερεύουσά φησιν ἐπὶ τὴν δύσιν καὶ εἰς τοὔπισω ·

ἀτὰρ ἠῶθεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους

πορεύ<σ>εσθαι ἐπὶ τὸ χρέος πάλιν εἰς τοῦμπροσθεν. Τίς
 οὖν ὁ τρόπος ; Παρῆν γὰρ τῷ Νέστορι λέγειν · | ἀλλ' οἷ γε
 Καύκωνες ὑπ' ἐμοί εἰσι καὶ πρὸ ὁδοῦ τοῖς εἰς Λακεδαίμονα
 15 βαδίζουσιν · ὥστε τί οὐ συνοδεύεις τοῖς περὶ Τηλέμαχον,
 ἀλλ' ἀναχωρεῖς εἰς τοὔπισω ; Ἄμα δ' οἰκεῖον ἦν τῷ
 βαδίζοντι ἐπὶ χρέους κομιδὴν, οὐκ ὀλίγου, ὡς φησι, πρὸς

ἀνθρώπους ὑπὸ τῷ Νέστορι ὄντας, αἰτήσασθαι ^{τινα}
 παρ' αὐτοῦ βοήθειαν, εἴ τι ἀγνωμονοῖτο (ὥσπερ εἶωθε)
 περὶ τὸ συμβόλαιον· οὐ γέγονε δὲ τοῦτο.

Εἰ μὲν τοίνυν ἐνταῦθα μόνον οἰκοῖεν οἱ Καύκωνες,
 5 ταῦτ' ἂν συμβαίνοι τὰ ἄτοπα· μεμερισμένων δέ τινων
 καὶ εἰς τοὺς πρὸς Δύμη τόπους τῆς Ἡλείας, ἐκεῖσε ἂν εἶη
 λέγουσα τὴν ἔφοδον ἢ Ἀθηνᾶ, καὶ οὐκ ἂν ἔτι οὔθ' ἢ εἰς
 τὴν ναῦν κατάβασις ἔχοι τι ἀπεμφαῖνον, οὔθ' ὁ τῆς
 συνοδίας ἀποσπασμός, εἰς τὰναντία τῆς ὁδοῦ οὔσης.

10 Παραπλησίως δ' ἂν καὶ τὰ περὶ τοῦ Πύλου διαπορούμενα
 τύχοι τῆς προσηκούσης διαίτης, ἐπελθοῦσι μικρὸν ἔτι
 τῆς χωρογραφίας μέχρι τοῦ Πύλου τοῦ Μεσσηνιακοῦ.

18. Ἐλέγοντο δὲ Παρωρεᾶταί τινες τῶν ἐν τῇ Τριφυλίᾳ
 κατέχοντες ὄρη περὶ τὸ Λέπρεον καὶ τὸ Μάκιστον καθ-
 15 ἦκοντα ἐπὶ θάλατταν πλησίον τοῦ Σαμιακοῦ Ποσειδίου.

19. Ὑπὸ τούτοις ἐστὶν ἐν τῇ παραλίᾳ δύο ἄντρα, τὸ
 μὲν νυμφῶν Ἀνιγριάδων, τὸ δέ, ἐν ᾧ τὰ περὶ τὰς Ἀτλαν-
 τίδας καὶ τὴν Δαρδάνου γένεσιν (μυθεύεται). Ἐνταῦθα

δὲ καὶ τὰ ἄλση, τό τε Ἴωναῖον καὶ τὸ Εὐρυκύδειον <...>. Τὸ μὲν οὖν Σαμικόν ἐστὶν ἔρυμα, πρότερον δὲ καὶ πόλις Σάμος προσαγορευομένη διὰ τὸ ὕψος ἴσως, ἐπειδὴ σάμους ἐκάλουσαν τὰ ὕψη· τάχα δὲ τῆς Ἀρήνης ἀκρόπολις ἦν
5 τοῦτο, ἧς ἐν τῷ καταλόγῳ μέμνηται ὁ ποιητής·

οἱ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο καὶ Ἀρήνην ἐρατεινήν.

Οὐδαμοῦ γὰρ σαφῶς εὐρίσκοντες ἐνταῦθα μάλιστα εἰκά-
ζουσι τὴν Ἀρήνην, ὅπου καὶ ὁ παρακείμενος Ἄνιγρος
ποταμός, καλούμενος πρότερον Μινύειος, δίδωσιν οὐ
10 μικρὸν σημεῖον· λέγει γὰρ ὁ ποιητής·

ἔστι δὲ τις ποταμὸς Μινυήιος εἰς ἄλλα βάλλων
ἐγγύθεν Ἀρήνης.

Πρὸς γὰρ δὴ τῷ ἄντρῳ τῶν Ἀνιγριάδων νυμφῶν ἐστὶ
πηγή, ὑφ' ἧς ἔλειον καὶ τιφῶδες τὸ ὑποπίπτον γίνεται
15 χωρίον· ὑποδέχεται δὲ τὸ πλεῖστον τοῦ ὕδατος ὁ Ἄνιγρος,
βαθὺς καὶ ὕπιος ὢν, ὥστε λιμνάζειν· θινώδης δ' ὢν ὁ

τόπος ἐξ εἴκοσι σταδίων βαρεῖαν ὄσμήν παρέχει, καὶ τοὺς ἰχθῦς ἀβρώτους ποιεῖ.

Μυθεύουσι δ' οἱ μὲν ἀπὸ τοῦ τῶν τετρωμένων Κενταύρων
τινάς ἐνταῦθ' ἀπονίψασθαι τὸν ἐκ τῆς Ὑδρας ἰόν, οἱ δ' ἀπὸ
5 τοῦ Μελάμποδα τοῖς ὕδασι τούτοις καθαρσίοις χρήσασθαι
πρὸς τὸν τῶν Προιτίδων καθαρμόν· | ἀλφούς δὲ καὶ
λεύκας καὶ λειχήνας ἰᾶται τὸ ἐντεῦθεν λουτρόν. Φασὶ
δὲ καὶ τὸν Ἀλφειὸν ἀπὸ τῆς τῶν ἀλφῶν θεραπείας οὕτως
ὠνομάσθαι.

10 Ἐπεὶ οὖν ἢ τε ὑπτιότης τοῦ Ἀνίγρου καὶ αἱ ἀνακοπαὶ
τῆς θαλάττης μονὴν μᾶλλον ἢ ῥύσιν παρέχουσι τοῖς
ὑδασι, Μενυήϊόν φασιν εἰρήσθαι πρότερον, παρατρέψαι
δέ τινὰς τοῦνομα, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ποιῆσαι Μινυήϊον.

Ἐχει δ' ἡ ἐτυμότης καὶ ἄλλας ἀφορμάς, εἴτ' ἀπὸ τῶν
15 μετὰ Χλωρίδος τῆς Νέστορος μητρὸς ἐλθόντων ἐξ Ὀρχο-
μενοῦ τοῦ Μινυείου, (εἴτ' ἀπὸ τῶν) Μινυῶν, οἱ τῶν
Ἀργοναυτῶν ἀπόγονοι ὄντες ἐκ Λήμνου μὲν εἰς Λακεδαί-

μονα ἐξέπεσον, ἐντεῦθεν δ' εἰς τὴν Τριφυλίαν, καὶ ᾤκησαν
 περὶ τὴν Ἀρήνην ἐν τῇ χώρᾳ τῇ νῦν Αἰπασία καλουμένη,
 οὐκ ἐχούσῃ οὐκέτι τὰ τῶν Μινυῶν κτίσματα· ὧν τινες
 μετὰ Θήρα τοῦ Αὐτεσίωνος (ἦν δ' οὗτος Πολυνεΐκος
 5 ἀπόγονος) πλεύσαντες εἰς τὴν μεταξὺ Κυρηναίας καὶ
 τῆς Κρήτης νῆσον,

καλλίστην τὸ πάροιθε, τὸ δ' ὕστερον οὖνομα Θήρην,
 ὡς φησι Καλλίμαχος, ἔκτισαν τὴν μητρόπολιν τῆς
 Κυρήνης Θήραν, ὁμώνυμον δ' ἀπέδειξαν τῇ πόλει καὶ
 10 τὴν νῆσον.

20. Μεταξὺ δὲ τοῦ Ἀνίγρου καὶ τοῦ ὄρους, ἐξ οὗ ρεῖ,
 ὁ τοῦ Ἰαρδάνου λειμῶν δείκνυται καὶ ἡρίον, καὶ <αἱ>
 Ἀχαιαί, εἰσὶ δὲ πέτραι ἀπότομοι τοῦ αὐτοῦ ὄρους, ὑπὲρ
 ὧν ἡ Σάμος, ὡς ἔφαμεν, γέγονε πόλις· οὐ πάνυ δὲ ὑπὸ
 15 τῶν τοῦς περίπλους γραψάντων ἡ Σάμος μνημονεύεται,
 τάχα μὲν γε διὰ τὸ πάλαι κατεσπᾶσθαι, τάχα δὲ καὶ διὰ

τὴν θέσιν · τὸ μὲν γὰρ Ποσειδίων ἐστὶν ἄλσος, ὡς εἴρηται,
 πρὸς τῇ θαλάττῃ · ὑπέρκειται δ' αὐτοῦ λόφος ὑψηλός,
 ἐπίπροσθεν ὧν τοῦ νῦν Σαμικοῦ, ἐφ' οὗ ἦν ἡ Σάμος,
 ὥστ' ἐκ θαλάττης μὴ ὀράσθαι. Καὶ πεδίον δ' αὐτόθι
 5 καλεῖται Σαμικόν · ἐξ οὗ πλέον ἂν τις τεκμαίροιτο ὑπάρξαι
 ποτὲ πόλιν τὴν Σάμον.

Καὶ ἡ 'Ραδινὴ δέ, [εἰς] ἣν ποιῆσαι δοκεῖ Στησίχορος,
 ἣς ἀρχή ·

10 "Ἄγε, Μοῦσα λίγει", ἄρξον ἀοιδᾶς, Ἐρατοῖ, νόμους
 Σαμίων περὶ παίδων ἐρατᾶ φθεγγομένα λύρα,

ἐντεῦθεν λέγει τοὺς παῖδας. Ἐκδοθεῖσαν γὰρ τὴν 'Ραδινὴν
 εἰς Κόρινθον τυράννω φησὶν ἐκ τῆς Σάμου πλεῦσαι
 πνέοντος Ζεφύρου, οὐ δήπουθεν τῆς Ἰωνικῆς Σάμου ·
 <τῷ> δ' αὐτῷ ἀνέμῳ καὶ ἀρχιθέωρον εἰς Δελφοὺς <ὄντα
 15 τὸν> ἀδελφὸν αὐτῆς ἐλθεῖν, καὶ τὸν ἀνεψιὸν ἐρῶντα αὐτῆς

ἄρματι εἰς Κόρινθον ἐξορμήσαι παρ' αὐτήν · ὃ τε τύραννος,
κτείνας ἀμφοτέρους, ἄρματι ἀποπέμπει τὰ σώματα,
μεταγνοὺς δ' ἀνακαλεῖ καὶ θάπτει. |

21. Ἄπο δὲ τοῦ Πύλου τούτου καὶ τοῦ Λεπρέου
5 τετρακοσίων που σταδίων ἐστὶ διάστημα ἐπὶ τὴν Μεσση-
νιακὴν Πύλον καὶ τὸ Κορυφάσιον, ἐπὶ θαλάττῃ κείμενα
φρούρια, καὶ τὴν παρακειμένην Σφαγίαν νῆσον · ἀπὸ δὲ
Ἄλφειοῦ ἑπτακόσια πενήκοντα, ἀπὸ δὲ τοῦ Χελωνάτα
χίλια τριάκοντα.

10 Ἐν δὲ τῷ μεταξύ τό τε τοῦ Μακιστίου Ἡρακλέους ἱερόν
ἐστὶ καὶ ὁ Ἀκίδων ποταμός. Ρεῖ δὲ παρὰ τάφον Ἰαρδάνου
καὶ Χάαν πόλιν ποτὲ ὑπάρξασαν πλησίον Λεπρέου, ὅπου
καὶ τὸ πεδίον τὸ Αἰπάσιον. Περὶ ταύτης δὲ τῆς Χάας
γενέσθαι φασὶν ἔνιοι τὸν πόλεμον τοῖς Ἀρκάσι πρὸς τοὺς
15 Πυλίουσ, ὃν ἔφρασεν Ὅμηρος, καὶ δεῖν οἴονται γράφειν ·

ἠβῶμ', ὡς ὅτ' ἐπ' ὠκυρόω Ἀκίδοντι μάχοντο
ἀγρόμενοι Πύλιοί τε καὶ Ἀρκάδες
Χάας παρ τείχεσιν ·

οὐ Κελάδοντι, οὐδὲ Φειᾶς · τῷ γὰρ τάφῳ τοῦ Ἰαρδάνου

τοῦτον πλησιάζειν καὶ τοῖς Ἀρκάσι τὸν τόπον μάλλον ἢ ἐκείνον.

22. Κυπαρισσία τέ ἐστὶν ἐπὶ τῇ θαλάττῃ τῇ Τριφυλιακῇ καὶ Πύργοι καὶ ὁ Ἀκίδων ποταμὸς καὶ Νέδα. Νυνὶ μὲν
 5 οὖν τῇ Τριφυλίᾳ πρὸς τὴν Μεσσηνίαν ὄριόν ἐστι τὸ τῆς Νέδας ρεῦμα λάβρον ἐκ τοῦ Λυκαίου κατιόν, Ἀρκαδικοῦ ὄρους ἐκ πηγῆς, ἣν ἀναρρῆξαι τεκοῦσαν τὸν Δία μυθεύεται Ῥεάν νίπτρων χάριν· ρεῖ δὲ παρὰ Φιγαλίαν (καὶ ἐκδί-
 10 δωσι), καθ' ὃ γειτνιώσι Πυργῖται, Τριφυλίων ἔσχατοι, Κυπαρισσ(ι)εῦσι, πρώτοις Μεσσηνίων.

Τὸ δὲ παλαιὸν ἄλλως διώριστο, ὡς καὶ τινες τῶν πέραν τῆς Νέδας ὑπὸ τῷ Νέστορι εἶναι, τὸν τε Κυπαρισσήεντα καὶ ἄλλα τινὰ ἐπέκεινα, καθάπερ καὶ τὴν θάλατταν τὴν Πυλίαν ὁ ποιητὴς ἐπεκτείνει μέχρι τῶν ἑπτὰ πόλεων, ὧν
 15 ὑπέσχετο Ἀγαμέμνων τῷ Ἀχιλλεῖ·

πάσαι δ' ἐγγὺς ἀλὸς νέαται Πύλου ἡμαθόεντος.

τοῦτο γὰρ ἴσον τῷ ἐγγὺς ἀλὸς τῆς Πυλίας.

23. Ἐεξῆς δ' οὖν τῷ Κυπαρισσήεντι ἐπὶ τὴν Μεσσηνιακὴν Πύλον παραπλέοντι <καὶ> τὸ Κορυφάσιον ἢ τε Ἐρανά ἐστιν, ἣν τινες οὐκ εὖ Ἀρήνην νομίζουσι κεκλήσθαι πρότερον ὁμωνύμως τῇ Πυλιακῇ, καὶ ἡ ἄκρα >
 5 Πλαταμώδης, ἀφ' ἧς ἐπὶ τὸ Κορυφάσιον καὶ τὴν νῦν καλουμένην Πύλον ἑκατόν εἰσι στάδιοι. Ἔστι δὲ καὶ νησίον καὶ πολίχνιον ἐν αὐτῷ ὁμώνυμον Πρωτή.

Οὐκ ἂν δ' ἐξητάζομεν ἴσως ἐπὶ τοσοῦτον τὰ παλαιά, ἀλλ' ἤρκει λέγειν ὡς ἔχει νῦν ἕκαστα, εἰ μὴ τις ἐκ παίδων
 10 ἡμῖν παραδεδομένη φήμη περὶ τούτων· ἄλλων δ' ἄλλα εἰπόντων, ἀνάγκη διαιτᾶν. Πιστεύονται δ' ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οἱ ἐνδοξότατοί τε καὶ πρεσβύτατοι καὶ κατ' ἐμπειρίαν πρῶτοι. Ὅμηρου δ' εἰς ταῦτα ὑπερβεβλημένου πάντας, |
 ἀνάγκη συνεπισκοπεῖν καὶ τὰ ὑπ' ἐκείνου λεχθέντα καὶ
 15 συγκρούειν πρὸς τὰ νῦν, καθάπερ καὶ μικρὸν ἔμπροσθεν ἔφαμεν.

24. Περὶ μὲν οὖν τῆς Κοίλης Ἥλιδος καὶ τοῦ Βουπρα-
σίου τὰ ὑφ' Ὀμήρου λεχθέντα προεπέσκειπται ἡμῖν.
Περὶ δὲ τῆς ὑπὸ τῷ Νέστορι οὕτω φησὶν ·

5 οἱ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο καὶ Ἀρήνην ἐρατεινὴν
καὶ Θρύον, Ἀλφειοῖο πόρον, καὶ εὐκτιτον Αἶπυ
καὶ Κυπαρισσήεντα καὶ Ἀμφιγένειαν ἕναιον
καὶ Πτελεὸν καὶ Ἔλος καὶ Δώριον, ἔνθα τε Μοῦσαι
ἀντόμεναι Θάμυριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν ἀοιδῆς,
Οἰχαλίηθεν ἰόντα παρ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.

10 Πύλος μὲν οὖν ἐστί, περὶ ἧς ἡ ζήτησις · αὐτίκα δ' ἐπισκε-
ψόμεθα περὶ αὐτῆς. Περὶ δὲ τῆς Ἀρήνης εἴρηται · ἦν δὲ
λέγει νῦν Θρύον, ἐν ἄλλοις καλεῖ Θρυόεσσαν ·

ἔστι δὲ τις Θρυόεσσα πόλις, αἰπεῖα κολώνη,
τηλοῦ ἐπ' Ἀλφειῷ ·

15 Ἀλφειοῦ δὲ πόρον φησὶν, ὅτι πεζῇ περατὸς εἶναι δοκεῖ
κατὰ τοῦτον τὸν τόπον · καλεῖται δὲ νῦν Ἐπιτάλιον, τῆς
Μακιστίας χωρίον.

Τὸ εὐκτιτον δ' Αἶπυ ἔνιοι μὲν ζητοῦσι πότερον ποτέρου
ἐπίθετον, καὶ τίς ἡ πόλις, καὶ εἰ αἰ νῦν Μαργάναι τῆς

Ἀμφιδολίας · αὐται μὲν οὖν οὐ φυσικὸν ἔρυμα, ἕτερον
 δὲ δείκνυται φυσικὸν ἐν τῇ Μακιστίᾳ. Ὁ μὲν οὖν τοῦθ' ὑ-
 πονοῶν φράζεσθαι ὄνομά φησι τῆς πόλεως τὸ Αἶπυ
 ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος φυσικῶς, ὡς Ἔλος καὶ Αἰγιαλὸν
 5 καὶ ἄλλα πλείω · ὁ δὲ τὴν Μαργάναν τοῦμπαλιν ἴσως.

Θρύον δὲ καὶ Θρυόεσσαν τὸ Ἐπιτάλιόν φασιν ὅτι πᾶσα
 μὲν ἢ <τ>αὐτὴ χώρα θρυώδης, μάλιστα δ' οἱ ποταμοί ·
 ἐπὶ πλεόν δὲ διαφαίνεται τοῦτο κατὰ τοὺς περατοὺς τοῦ
 ρείθρου τόπους. Τάχα δὲ φασὶ Θρύον μὲν εἰρῆσθαι τὸν
 10 πόρον, εὐκτιτον δ' Αἶπυ τὸ Ἐπιτάλιον · ἔστι γὰρ ἐρυμνὸν
 φύσει · καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις αἰπεῖαν κολώνην λέγει ·

ἔστι δὲ τις Θρυόεσσα πόλις, αἰπεῖα κολώνη,
 τηλοῦ ἐπ' Ἀλφειῷ, πυμάτη Πύλου ἡμαθόεντος.

25. Ὁ δὲ Κυπαρισσῆεις ἐστὶ μὲν περὶ τὴν πρότερον
 15 Μακιστίαν, ἡνίκα καὶ πέραν τῆς Νέδας ἔτι ἦν <ή> Μακιστία,
 ἀλλ' οὐκ οἰκεῖται, ὡς οὐδὲ τὸ Μάκιστον · ἄλλη δ' ἐστὶν
 ἡ Μεσσηνιακὴ Κυπαρισσία · ὁμωνύμως μὲν οὐ[ν], ὁμοίως

δὲ νῦν κάκεινη λέγεται Κυπαρισσία ἐνικῶς τε καὶ θηλυκῶς,
ὁ δὲ ποταμὸς Κυπαρισσῆις.

Καὶ Ἀμφιγένεια δὲ τῆς Μακιστίας ἐστὶ περὶ τὸν
Ἐψόεντα, ὅπου τὸ τῆς Λητοῦς ἱερόν.

5 Τὸ δὲ Πτελεὸν κτίσμα μὲν γέγονε τῶν ἐκ Πτελεοῦ τοῦ
Θετταλικοῦ ἐποικησάντων · λέγεται γὰρ κάκει · |

ἀγχιάλόν τ' Ἀντρώνα ἰδὲ Πτελεὸν λεχεποίην ·

ἔστι δὲ δρυμῶδες χωρίον ἀοίκητον, Πτελεάσι[μ]ον καλού-
μενον.

10 Ἐλος δ' οἱ μὲν περὶ τὸν Ἀλφειὸν χώραν τινὰ φασιν,
οἱ δὲ καὶ πόλιν ὡς τὴν Λακωνικὴν ·

Ἐλος τ', ἔφαλον πτολίεθρον ·

οἱ δὲ <τὸ> περὶ [τὸ] Ἀλώριον ἔλος, οὐ τὸ τῆς Ἐλείας
Ἀρτέμιδος ἱερόν, τῆς ὑπὸ τοῖς Ἀρκάσιν · ἐκεῖνοι γὰρ
15 ἔσχον τὴν ἱερωσύνην.

Δώριον δ' οἱ μὲν ὄρος, οἱ δὲ πεδίων φασίν · οὐδὲν δὲ
νῦν δείκνυται · ὅμως δ' ἔνιοι τὴν νῦν Ὀλουριν ἢ Ὀλουραν
ἐν τῷ καλουμένῳ Αὐλῶνι τῆς Μεσσηνίας κειμένην Δώριον
λέγουσιν.

Αὐτοῦ δέ που καὶ ἡ Οἰχαλία ἐστὶν ἢ τοῦ Εὐρύτου, ἢ
 νῦν Ἄνδανία, πολίχνιον Ἀρκαδικόν, ὁμώνυμον τῷ Θετ-
 ταλικῷ καὶ τῷ Εὐβοϊκῷ· ὅθεν φησὶν ὁ ποιητὴς ἐς τὸ Δώριον
 ἀφικόμενον Θάμυριν τὸν Θράκα ὑπὸ Μουσῶν ἀφαιρεθῆναι
 5 τὴν μουσικὴν.

26. Ἐκ δὴ τούτων δῆλον, ὡς ἐφ' ἑκατέρα τοῦ Ἀλφειοῦ
 ἢ ὑπὸ Νέστορι χώρα ἐστίν, ἣν πᾶσαν ὀνομάζει Πυλίων
 γῆν· οὐδαμοῦ δὲ ὁ Ἀλφειὸς οὔτε τῆς Μεσσηνίας ἐφάπτεται
 οὔτε τῆς Κοίλης Ἥλιδος. Ἐν ταύτῃ γὰρ τῇ χώρᾳ ἐστὶν
 10 ἡ πατρὶς τοῦ Νέστορος, ἣν φάμεν Τριφυλιακὸν Πύλον
 καὶ Ἀρκαδικὸν καὶ Λεπρεατικόν. Καὶ γὰρ δὴ οἱ μὲν ἄλλοι
 Πύλοι ἐπὶ θαλάττῃ δείκνυνται, οὗτος δὲ πλείους ἢ τριάκοντα
 σταδίους ὑπὲρ αὐτῆς, ὅπερ καὶ ἐκ τῶν ἐπῶν δῆλον. Ἐπί-
 τε γὰρ τοὺς Τηλεμάχου ἐταίρους ἄγγελος πέμπεται πρὸς
 15 τὸ πλοῖον, καλῶν ἐπὶ ξενίαν, ὃ τε Τηλέμαχος κατὰ τὴν
 ἐκ Σπάρτης ἐπάνοδον τὸν Πεισίστρατον οὐκ ἐᾷ πρὸς τὴν
 πόλιν ἐλαύνειν, ἀλλὰ παρατρέψαντα ἐπὶ <τὴν> ναῦν
 σπεύδειν, ὡς οὐ τὴν αὐτὴν οὔσαν ἐπὶ τὴν πόλιν καὶ τὸν
 ὄρμον. Ὅ τε ἀπόπλους τοῦ Τηλεμάχου οὕτως ἂν οἰκείως
 20 λέγοιτο·

βὰν δὲ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα καλλιρέεθρον.
 δύσετό τ' ἥλιος, σκιάωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί ·
 ἣ δὲ Φεὰς ἐπέβαλλεν, ἀγαλλομένη Διὸς οὖρω,
 ἠδὲ παρ' Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.

5 Μέχρι μὲν δὴ δεῦρο πρὸς τὴν ἄρκτον ὁ πλοῦς · ἐντεῦθεν
 δ' ἐπὶ τὸ πρὸς ἕω μέρος ἐπιστρέφει. Παρίησι δὲ τὸν εὐθὺν
 πλοῦν ἢ ναῦς καὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς [καὶ τὸν] εἰς Ἰθάκην διὰ
 τὸ τοὺς μνηστήρας ἐκεῖ τὴν ἐνέδραν θέσθαι

ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε ·

10 ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε Θοῆσι. |

Θοὰς δὲ εἶρηκε τὰς Ὀξείας · τῶν Ἐχινάδων δ' εἰσὶν
 αὗται, πλησιάζουσαι τῇ ἀρχῇ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου
 καὶ ταῖς ἐκβολαῖς τοῦ Ἀχελώου. Παραλλάξας δὲ τὴν
 Ἰθάκην, ὥστε κατὰ νότου γενέσθαι, κάμπτει πάλιν πρὸς
 15 τὸν οἰκεῖον δρόμον τὸν μεταξὺ τῆς Ἀκαρνανίας καὶ τῆς
 Ἰθάκης, καὶ κατὰ θάτερα μέρη τῆς νήσου ποιεῖται τὴν
 καταγωγὴν, οὐ κατὰ τὸν πορθμὸν τὸν Κεφαλληνιακόν,
 ὃν ἐφρούρουν οἱ μνηστήρες.

27. Εἰ γοῦν τὸν Ἥλειακὸν Πύλον εἶναί τις τὸν Νέστορος

ἐπινοήσειεν, οὐκ ἂν οἰκείως λέγοιτο ἢ ἐντεῦθεν ἀναχθεῖσα
 ναῦς παρὰ Κρουνοὺς ἐνεχθῆναι καὶ Χαλκίδα μέχρι
 δύσεως, εἶτα Φεαῖς ἐπιβάλλειν νύκτωρ, καὶ τότε τὴν
 Ἑλείαν παραπλεῖν· οὗτοι γὰρ οἱ τόποι πρὸς νότον τῆς
 5 Ἑλείας εἰσὶ, πρῶται μὲν αἱ Φεαί, εἶθ' ἡ Χαλκίς, εἶθ' οἱ
 Κρουνοί, εἶθ' ὁ Πύλος ὁ Τριφυλιακὸς καὶ τὸ Σαμικόν.
 Τῷ μὲν οὖν πρὸς νότον πλέοντι ἐκ τοῦ Ἑλειακοῦ Πύλου
 οὗτος ἂν ὁ πλοῦς εἴη· τῷ δὲ πρὸς ἄρκτον, ὅπου ἐστὶν ἡ
 Ἰθάκη, ταῦτα μὲν πάντα ὀπίσω λείπεται, αὐτὴ δ' ἡ Ἑλεία
 10 παραπλευστέα ἦν καὶ πρὸ δύσεώς γε· ὁ δὲ φησι μετὰ
 δύσιν.

Καὶ μὴν εἰ καὶ πάλιν ὑπόθοιτό τις τὸν Μεσσηνιακὸν
 Πύλον καὶ τὸ Κορυφάσιον ἀρχὴν τοῦ παρὰ Νέστορος
 πλοῦ, πολὺ ἂν εἴη τὸ διάστημα καὶ πλείονος χρόνου.
 15 Αὐτὸ γοῦν τὸ ἐπὶ τὸν Τριφυλιακὸν Πύλον καὶ τὸ Σαμιακὸν
 Ποσείδιον τετρακοσίων ἐστὶ σταδίων· καὶ ὁ παράπλους
 <οὐ> παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα [καὶ Φεάν,] ἀδόξων
 ποταμῶν ὀνόματα, μᾶλλον δὲ ὀχετῶν, ἀλλὰ παρὰ τὴν

Νέδαν πρῶτον, εἶτ' Ἀκίδωνα, εἶτα τὸν Ἀλφειὸν καὶ
τόπους τούτων τοὺς μεταξύ · ὕστερον δ', εἰ ἄρα, κάκείνων
ἐχρῆν μνησθῆναι · καὶ γὰρ παρ' ἐκείνοις ὑπῆρχεν ὁ πλοῦς.

28. Καὶ μὴν ἧ γε τοῦ Νέστορος διήγησις, ἣν διατίθεται
5 πρὸς Πάτροκλον περὶ τοῦ γενομένου τοῖς Πυλίοις πρὸς
Ἑλίου πολέμου, συνηγορεῖ τοῖς ὑφ' ἡμῶν ἐπιχειρου-
μένοις, ἐὰν σκοπῆ τις τὰ ἔπη. Φησὶ γὰρ ἐν αὐτοῖς, ὅτι
πορθήσαντος Ἑρακλέους τὴν Πυλίαν, ὥστε τὴν νεότητα
ἐκλειφθῆναι πᾶσαν, δώδεκα δὲ παίδων ὄντων τῷ Νηλεῖ
10 μόνον αὐτῷ περιγενέσθαι τὸν Νέστορα, νέον τελέως,
καταφρονήσαντες δ' οἱ Ἐπειοὶ τοῦ Νηλέους διὰ γῆρας
καὶ ἐρημίαν ὑπερηφάνως καὶ ὑβριστικῶς ἐχρῶντο τοῖς
Πυλίοις. Ἀντὶ τούτων οὖν ὁ Νέστωρ συναγαγὼν τοὺς
οἰκείους, ὅσους οἶός τ' ἦν, ἐπελθεῖν φησιν ἐπὶ τὴν Ἑλείαν,
15 καὶ περιελάσαι παμπόλλην λείαν,

πεντήκοντα βοῶν ἀγέλας, τόσα πώεα οἰῶν,
τόσσα συῶν συβόσια,

τοσαῦτα δὲ καὶ αἰπόλια · ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ
πεντήκοντα, ὑποπόλους τὰς πλείστας. |

Καὶ τὰ μὲν ἤλασάμεσθα Πύλον,
φησί,

5

Νηλήιον εἴσω

ἐννύχιοι προτὶ ἄστυ,

ὡς μεθ' ἡμέραν μὲν τῆς λεηλασίας γενομένης καὶ τῆς
τροπῆς τῶν ἐκβοηθησάντων, ὅτε κτανεῖν λέγει τὸν
Ἴτυμονέα, νύκτωρ δὲ τῆς ἀφόδου γενομένης, ὥστ' ἐννυχίους
10 πρὸς τῷ ἄστει γενέσθαι · περὶ δὲ τὴν διανομὴν καὶ θυσίαν
ὄντων, οἱ Ἐπειοὶ τῇ τρίτῃ τῶν ἡμερῶν, κατὰ πλῆθος
ἀθροισθέντες πεζοὶ τε καὶ ἵππεῖς, ἀντεπεξῆλθον καὶ τὸ
Θρύον ἐπὶ τῷ Ἀλφειῷ κείμενον περιστρατοπέδευσαν.
Αἰσθόμενοι δ' εὐθύς οἱ Πύλιοι βοηθεῖν ὤρμησαν · νυκτε-
15 ρεύσαντες δὲ περὶ τὸν Μινυήιον ποταμὸν ἐγγύθεν Ἀρήνης,
ἐντεῦθεν ἔνδιοι πρὸς τὸν Ἀλφειὸν ἀφικνοῦνται · τοῦτο
δ' ἐστὶ κατὰ μεσημβρίαν · θύσαντες δὲ τοῖς θεοῖς καὶ
νυκτερεύσαντες ἐπὶ τῷ ποταμῷ συμβάλλουσιν εἰς μάχην
εὐθύς ἔωθεν · λαμπρᾶς δὲ τῆς τροπῆς γενομένης, οὐκ

ἐπαύσαντο διώκοντές τε καὶ κτείνοντες, πρὶν Βουπρασίου
ἐπέβησαν

πέτρης τ' Ὠλενίης καὶ Ἀλεισίου ἔνθα κολώνη
κέκληται, ὅθεν αὐτίς ἀπέτραπε λαὸν Ἀθήνη·

5 καὶ ὑποβάς·

αὐτὰρ Ἀχαιοὶ

ἄψ ἀπὸ Βουπρασίου Πύλον δ' ἔχον ὠκέας ἵππους.

29. Ἐκ τούτων δὴ πῶς ἂν ἦ τὸν Ἠλειακὸν Πύλον
ὑπολάβοι τις ἢ τὸν Μεσσηνιακὸν λέγεσθαι; Τὸν μὲν
10 Ἠλειακὸν <οὐχ>, ὅτι, τούτου πορθουμένου, συνεπορθεῖτο
καὶ ἡ τῶν Ἐπειῶν ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους· αὕτη δ' ἐστὶν
ἡ Ἠλεία. Πῶς οὖν ἤμελλον οἱ συμπεπορθημένοι καὶ
ὀμόφυλοι τοιαύτην ὑπερηφανίαν καὶ ὕβριν κτήσασθαι
κατὰ τῶν συναδικηθέντων; Πῶς δ' ἂν τὴν οἰκείαν κατέτρε-
15 χον καὶ ἐλεηλάτουν; Πῶς δ' ἂν ἅμα καὶ Αὐγέας ἦρχε
τῶν αὐτῶν καὶ Νηλεὺς, ἐχθροὶ ὄντες ἀλλήλων; Εἶγε τῷ
Νηλεῖ

χρείος μέγ' ὀφείλετ' ἐν Ἥλιδι δίη,
 τέσσαρες ἀθλοφόροι ἵπποι αὐτοῖσιν ὄχεσφιν,
 ἐλθόντες μετ' ἄεθλα · περι τρίποδος γὰρ ἔμελλον
 θεύσεσθαι · τοὺς δ' αὖθι ἀναξ ἀνδρῶν Αὐγείας
 5 κάσχεσθε, τὸν δ' ἐλατῆρ' ἀφίει ·

εἰ δ' ἐνταῦθα ὤκει ὁ Νηλεύς, ἐνταῦθα καὶ ὁ Νέστωρ ἐπήρ-
 χεν. Πῶς οὖν τῶν μὲν Ἥλείων καὶ Βουπρασίων

τέσσαρες ἀρχοὶ ἔσαν, δέκα δ' ἀνδρὶ ἐκάστῳ
 νῆες ἔποντο θοαί, πολέες δ' ἔμβαινον Ἐπειοί ·

10 εἰς τέτταρα δὲ καὶ ἡ χώρα διήρητο, ὧν οὐδενὸς ἐπήρχεν
 ὁ Νέστωρ,

οἱ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο καὶ Ἀρήνην ἐρατεινὴν

καὶ τὰ ἐξῆς τὰ μέχρι Μεσσηνίας ; Οἱ δὲ δὴ ἀντεπεξιώντες
 Ἐπειοὶ τοῖς Πυλίοις πῶς ἐπὶ τὸν Ἀλφειὸν ἐξορμῶσι καὶ
 15 τὸ Θρύον ; Πῶς δ', ἐκεῖ τῆς μάχης γενομένης, τρεφθέντες
 ἐπὶ Βουπρασίου φεύγουσι ;

Πάλιν δ', εἰ | τὸν Μεσσηνιακὸν Πύλον ἐπόρθησεν ὁ

Ἡρακλῆς, πῶς οἱ τοσοῦτον ἀφεστῶτες ὕβριζον εἰς αὐτούς,
καὶ ἐν συμβολαίοις ἦσαν πολλοῖς, καὶ ταῦτ' ἀπεστέρουν
χρεοκοποῦντες, ὥστε διὰ ταῦτα συμβῆναι τὸν πόλεμον ;
Πῶς δὲ ἐπὶ τὴν λεηλασίαν ἐξιὼν Νέστωρ, τοσαύτην
5 περιελάσας λείαν συῶν τε καὶ προβάτων, ὧν οὐδὲν
ὠκυπορεῖν οὐδὲ μακροπορεῖν δύναται, πλειόνων ἢ χιλίων
σταδίων ὁδὸν διήνυσεν εἰς τὴν πρὸς τῷ Κορυφασίῳ Πύλον ;
Οἱ δὲ τρίτῳ ἡματι πάντες ἐπὶ τὴν Θρυόεσσαν καὶ τὸν
ποταμὸν τὸν Ἄλφειὸν ἤκουσι, πολιορκήσοντες τὸ φρού-
10 ριον · πῶς δὲ ταῦτα τὰ χωρία προσήκοντα ἦν τοῖς ἐν τῇ
Μεσσηνίᾳ δυναστεύουσιν, ἐχόντων Καυκῶνων καὶ Τριφυ-
λίων καὶ Πισατῶν ;

Τὰ δὲ Γέρηνα ἢ τὴν Γερηνίαν (ἀμφοτέρως γὰρ λέγεται)
τάχα μὲν ἐπίτηδες ὠνόμασάν τινες · δύναται δὲ καὶ κατὰ
15 τύχην οὕτως ὠνομάσθαι τὸ χωρίον.

Τὸ δ' ὄλον, τῆς Μεσσηνίας ὑπὸ Μενελάῳ τεταγμένης,
ὑφ' ᾧ καὶ ἡ Λακωνικὴ ἐτέτακτο (ὡς δῆλον ἔσται καὶ ἐκ
τῶν ὕστερον), καὶ τοῦ μὲν Παμισοῦ ῥέοντος διὰ ταύτης
καὶ τοῦ Νέδωνος, Ἄλφειοῦ δ' οὐδαμῶς,

20 ὅς τ' εὐρὺ ῥέει Πυλίων διὰ γαίης,

ἧς ἐπῆρχεν ὁ Νέστωρ, τίς ἂν γένοιτο πιθανὸς λόγος, εἰς
τὴν ἀλλοτρίαν ἀρχὴν ἐκβιβάζων τὸν ἄνδρα, ἀφαιρούμενος

δὲ τὰς συγκαταλεγείσας αὐτῷ πόλεις, πάνθ' ὑπ' ἐκείνῳ ποιῶν ;

30. Λοιπὸν δ' ἐστὶν εἰπεῖν περὶ τῆς Ὀλυμπίας καὶ τῆς εἰς τοὺς Ἡλείους ἀπάντων μεταπτώσεως.

- 5 Ἔστι δ' ἐν τῇ Πισάτιδι τὸ ἱερόν, σταδίους τῆς Ἥλιδος ἑλάττους ἢ τριακοσίους διέχον· πρόκειται δ' ἄλλος ἀγριελαιῶν, ἐν ᾧ τὸ στάδιον· παραρρεῖ δ' ὁ Ἀλφειός, ἐκ τῆς Ἀρκαδίας ῥέων εἰς τὴν Τριφυλιακὴν θάλατταν μεταξὺ δύσεως καὶ μεσημβρίας· τὴν δ' ἐπιφάνειαν ἔσχεν
- 10 ἐξ ἀρχῆς μὲν διὰ τὸ μαντεῖον τοῦ Ὀλυμπίου Διός· ἐκείνου δ' ἐκλειφθέντος, οὐδὲν ἦττον συνέμεινεν ἡ δόξα τοῦ ἱεροῦ, καὶ τὴν αὔξησιν, ὅσῃν ἴσμεν, ἔλαβε διὰ τε τὴν πανήγυριν καὶ τὸν ἀγῶνα τὸν Ὀλυμπιακόν, στεφανίτην τε καὶ ἱερόν νομισθέντα, μέγιστον τῶν πάντων.
- 15 Ἐκοσμήθη δ' ἐκ τοῦ πλήθους τῶν ἀναθημάτων, ἅπερ ἐκ πάσης ἀνετίθετο τῆς Ἑλλάδος· ὧν ἦν καὶ ὁ χρυσοῦς σφυρήλατος Ζεὺς, ἀνάθημα Κυψέλου, τοῦ Κορινθίων τυράννου. Μέγιστον δὲ τούτων ὑπήρξε τὸ τοῦ Διὸς ξόανον, ὃ ἐποίει Φειδίας Χαρμίδου Ἀθηναῖος ἐλεφάντινον,
- 20 τηλικούτον τὸ μέγεθος, ὡς, καίπερ μεγίστου ὄντος τοῦ

νεώ, δοκεῖν ἀστοχῆσαι τῆς συμμετρίας τὸν τεχνίτην, καθήμενον ποιήσαντα, ἀπτόμενον δὲ σχεδόν τι τῇ κορυφῇ τῆς ὀροφῆς, ὥστ' ἔμφασιν ποιεῖν, ἐὰν ὀρθὸς γένηται διαναστάς, ἀποστεγάσειν τὸν νεών. | Ἀνέγραψαν δέ
 5 τινες τὰ μέτρα τοῦ ξοάνου, καὶ Καλλίμαχος ἐν ἰάμβῳ τινὶ ἐξεῖπεν.

Πολλὰ δὲ συνέπραξε τῷ Φειδία Πάναινος ὁ ζωγράφος, ἀδελφιδουῖς ὧν αὐτοῦ καὶ συνεργολάβος, πρὸς [τε] τὴν τοῦ ξοάνου διὰ τῶν χρωμάτων κόσμησιν, καὶ μάλιστα
 10 τῆς ἐσθῆτος. Δείκνυνται δὲ καὶ γραφαὶ πολλαί τε καὶ θαυμασταὶ περὶ τὸ ἱερόν, ἐκείνου ἔργα.

Ἀπομνημονεύουσι δὲ τοῦ Φειδίου, διότι πρὸς τὸν Πάναινον εἶπε πυνθανόμενον, πρὸς τί παράδειγμα μέλλοι ποιήσῃ τὴν εἰκόνα τοῦ Διός, ὅτι πρὸς τὴν Ὀμήρου
 15 δι' ἐπῶν ἐκτεθεῖσαν τούτων·

ἦ καὶ κυανέησιν ἐπ' ὄφρύσι νεῦσε Κρονίων·
 ἀμβροσῖαι δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἄνακτος
 κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο, μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὀλυμπον.

Εἰρήσθαι γὰρ μάλα δοκεῖ καλῶς, ἔκ τε τῶν ἄλλων καὶ

τῶν ὄφρῦων, ὅτι προκαλεῖται τὴν διάνοιαν ὁ ποιητὴς ἀναζωγραφεῖν μέγαν τινὰ τύπον καὶ μεγάλην δύναμιν ἀξίαν τοῦ Διός, καθάπερ καὶ ἐπὶ τῆς Ἥρας, ἅμα φυλάττων τὸ ἐφ' ἑκατέρῳ πρέπον· ἔφη μὲν γάρ, [φησιν]

5 σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε δὲ μακρὸν Ὀλυμπον·

τὸ δ' ἐπ' ἐκείνης συμβὰν ὅλη κινήσει, τοῦτ' ἐπὶ τοῦ Διὸς ἀπαντῆσαι ταῖς ὄφρῦσι μόνον νεύσαντος, συμπαθούσης δέ τι καὶ τῆς κόμης· κομψῶς δ' εἴρηται καὶ τὸ ὁ τὰς τῶν θεῶν εἰκόνας ἢ μόνος ἰδὼν ἢ μόνος δείξας.

10 Ἄξιοι δὲ μάλιστα τὴν αἰτίαν ἔχειν τῆς περὶ τὸ Ὀλυμπίασιν ἱερὸν μεγαλοπρεπείας τε καὶ τιμῆς Ἥλειοι. Κατὰ μὲν τὰ Τρωϊκὰ καὶ ἔτι πρὸ τούτων οὐκ ἠτύχουν, ὑπὸ τε τῶν Πυλίων ταπεινωθέντες καὶ ὑφ' Ἡρακλέους ὕστερον, ἠνίκα Αὐγέας ὁ βασιλεύων αὐτῶν κατελύθη.

15 Σημεῖον δέ· εἰς γὰρ τὴν Τροίαν ἐκείνοι μὲν τετταράκοντα ναῦς ἔστειλαν, Πύλιοι δὲ καὶ Νέστωρ ἐνενήκοντα. Ὑστερον δέ, μετὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, συνέβη τάναντία. Αἰτωλοὶ γὰρ συγκατελθόντες τοῖς Ἡρακλείδαις μετὰ Ὀξύλου καὶ συνοικήσαντες Ἐπειοῖς κατὰ συγγένειαν

παλαιὰν ἠΰξησαν τὴν Κοίλην Ἥλιν καὶ τῆς τε Πισάτιδος ἀφείλοντο πολλήν, καὶ Ὀλυμπία ὑπ' ἐκείνοις ἐγένετο.

Καὶ δὴ καὶ ὁ ἀγὼν εὖρεμά ἐστιν ἐκείνων ὁ Ὀλυμπιακός, καὶ τὰς Ὀλυμπιάδας τὰς πρώτας ἐκείνοι συνετέλουν.

5 Ἐᾶσαι γὰρ δεῖ τὰ παλαιὰ καὶ περὶ τῆς κτίσεως τοῦ ἱεροῦ καὶ περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἀγῶνος, | τῶν μὲν ἓνα τῶν Ἰδαίων Δακτύλων Ἡρακλέα λεγόντων ἀρχηγέτην τούτων, τῶν δὲ τὸν Ἀλκμήνης καὶ Διός, ὃν καὶ ἀγωνίσασθαι πρῶτον καὶ νικῆσαι· τὰ γὰρ τοιαῦτα πολλαχῶς λέγεται, καὶ οὐ
10 πάνυ πιστεύεται. Ἐγγυτέρω δὲ πίστεως, ὅτι μέχρι τῆς ἕκτης καὶ εἰκοστῆς Ὀλυμπιάδος ἀπὸ τῆς πρώτης, ἐν ἧ Ἰκόριβος ἐνίκα στάδιον Ἡλείος, τὴν προστασίαν εἶχον τοῦ τε ἱεροῦ καὶ τοῦ ἀγῶνος Ἡλείοι.

Κατὰ δὲ τὰ Τρωϊκὰ ἢ οὐκ ἦν ἀγὼν στεφανίτης ἢ οὐκ
15 ἔνδοξος, οὔθ' οὗτος οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς τῶν νῦν ἐνδόξων· οὔτε μέμνηται τούτων Ὅμηρος οὐδενός, ἀλλ' ἐτέρων τινῶν ἐπιταφίων. Καίτοι δοκεῖ τισι τοῦ Ὀλυμπιακοῦ μεμνηῆσθαι, ὅταν φῆ τὸν Αὐγέαν ἀποστερῆσαι « τέσσαρας ἀθλοφόρους ἵππους », « ἐλθόντας μετ' ἄεθλα »· φασὶ

δὲ τοὺς Πισάτας μὴ μετασχεῖν τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου,
 ἱεροὺς νομισθέντας τοῦ Διός. Ἄλλ' οὐθ' ἢ Πισάτις ὑπὸ
 Αὐγέα τόθ' ὑπῆρχεν, ἐν ἧ ἔστι καὶ ἡ Ὀλυμπία, ἀλλ' ἢ
 Ἥλεία μόνον· οὐτ' ἐν Ἥλείᾳ συνετελέσθη ὁ Ὀλυμπιακὸς
 5 ἀγὼν οὐδ' ἅπαξ, ἀλλ' αἰεὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ. Ὁ δὲ νῦν παρα-
 τεθεὶς ἐν Ἥλιδι φαίνεται γενόμενος, ἐν ἧ καὶ τὸ χρέος
 ὠφείλετο·

καὶ γὰρ τῷ χρεῖος <μέγ'> ὀφείλετ' ἐν Ἥλιδι δίη,
 τέσσαρες ἀθλοφόροι ἵπποι.

10 καὶ οὗτος μὲν οὐ στεφανίτης (περὶ τρίποδος γὰρ ἔμελλον
 θεύσεσθαι), ἐκεῖνος δέ.

Μετὰ <δὲ> τὴν ἕκτην καὶ εἰκοστὴν Ὀλυμπιάδα οἱ Πισάται
 τὴν οἰκίαν ἀπολαβόντες αὐτοὶ συνετέλουν, τὸν ἀγῶνα
 ὀρῶντες εὐδοκιμοῦντα· χρόνοις δ' ὕστερον μεταπεσοῦσης
 15 πάλιν τῆς Πισάτιδος εἰς τοὺς Ἥλείους, μετέπεσεν εἰς
 αὐτοὺς πάλιν καὶ ἡ ἀγωναθεσία. Συνέπραξαν δὲ καὶ οἱ
 Λακεδαιμόνιοι μετὰ τὴν ἐσχάτην κατάλυσιν τῶν Μεσσηνίων
 συμμαχήσασιν αὐτοῖς τάναντία τῶν Νέστορος ἀπογόνων
 καὶ τῶν Ἀρκάδων, συμπολεμησάντων τοῖς Μεσσηνίοις·

καὶ ἐπὶ τοσοῦτόν γε συνέπραξαν, ὥστε τὴν χώραν ἅπασαν
τὴν μέχρι Μεσσήνης Ἠλείαν ῥηθῆναι καὶ διαμεῖναι μέχρι
καὶ νῦν, Πισατῶν δὲ καὶ Τριφυλίων καὶ Καυκῶνων μηδ' ὄ-
νομα λειφθῆναι. Καὶ αὐτὸν δὲ τὸν Πύλον τὸν ἡμαθόεντα
5 εἰς τὸ Λέπρεον συνώκισαν, χαριζόμενοι τοῖς Λεπρεάταις
οὐ κοινωνήσασι τοῦ πολέμου, καὶ ἄλλας πολλὰς τῶν
κατοικιῶν κατέσπασαν, ὅσας θ' ἑώρων αὐτοπραγεῖν ἐθελού-
σας, καὶ φόρους ἐπράξαντο.

31. Διωνομάσθη δὲ πλείστον ἢ Πισάτις τὸ μὲν πρῶτον
10 διὰ τοὺς ἡγεμόνας δυνηθέντας πλείστον, | Οἰνόμαόν τε
καὶ Πέλοπα, τὸν ἐκεῖνον διαδεξάμενον, καὶ τοὺς παῖδας
αὐτοῦ πολλοὺς γενομένους· καὶ ὁ Σαλμωνεὺς δ' ἐνταῦθα
βασιλεύσαι λέγεται· εἰς γοῦν ὀκτὼ πόλεις μεριζομένης
τῆς Πισάτιδος, μία τούτων λέγεται καὶ ἡ Σαλμώνη. Διὰ

καὶ τὸν Πύλον τὸν ἡμαθόεντα καὶ τὸν Πύλον τὸν ἡμαθόεντα
καὶ τὸν Πύλον τὸν ἡμαθόεντα καὶ τὸν Πύλον τὸν ἡμαθόεντα

ταῦτά τε δὴ καὶ τὸ ἱερόν τὸ Ὀλυμπίασι διατεθρύληται
σφόδρα ἢ χώρα.

- Δεῖ δὲ τῶν παλαιῶν ἱστοριῶν ἀκούειν οὕτως, ὡς μὴ
ὁμολογουμένων σφόδρα· οἱ γὰρ νεώτεροι πολλὰ καὶ
5 <καινὰ> νομίζουσιν, ὥστε καὶ τάναντία λέγειν, οἷον τὸν
μὲν Αὐγέαν τῆς Πισάτιδος ἄρξαι, τὸν δ' Οἰνόμαον καὶ τὸν
Σαλμωνέα τῆς Ἡλείας· ἔνιοι δ' εἰς ταῦτό συναγοῦσι τὰ
ἔθνη. Δεῖ δὲ τοῖς ὁμολογουμένοις ὡς ἐπὶ πολὺ ἀκολουθεῖν·
ἐπεὶ οὐδὲ τοῦνομα τὴν Πισᾶτιν ἐτυμολογοῦσιν ὁμοίως·
10 οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ Πίσης ὁμωνύμου τῇ κρήνῃ πόλεως, τὴν
δὲ κρήνην Πίσαν εἰρήσθαι, οἷον πίστραν, ὅπερ ἐστὶ
ποτίστρα· τὴν δὲ πόλιν ἰδρυμένην ἐφ' ὕψους δεικνύουσι
μεταξὺ δυεῖν ὄροϊν, Ὀσσης καὶ Ὀλύμπου, ὁμωνύμων
τοῖς ἐν Θετταλία.
15 Τινὲς δὲ πόλιν μὲν οὐδεμίαν γεγονέναι Πίσαν φασίν·
εἶναι γὰρ ἂν μίαν τῶν ὀκτώ· κρήνην δὲ μόνην, ἣν νῦν

καλείσθαι Βίσαν, Κικυσίου πλησίον, πόλεως μεγίστης
τῶν ὀκτώ· Στησίχορον δὲ καλεῖν πόλιν τὴν χώραν Πίσαν
λεγομένην, ὡς ὁ ποιητὴς τὴν Λέσβον Μάκαρος πόλιν,
Εὐριπίδης δ' ἐν Ἴωνι·

5 Εὐβοί' Ἀθήναις ἐστὶ τις γείτων πόλις·

καὶ ἐν Ῥαδαμάνθου·

οἱ γῆν ἔχουσ' Εὐβοῖδα πρόσχωρον πόλιν·

Σοφοκλῆς δ' ἐν Μυσοῖς·

10 Ἀσία μὲν ἢ σύμπασα κλήζεται, ξένη,
πόλις δὲ Μυσῶν Μυσία προσήγορος.

32. Ἡ δὲ Σαλμώνη πλησίον ἐστὶ τῆς ὀμωνύμου κρήνης,
ἐξ ἧς ῥεῖ ὁ Ἐνιπεύς· ἐμβάλλει δ' εἰς τὸν Ἀλφειόν,

[καλεῖται δὲ νῦν Βαρνίχιος ·] τούτου δ' ἐρασθῆναι τὴν
Τυρώ φασιν,

ἢ ποταμοῦ ἠράσσατ' Ἐνιπήος θείοιο.

Ἐνταῦθα γὰρ βασιλεῦσαι τὸν πατέρα αὐτῆς τὸν Σαλμωνέα,
5 καθάπερ καὶ Εὐριπίδης ἐν Αἰόλῳ φησὶν · τὸν δ' ἐν Θετταλία
〈ἔνιοι〉 Ἐνισέα γράφουσιν, ὃς ἀπὸ τῆς Ὀθρυος ῥέων
δέχεται τὸν Ἀπιδανὸν κατενεχθέντα ἐκ Φαρσάλου. Ἐγγὺς
δὲ τῆς Σαλμώνης Ἡράκλεια, καὶ αὕτη μία τῶν ὀκτώ,
διέχουσα περὶ τεσσαράκοντα σταδίους τῆς Ὀλυμπίας,
10 κειμένη δὲ παρὰ τὸν Κυθήριον ποταμόν, οὗ τὸ τῶν
Ἰωνιάδων νυμφῶν ἱερόν, τῶν πεπιστευμένων θεραπεύειν
νόσους τοῖς ὕδασι.

Παρὰ δὲ τὴν Ὀλυμπίαν ἐστὶ καὶ ἡ Ἄρπινα, | καὶ αὕτη

- τῶν ὀκτώ, δι' ἧς ῥεῖ ποταμὸς Παρθενίας, ὡς εἰς Φηραίαν
 ἀνιόντων · ἡ δὲ Φηραία ἐστὶ τῆς Ἀρκαδίας · ὑπέρκειται
 δὲ τῆς Δυμαίας καὶ Βουπρασίου καὶ Ἥλιδος · ἅπερ ἐστὶ
 πρὸς ἄρκτον τῇ Πισάτιδι. Αὐτοῦ δ' ἐστὶ καὶ τὸ Κικύσιον
 5 τῶν ὀκτῶ καὶ τὸ Δυσπόντιον κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐξ Ἥλιδος
 εἰς Ὀλυμπίαν ἐν πεδίῳ κείμενον · ἐξηλείφθη δέ, καὶ ἀπῆραν
 οἱ πλείους εἰς Ἐπίδαμνον καὶ Ἀπολλωνίαν · καὶ ἡ Φολὴ
 δ' ὑπέρκειται τῆς Ὀλυμπίας ἐγγυτάτῳ, ὄρος Ἀρκαδικόν,
 ὥστε τὰς ὑπωρείας τῆς Πισάτιδος εἶναι.
- 10 Καὶ πᾶσα δ' ἡ Πισᾶτις καὶ τῆς Τριφυλίας τὰ πλείστα
 ὁμορεῖ τῇ Ἀρκαδίᾳ · διὰ δὲ τοῦτο καὶ Ἀρκαδικὰ εἶναι
 δοκεῖ τὰ πλείστα τῶν Πυλιακῶν ἐν Καταλόγῳ φραζομένων
 χωρίων · οὐ μὲντοι φασὶν οἱ ἔμπειροι · τὸν γὰρ Ἐρύμανθον
 εἶναι τὸν ὀρίζοντα τὴν Ἀρκαδίαν, <ἓνα> τῶν εἰς τὸν
 15 Ἀλφειὸν ἐμπίπτόντων ποταμῶν, ἔξω δ' ἐκείνου τὰ χωρία
 ἰδρῦσθαι ταῦτα.

33. Ἐφορος δέ φησιν Αἰτωλὸν ἐκπεσόντα ὑπὸ Σαλμωνέως, τοῦ βασιλέως Ἐπειῶν τε καὶ Πισατῶν, ἐκ τῆς Ἡλείας εἰς τὴν Αἰτωλίαν, ὀνομάσαι τε ἀφ' αὐτοῦ τὴν χώραν καὶ συνοικίσαι τὰς αὐτόθι πόλεις· τούτου δ' ἀπόγονον
5 ὑπάρξαντα Ὀξυλον φίλον τοῖς περὶ Τήμενον Ἡρακλείδαις ἠγήσασθαι τε τὴν ὁδὸν κατιούσιν εἰς <τὴν> Πελοπόννησον καὶ μερίσαι τὴν πολεμίαν αὐτοῖς χώραν καὶ τὰλλα ὑποθέσθαι τὰ περὶ τὴν κατάκτησιν τῆς χώρας, ἀντὶ δὲ τούτων λαβεῖν χάριν τὴν εἰς τὴν Ἡλείαν κάθοδον, προγο-
10 νικὴν οὔσαν, κατελθεῖν δὲ ἀθροίσαντα στρατιὰν ἐκ τῆς Αἰτωλίας ἐπὶ τοὺς κατέχοντας Ἐπειοὺς τὴν Ἡλιν.

Ἀπαντησάντων δὲ τῶν Ἐπειῶν μεθ' ὅπλων, ἐπειδὴ ἀντίπαλοι ἦσαν αἱ δυνάμεις, εἰς μονομαχίαν προελθεῖν κατὰ ἔθος τι παλαιὸν τῶν Ἑλλήνων Πυραίχμην Αἰτωλὸν
15 Δέγμενόν τ' Ἐπειόν, τὸν μὲν Δέγμενον μετὰ τόξου ψιλόν,

ὡς περιεσόμενον ῥαδίως ὀπλίτου διὰ τῆς ἐκηβολίας, τὸν δὲ μετὰ σφενδόνης καὶ πήρας λίθων, ἐπειδὴ κατέμαθε τὸν δόλον· τυχεῖν δὲ νεωστὶ ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν εὐρημένον τὸ τῆς σφενδόνης εἶδος· μακροβολωτέρας δ' οὔσης τῆς
5 σφενδόνης, πεσεῖν τὸν Δέγμενον, καὶ κατασχεῖν τοὺς Αἰτωλοὺς τὴν γῆν, ἐκβαλόντας τοὺς Ἐπειοὺς· παραλαβεῖν δὲ καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ὀλυμπίασιν, ἣν εἶχον οἱ Ἀχαιοί.

Διὰ δὲ τὴν τοῦ Ὀξύλου φιλίαν πρὸς τοὺς Ἡρακλείδας
10 συνομολογηθῆναι ῥαδίως ἐκ πάντων μεθ' ὄρκου τὴν Ἥλείαν ἱεράν εἶναι τοῦ Διός, | τὸν δ' ἐπιόντα ἐπὶ τὴν χώραν ταύτην μεθ' ὀπλων ἐναγῆ εἶναι, ὡς δ' αὐτῶς ἐναγῆ καὶ τὸν μὴ ἐπαμύνοντα εἰς δύναμιν.

Ἐκ δὲ τούτου καὶ τοὺς κτίσαντας τὴν Ἥλείων πόλιν
15 ὕστερον ἀτείχιστον ἔασαι, καὶ τοὺς δι' αὐτῆς τῆς χώρας ἰόντας στρατοπέδῳ, τὰ ὄπλα παραδόντας, ἀπολαμβάνειν μετὰ τὴν ἐκ τῶν ὄρων ἔκβασιν.

Ἴφιτόν τε θεῖναι τὸν Ὀλυμπικὸν ἀγῶνα, ἱερῶν ὄντων τῶν Ἥλείων.

20 Ἐκ δὲ τῶν τοιούτων αὔξησιν λαβεῖν τοὺς ἀνθρώπους·

τῶν γὰρ ἄλλων πολεμούντων αἰεὶ πρὸς ἀλλήλους, μόνοις ὑπάρξαι πολλήν εἰρήνην, οὐκ αὐτοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ξένοις, ὥστε καὶ εὐανδρῆσαι μάλιστα πάντων παρὰ τοῦτο.

- 5 Φεΐδωνα δὲ τὸν Ἀργεῖον, δέκατον μὲν ὄντα ἀπὸ Τημένου, δυνάμει δ' ὑπερβεβλημένον τοὺς κατ' αὐτόν, ἀφ' ἧς τήν τε λήξιν ὅλην ἀνέλαβε τήν Τημένου διεσπασμένην εἰς πλείω μέρη, καὶ μέτρα ἐξεῦρε τὰ Φειδώνια καλούμενα καὶ σταθμοὺς καὶ νόμισμα κεχαραγμένον τό τε ἄλλο καὶ
 10 τὸ ἀργυροῦν, πρὸς τούτοις ἐπιθέσθαι καὶ ταῖς ὑφ' Ἡρακλέους αἰρεθείσαις πόλεσι καὶ τοὺς ἀγῶνας ἀξιοῦν τιθέναι αὐτόν οὓς ἐκεῖνος ἔθηκε· τούτων δὲ εἶναι καὶ τὸν Ὀλυμπικόν· καὶ δὴ βιασάμενον ἐπελθόντα θεῖναι αὐτόν, οὔτε τῶν Ἡλείων ἐχόντων ὄπλα, ὥστε κωλύειν, διὰ τήν
 15 εἰρήνην, τῶν τε ἄλλων κρατουμένων τῇ δυναστείᾳ.

Οὐ μὴν τοὺς γε Ἡλείους ἀναγράψαι τὴν θέσιν ταύτην, ἀλλὰ καὶ ὄπλα κτήσασθαι διὰ τοῦτο καὶ ἀρξαμένους ἐπικουρεῖν σφίσιν αὐτοῖς· συμπράττειν δὲ καὶ Λακεδαιμόνιους, εἴτε φθονήσαντας τῇ διὰ τὴν εἰρήνην εὐτυχίᾳ, εἴτε

καὶ συνεργοὺς ἔξιν νομίσαντας πρὸς τὸ καταλύσαι τὸν
Φεΐδωνα, ἀφηρημένον αὐτοὺς τὴν ἡγεμονίαν τῶν Πελο-
ποννησίων, ἣν ἐκεῖνοι προεκέκτηντο· καὶ δὴ καὶ συγκα-
ταλύσαι τὸν Φεΐδωνα· τοὺς δὲ συγκατασκευάσαι τοῖς
5 Ἑλλείοις τὴν τε Πισάτιν καὶ τὴν Τριφυλίαν.

Ὁ δὲ παράπλους ἅπας ὁ τῆς νῦν Ἑλλείας μὴ κατα-
κολπίζοντι χιλίων ὁμοῦ καὶ διακοσίων ἐστὶ σταδίων.

Ταῦτα μὲν περὶ τῆς Ἑλλείας.

4

1. Ἡ δὲ Μεσσηνία συνεχῆς ἐστὶ τῇ Ἑλλείᾳ, περινεύουσα
10 τὸ πλεόν ἐπὶ τὸν νότον καὶ τὸ Λιβυκὸν πέλαγος. Αὕτη
δ' ἐπὶ μὲν τῶν Τρωϊκῶν ὑπὸ Μενελάῳ ἐτέτακτο, μέρος
οὔσα τῆς Λακωνικῆς, ἐκαλεῖτο δ' ἡ χώρα Μεσσήνη· τὴν δὲ
νῦν ὀνομαζομένην πόλιν Μεσσήνην, ἧς ἀκρόπολις ἡ Ἰθώμη
ὑπήρξεν, οὔπω συνέβαινεν ἐκτίσθαι· | μετὰ δὲ τὴν Μενελάου
15 τελευτήν, ἐξασθενησάντων τῶν διαδεξαμένων τὴν Λακω-

νικήν, οἱ Νηλεΐδαι τῆς Μεσσηνίας ἐπήρχον. Καὶ δὴ κατὰ
 τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον καὶ τὸν τότε γενηθέντα
 μερισμὸν τῆς χώρας ἦν Μέλανθος βασιλεὺς τῶν Μεσσηνίων
 καθ' αὐτοὺς τασσομένων, πρότερον δ' ὑπήκοοι ἦσαν τοῦ
 5 Μενελάου. Σημεῖον δέ· ἐκ γὰρ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου
 καὶ τοῦ συνεχοῦς Ἀσιναίου λεγομένου ἀπὸ τῆς Μεσση-
 νιακῆς Ἀσίνης αἱ ἑπτὰ ἦσαν πόλεις, ἃς ὑπέσχετο δώσειν
 ὁ Ἀγαμέμνων τῷ Ἀχιλλεῖ,

Καρδαμύλην Ἐνόπην τε καὶ Ἴρην ποιήεσαν
 10 Φηράς τε Ζαθέας ἠδ' Ἄνθειαν βαθύλειμον
 καλήν τ' Αἴπειαν καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν,

οὐκ ἂν τὰς γε μὴ προσηκούσας μήτ' αὐτῷ μήτε τῷ ἀδελφῷ
 ὑποσχόμενος. Ἐκ δὲ τῶν Φηρῶν καὶ συστρατεύοντας τῷ
 Μενελάῳ δηλοῖ ὁ ποιητής, τὸν δὲ <Οἴτυλον> καὶ συγκατα-
 15 λέγει τῷ Λακωνικῷ καταλόγῳ, ἰδ<ρυμένον> ἐν τῷ Μεσση-
 νιακῷ κόλπῳ.

Ἔστι δ' ἡ Μεσσήνη μετὰ <τὴν> Τριφυλίαν · κοινὴ δ' ἐστὶν ἀμφοῖν ἄκρα, μεθ' ἣν τὸ Κορυφάσιον [καὶ ἡ Κυπαρισσία] · ὑπέγκειται δ' ὄρος ἐν ἑπτὰ σταδίοις τὸ Αἰγάλεον τούτου τε καὶ τῆς θαλάττης.

5 2. Ἡ μὲν οὖν παλαιὰ Πύλος ἡ Μεσσηνιακὴ ὑπὸ τῷ Αἰγαλέῳ πόλις ἦν, κατασπασμένης δὲ ταύτης ἐπὶ τῷ Κορυφασίῳ τινὲς αὐτῶν ᾤκησαν · προσέκτισαν δ' αὐτὴν Ἀθηναῖοι τὸ δεύτερον ἐπὶ Σικελίαν πλέοντες μετ' Εὐρυμέδοντος καὶ <Σοφοκλέους, ἐπὶ ἄρχοντος> Στρατο-
10 κλέους, ἐπιτείχισμα τοῖς Λακεδαιμονίοις.

Αὐτοῦ δ' ἐστὶ καὶ ἡ Κυπαρισσία ἡ Μεσσηνιακὴ καὶ ἡ <Πρωτὴ νῆσος> καὶ ἡ προσκειμένη πλησίον τοῦ Πύλου

Σφαγία νήσος, ἢ δ' αὐτὴ καὶ Σφακτηρία λεγομένη, περὶ
 ἣν ἀπέβαλον ζωγρία Λακεδαιμόνιοι τριακοσίους ἐξ ἑαυτῶν
 ἄνδρας ὑπ' Ἀθηναίων ἐκπολιορκηθέντας. Κατὰ δὲ τὴν
 παραλίαν ταύτην αἱ τῶν Κυπαρισσι(έ)ων πελάγαι
 5 πρόκεινται δύο νῆσοι προσαγορευόμεναι Στροφάδες,
 τετρακοσίους ἀπέχουσαι μάλιστα πῶς τῆς ἠπείρου
 σταδίου ἐν τῷ Λιβυκῷ καὶ μεσημβρινῷ πελάγει. Φησὶ
 δὲ Θουκυδίδης ναύσταθμον ὑπάρξαι τῶν Μεσσηνίων
 ταύτην τὴν Πύλον. Διέχει δὲ τῆς Σπάρτης τετρακοσίους.

10 3. Ἐξῆς δ' ἐστὶ Μεθώνη· ταύτην δ' εἶναι φασὶ τὴν
 ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Πήδασον προσαγορευομένην μίαν τῶν
 ἑπτά, ὧν ὑπέσχετο τῷ Ἀχιλλεῖ ὁ Ἀγαμέμνων· ἐνταῦθα
 Ἀγρίππας τὸν τῶν Μαυρουσίων βασιλέα τῆς Ἀντωνίου
 στάσεως ὄντα Βόγον κατὰ τὸν πόλεμον τὸν Ἀκτιακὸν
 15 διέφθειρε, λαβὼν ἐξ ἐπίπλου τὸ χωρίον.

4. Τῇ δὲ Μεθώνη συνεχῆς ἐστὶν ὁ Ἀκρίτας, ἀρχὴ
 τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου· καλοῦσι δ' αὐτὸν καὶ Ἀσιναῖον
 ἀπὸ Ἀσίνης, πολίχνης | πρώτης ἐν τῷ κόλπῳ, ὁμωνύμου

- τῇ Ἑρμιονικῇ. Αὕτη μὲν οὖν ἡ ἀρχὴ πρὸς δύσιν τοῦ
κόλπου ἐστὶ, πρὸς ἕω δὲ αἱ καλούμεναι Θυρίδες, ὄμοροι
τῇ νῦν Λακωνικῇ τῇ κατὰ Κυναίθιον καὶ Ταίναρον. Μεταξὺ
δ' ἀπὸ τῶν Θυρίδων ἀρξαμένοις Οἴτυλός ἐστι· καλεῖται
5 δ' ὑπὸ τινῶν Βεΐτυλος· εἶτα Λεῦκτρον, τῶν ἐν τῇ Βοιωτίᾳ
Λεύκτρων ἀποικος, εἶτ' ἐπὶ πέτρας ἐρυμνή(ς) ἵδρυται
Καρδαμύλη, εἶτα Φηραί, ὄμορος Θουρία καὶ Γερήνοις,
ἀφ' οὗ τόπου Γερήνιον τὸν Νέστορα κληθῆναί φασι διὰ
τὸ ἐνταῦθα σωθῆναι αὐτόν, ὡς προειρήκαμεν.
- 10 Δείκνυται δ' ἐν τῇ Γερηνίᾳ Τρικκαίου ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ,
ἀφίδρυμα τοῦ ἐν τῇ Θετταλικῇ Τρίκκῃ. Οἰκίσαι δὲ λέγεται
Πέλοψ τό τε Λεῦκτρον καὶ Χαράδραν καὶ Θαλάμας, τοὺς

νῦν Βοιωτοὺς καλουμένους, τὴν ἀδελφὴν Νιόβην ἐκδοὺς
Ἀμφίονι καὶ ἐκ τῆς Βοιωτίας <ἀγ>αγόμενός τινας.

Παρὰ δὲ Φηρὰς Νέδων ἐκβάλλει, ῥέων διὰ τῆς Λακωνι-
κῆς, ἕτερος ὢν τῆς Νέδας· ἔχει δ' ἱερὸν ἐπίσημον τῆς
5 Ἀθηναῖς Νεδουσίας· καὶ ἐν Ποιαέσση δ' ἐστὶν Ἀθηναῖς
Νεδουσίας ἱερὸν, ἐπώνυμον τόπου τινὸς Νέδοντος, ἐξ οὗ
φασιν οἰκίσαι Τήλεκλον Ποιάεσσαν καὶ Ἐχειὰς καὶ
Τράγιον.

5. Τῶν δὲ προταθεισῶν ἑπτὰ πόλεων τῷ Ἀχιλλεῖ
10 περὶ μὲν Καρδαμύλης καὶ Φηρῶν εἰρήκαμεν καὶ Πηδάσου.
Ἐνόπην δὲ οἱ μὲν τὰ Πέλλανά φασιν, οἱ δὲ τόπον τινὰ
περὶ Καρδαμύλην, οἱ δὲ τὴν Γερηνίαν.

Τὴν δὲ Ἰρὴν κατὰ τὸ ὄρος δεικνύουσι τὸ κατὰ τὴν
Μεγαλόπολιν τῆς Ἀρκαδίας ὡς ἐπὶ τὴν Ἀνδανίαν ἰόντων,
15 ἣν ἔφαμεν Οἰχαλίαν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ κεκλήσθαι, οἱ δὲ

τὴν νῦν Μεσόλαν οὕτω καλεῖσθαι φασί, καθήκουσαν εἰς τὸν μεταξύ κόλπον τοῦ Ταυγέτου καὶ τῆς Μεσσηνίας.

Ἡ δ' Αἴπεια νῦν Θουρία καλεῖται, ἣν ἔφαμεν ὄμορον Φηραῖς· ἴδρυται δ' ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ, ἀφ' οὗ καὶ
5 τοῦνομα. Ἀπὸ δὲ τῆς Θουρίας καὶ ὁ Θουριάτης κόλπος, ἐν ᾧ πόλισμα ἦν, Ῥίον τοῦνομα, ἀπεναντίον Ταινάρου.

Ἄνθειαν δὲ οἱ μὲν αὐτὴν τὴν Θουρίαν φασίν, Αἴπειαν δὲ τὴν Μεθώνην· οἱ δὲ τὴν μεταξύ Ἀσίνην, τῶν Μεσσηνίων πόλεων οἰκειότατα βαθύλειμον λεχθεῖσαν, ἧς πρὸς
10 θαλάττη πόλις Κορώνη· καὶ ταύτην δὲ τινες Πήδασον λεχθῆναί φασιν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ.

Πᾶσαι δ' ἐγγὺς ἁλός,

Καρδαμύλη μὲν ἐπ' αὐτῇ, Φαραὶ | δ' ἀπὸ πέντε σταδίων, ὕφορμον ἔχουσα θερινόν, αἱ δ' ἄλλαι ἀνωμάλοις κέχρηται
15 τοῖς ἀπὸ θαλάττης διαστήμασι.

6. Πλησίον δὲ τῆς Κορώνης κατὰ μέσον πῶς τὸν

κόλπον ὁ Παμισὸς ποταμὸς ἐκβάλλει, ταύτην μὲν ἐν
δεξιᾷ ἔχων καὶ τὰς ἐξῆς, ὧν εἰσὶν ἔσχαται πρὸς δύσιν
Πύλος καὶ Κυπαρισσία · μέση δὲ τούτων Ἔρανα, ἣν οὐκ
εὖ τινες Ἀρήνην καλεῖσθαι νενομίκασι πρότερον · Θουρίαν
5 δὲ καὶ Φαρὰς ἐν ἀριστερᾷ.

Μέγιστος δ' ἐστὶ τῶν ἐντὸς Ἰσθμοῦ ποταμῶν, καίπερ
οὐ πλείους ἢ ἑκατὸν σταδίους, ἐκ τῶν πηγῶν ῥυεῖς δαψιλῆς
τῷ ὕδατι διὰ τοῦ Μεσσηνιακοῦ πεδίου καὶ τῆς Μακαρίας
καλουμένης · ἀφέστηκέ τε τῆς νῦν Μεσσηνίων πόλεως ὁ
10 ποταμὸς σταδίους [διακοσίους καὶ] πεντήκοντα.

Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος Παμισὸς χαραδρώδης, μικρός,
περὶ Λεῦκτρον ῥέων τὸ Λακωνικόν, περὶ οὗ κρίσιν ἔσχον
Μεσσήνιοι πρὸς Λακεδαιμονίους ἐπὶ Φιλίππου · τὸν δὲ
Παμισόν, ὃν Ἀμαθόν τινες ὠνόμασαν, [ὡς] προειρήκαμεν.

καὶ τὸν ἄλλον ποταμὸν ἔχει τὸν ἴδιον ὄνομα

7. Ἐφορος δὲ τὸν Κρεσφόντην, ἐπειδὴ εἶλε Μεσσήνην, διελεῖν φησὶν [ὡς προειρήκαμεν] εἰς πέντε πόλεις αὐτήν, ὥστε Στενύκλαρον μὲν ἐν τῷ μέσῳ τῆς χώρας καὶ <πισ>τῷ κειμένην ἀποδείξαι βασιλείον αὐτῷ, εἰς δὲ τὰς <ἄλ>λας
5 βασιλέ[ι]ας πέμψαι Πύλον τε καὶ Ῥίον καὶ Μεσόλαν καὶ Ὑαμείτιν ποιήσαντα ἰσονόμους πάντας τοῖς Δωριεῦσι τοὺς Μεσσηνίους· ἀγανακτούντων δὲ τῶν Δωριέων, μεταγνόντα μόνον τὸν Στενύκλαρον νομίσαι πόλιν, εἰς τοῦτον δὲ καὶ τοὺς Δωριάας συναγαγεῖν πάντας.
- 10 8. Ἡ δὲ Μεσσηνίων πόλις ἔοικε Κορίνθῳ· ὑπέρκειται γὰρ τῆς πόλεως ἑκατέρας ὄρος ὑψηλὸν καὶ ἀπότομον,

τείχει κοινῶ περιειλημμένον, ὥστ' ἀκροπόλει χρῆσθαι,
τὸ μὲν καλούμενον Ἰθώμη, τὸ δ' Ἀκροκόρινθος· ὥστ' οἰ-
κείως δοκεῖ Δημήτριος ὁ Φάριος πρὸς Φίλιππον εἰπεῖν
τὸν Δημητρίου, παρακελευόμενος τούτων ἔχεσθαι τῶν
πόλεων ἀμφοῖν ἐπιθυμοῦντα τῆς Πελοποννήσου· ἐλὼν
5 κεράτων γὰρ ἀμφοῖν, ἔφη, καθέξεις τὴν βοῦν, κέρατα μὲν
λέγων τὴν Ἰθώμην καὶ τὸν Ἀκροκόρινθον, βοῦν δὲ τὴν
Πελοπόννησον.

Καὶ δὴ καὶ διὰ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην ἀμφήριστοι
γεγόνασιν αἱ πόλεις αὗται. Κόρινθον μὲν οὖν κατέσκαψαν
10 Ῥωμαῖοι καὶ ἀνέστησαν πάλιν· Μεσσήνην δὲ ἀνεῖλον μὲν
Λακεδαιμόνιοι, πάλιν δ' ἀνέλαβον Θηβαῖοι καὶ μετὰ
ταῦτα Φίλιππος Ἀμύντου· αἱ δ' ἀκροπόλεις ἀοίκητοι
διέμειναν.

9. Τὸ δ' ἐν Λίμναις τῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν, | ἐφ' ᾧ
15 Μεσσήνιοι περὶ τὰς παρθένας ὑβρίσαι δοκοῦσι τὰς

ἀφιγμένας ἐπὶ τὴν θυσίαν, ἐν μεθορίοις ἐστὶ τῆς τε
Λακωνικῆς καὶ τῆς Μεσσηνίας, ὅπου κοινὴν συνετέλουν
πανήγυριν καὶ θυσίαν ἀμφότεροι· μετὰ δὲ τὴν ὕβριν οὐ
διδόντων δίκας τῶν Μεσσηνίων, συστήναί φασι τὸν
5 πόλεμον.

Ἄπο δὲ τῶν Λιμνῶν τούτων καὶ τὸ ἐν τῇ Σπάρτῃ
Λιμναῖον εἴρηται τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν.

10. Πλεονάκις δ' ἐπολέμησαν διὰ τὰς ἀποστάσεις τῶν
Μεσσηνίων. Τὴν μὲν οὖν πρώτην κατάκτησιν αὐτῶν φησι
10 Τυρταῖος ἐν τοῖς ποιήμασι κατὰ τοὺς τῶν πατέρων πατέρας
γενέσθαι· τὴν δὲ δευτέραν, καθ' ἣν ἐλόμενοι συμμάχους
Ἀργείους τε καὶ Ἡλείους καὶ Πισάτας <καὶ Ἀρκάδας>
ἀπέστησαν, Ἀρκάδων μὲν Ἀριστοκράτην τὸν Ὀρχομενοῦ
βασιλέα παρεχομένων στρατηγόν, Πισατῶν δὲ Πανταλέοντα

καὶ τὸν Ἰσχυροῦς βασιλέα παρεχομένων στρατηγόν, ἡ δὲ ἑκτατὴν
ἐκ τῶν ποιημάτων τῶν Τυρταίου φησὶ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον
τὴν δευτέραν κατάκτησιν αὐτῶν φησὶ γενέσθαι.

τὸν Ὀμφαλίῳνος · ἦνίκα φησὶν αὐτὸς στρατηγήσαι τὸν πόλεμον τοῖς Λακεδαιμονίοις (ἐλθὼν ἐξ Ἐρινεοῦ), καὶ γὰρ εἶναί φησιν ἐκεῖθεν ἐν τῇ ἐλεγείᾳ, ἣν ἐπιγράφουσιν Εὐνομίαν ·

- 5 αὐτὸς γὰρ Κρονίων, καλλιστεφάνου πόσις Ἥρης,
 Ζεὺς Ἡρακλείδαις τήνδε δέδωκε πόλιν ·
 οἷσιν ἅμα προλιπόντες Ἐρινεὸν ἠνεμόεντα,
 εὐρεῖαν Πέλοπος νῆσον ἀφικόμεθα ·

- 10 ὥστ' ἢ ταῦτα ἠκύρωται τὰ ἐλεγεία, ἢ Φιλοχόρῳ ἀπιστητέον
 τῷ φήσαντι Ἀθηναῖόν τε καὶ Ἀφιδναῖον, καὶ Καλλισθένει
 καὶ ἄλλοις πλείοσι τοῖς εἰποῦσιν ἐξ Ἀθηνῶν ἀφικέσθαι,
 δεηθέντων Λακεδαιμονίων κατὰ χρησμόν, ὃς ἐπέταττε
 παρ' Ἀθηναίων λαβεῖν ἡγεμόνα. Ἐπὶ μὲν οὖν τοῦ Τυρταίου
 ὁ δεύτερος ὑπῆρξε πόλεμος · τρίτον δὲ καὶ τέταρτον

συστήναί φασιν, ἐν ᾧ κατελύθησαν <τε>λέως οἱ Μεσσηνιοί.

Ὁ δὲ πᾶς παράπλους ὁ Μεσσηνιακὸς στάδιοι ὀκτακόσιοί που κατακολπίζονται.

- 5 11. Ἀλλὰ γὰρ εἰς πλείω λόγον τοῦ μετρίου προΐμεν, ἀκολουθοῦντες τῷ πλήθει τῶν ιστορουμένων, περὶ χώρας ἐκλειμμένης τῆς πλείστης · ὅπου γε καὶ ἡ Λακωνικὴ λιπανδρεῖ, κρινομένη πρὸς τὴν παλαιὰν εὐανδρίαν. Ἐξω γὰρ τῆς Σπάρτης αἱ λοιπαὶ πολίχναι τινὲς εἰσι περὶ
10 τριάκοντα τὸν ἀριθμὸν · τὸ δὲ παλαιὸν ἑκατόμπολιν φασιν αὐτὴν καλεῖσθαι, καὶ τὰ Ἑκατόμβαια διὰ τοῦτο θύεσθαι παρ' αὐτοῖς κατ' ἔτος.

5

1. Ἔστι δ' οὖν μετὰ τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον ὁ Λακωνικὸς μεταξὺ Ταινάρου καὶ Μαλεῶν, ἐκκλίνων μικρὸν ἀπὸ μεσημβρίας πρὸς ἔω· διέχουσι δὲ σταδίους ἑκατὸν τριάκοντα αἱ Θυρίδες τοῦ Ταινάρου ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ
5 οὔσαι κόλπῳ, ῥώδης κρημνός.

Τούτων δ' ὑπέγκειται τὸ Ταῦγετον· | ἔστι δ' ὄρος μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης ὑψηλὸν τε καὶ ὄρθιον, συνάπτον κατὰ τὰ προσάρκτια μέρη ταῖς Ἀρκαδικαῖς ὑπωρείαις, ὥστε καταλείπεσθαι μεταξὺ αὐλῶνα, καθ' ὃν ἡ Μεσσηνία
10 συνεχῆς ἔστι τῇ Λακωνικῇ.

Ἐποπέπτωκε δὲ τῷ Ταυγέτῳ ἢ τε Σπάρτῃ ἐν μεσογαίᾳ
καὶ Ἀμύκλαι, οὗ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερόν, καὶ ἡ Φᾶρις.
Ἔστι μὲν οὖν ἐν κοιλοτέρῳ χωρίῳ τὸ τῆς πόλεως ἔδαφος,
καίπερ ἀπολαμβάνον ὄρη μεταξύ · ἀλλ' οὐδέν γε μέρος
5 αὐτοῦ λιμνάζει, τὸ δὲ παλαιὸν ἐλίμναζε τὸ προάστειον,
καὶ ἐκάλουν αὐτῷ Λίμνας, καὶ τὸ τοῦ Διονύσου ἱερόν ἐν
Λίμναις ἐφ' ὑγροῦ βεβηκὸς ἐτύγχανε · νῦν δ' ἐπὶ ξηροῦ
τὴν ἴδρυσιν ἔχει.

Ἐν δὲ τῷ κόλπῳ τῆς παραλίας τὸ μὲν Ταίναρον ἀκτὴ
10 ἐστὶν ἐκκειμένη, τὸ ἱερόν ἔχουσα τοῦ Ποσειδῶνος ἐν
ἄλσει ἰδρυμένον · πλησίον δ' ἐστὶν ἄντρον, δι' οὗ τὸν
Κέρβερον ἀναχθῆναι μυθεύουσιν ὑφ' Ἡρακλέους ἐξ
Ἄιδου.

Ἐντεῦθεν δ' εἰς μὲν Φυκοῦντα ἄκραν τῆς Κυρηναίας
15 πρὸς νότον διάρμᾳ ἐστὶ σταδίων τρισχιλίων · εἰς δὲ
Πάχυνον πρὸς δύσιν, τὸ τῆς Σικελίας ἀκρωτήριον,

τετρακισχιλίων ἑξακοσίων, τινὲς δὲ τετρακισχιλίων φασίν· εἰς δὲ Μαλέας πρὸς ἕω ἑξακοσίων ἑβδομήκοντα κατακολπίζοντι· εἰς δὲ Ὀνου γνάθον, ταπεινὴν χερρόνησον ἐνδοτέρω τῶν Μαλεῶν, πεντακοσίων εἴκοσι.

- 5 Πρόκειται δὲ κατὰ τούτου Κύθηρα ἐν τετταράκοντα σταδίοις, νῆσος εὐλίμενος, πόλιν ἔχουσα ὁμώνυμον, ἣν ἔσχεν Εὐρυκλῆς ἐν μέρει κτήσεως ἰδίας, ὃ καθ' ἡμᾶς τῶν Λακεδαιμονίων ἡγεμών· περίκειται δὲ νησίδια πλείω, τὰ μὲν ἐγγύς, τὰ δὲ καὶ μικρὸν ἀπωτέρω.
- 10 Εἰς δὲ Κώρυκον, ἄκραν τῆς Κρήτης, ἐγγυτάτω πλοῦς ἔστι σταδίων ἑπτακοσίων.

2. Μετὰ δὲ Ταίναρον πλέοντι ἐπὶ τὴν Ὀνου γνάθον καὶ Μαλέας Ψαμαθοῦς ἔστι πόλις· εἴτ' Ἀσίνη καὶ Γύθειον,

τὸ τῆς Σπάρτης ἐπίνειον, ἐν διακοσίοις καὶ τετταράκοντα
 σταδίοις ἰδρυμένον· ἔχει δ', ὡς φασι, τὸ ναύσταθμον
 ὀρυκτόν· εἶθ' ὁ Εὐρώτας ἐκδίδωσι μεταξύ Γυθείου καὶ
 Ἀκραίων· τέως μὲν οὖν ὁ πλοῦς ἐστὶ παρ' αἰγιαλὸν ὅσον
 5 διακοσίων καὶ τετταράκοντα σταδίων· εἶθ' ἐλῶδες ὑπέρ-
 κειται χωρίον καὶ κώμη Ἔλος· πρότερον δ' ἦν πόλις,
 καθάπερ καὶ Ὅμηρός φησιν·

οἱ τ' ἄρ' Ἀμύκλας εἶχον Ἔλος τ', ἔφαλον πτολίεθρον·

κτίσμα δ' Ἐλείου φασι τοῦ Περσέως.

10 Ἔστι δὲ καὶ πεδίων καλούμενον Λεύκη· εἶτα πόλις
 ἐπὶ χερρονήσου ἰδρυμένη Κυπαρισσία, λιμένα ἔχουσα·
 εἶτα ἡ Ὀνου γνάθος, λιμένα ἔχουσα· | εἶτα Βοία πόλις·
 εἶτα Μαλέαι· στάδιοι δ' εἰς αὐτὰς ἀπὸ τῆς Ὀνου γνάθου

πεντήκοντα καὶ ἑκατόν · ἔστι δὲ καὶ Ἀσωπὸς πόλις ἐν
τῇ Λακωνικῇ.

3. Τῶν δ' ὑφ' Ὀμήρου καταλεγομένων τὴν μὲν Μέσσην
οὐδαμοῦ δείκνυσθαί φασι · Μεσσόαν δ' οὐ τῆς χώρας
5 εἶναι μέρος, ἀλλὰ τῆς Σπάρτης, καθάπερ καὶ τὸ Λιμναῖον
κατὰ τὸν <Θ>όρνακα.

Ἔνιοι δὲ κατὰ ἀποκοπὴν δέχονται τὴν Μεσσήνην ·
εἴρηται γὰρ ὅτι καὶ αὕτη μέρος ἦν τῆς Λακωνικῆς.

Παραδείγμασι δὲ χρῶνται τοῦ μὲν ποιητοῦ τῷ κρῖ καὶ
10 δῶ καὶ μάψ, καὶ ἔτι ·

ἦρως δ' Αὐτομέδων τε καὶ Ἄλκιμος,

ἀντὶ τοῦ Ἄλκιμέδων · Ἡσιόδου δέ, ὅτι τὸ βριθύ καὶ
βριαρόν βρῖ λέγει · Σοφοκλῆς δὲ καὶ Ἴων τὸ ράδιον, ρά ·

ἔστι δὲ ἡ ἀποκοπὴ τῆς Μεσσήνης ἀπὸ τῆς Λακωνικῆς
κατὰ τὸν Ὀμήρου λόγον, ὅτι τὸ Λιμναῖον κατὰ τὸν
<Θ>όρνακα εἶναι μέρος τῆς Σπάρτης, καθάπερ καὶ τὸ
Λιμναῖον κατὰ τὸν Ὀμήρου λόγον, ὅτι τὸ Λιμναῖον
κατὰ τὸν Ὀμήρου λόγον εἶναι μέρος τῆς Σπάρτης.

Ἐπίχαρμος δὲ τὸ λίαν λί · Συρακῶ δὲ τὰς Συρακούσας ·
παρ' Ἐμπεδοκλεῖ δέ,

μία γίνεται ἀμφοτέρων ὄψ,

ἢ ὄψις καὶ παρ' Ἀντιμάχῳ ·

5 Δῆμητρός τοι Ἐλευσινίης ἱερῆ ὄψ ·

καὶ τὸ ἄλφιτον ἄλφι · Εὐφορίων δὲ καὶ τὸν ἦλον λέγει
ἦλ · παρὰ Φιλήτῳ δέ ·

δμῳίδες εἰς ταλάρους λευκὸν ἄγουσιν ἔρι ·

〈τὸ ἔριον〉 ·

10 εἰς ἄνεμον δὲ τὰ πηδὰ,

τὰ πηδάλια Ἄρατος φησι · Δωδῶ δὲ καὶ τὴν Δωδώνην
Σιμμίας.

Τῶν δ' ἄλλων τῶν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ κατωνομασμένων
τὰ μὲν ἀνήρηται, τῶν δ' ἔχνη λείπεται, τὰ δὲ μετωνόμασται,

καθάπερ αἱ Αὐγειαὶ Αἰγαιαί· αἱ μὲν γὰρ ἐν τῇ Λοκρίδι
οὐδ' ὄλως περίεσι. Τὴν δὲ Λᾶν οἱ Διόσκουροί ποτε ἐκ
πολιορκίας ἐλεῖν ἱστοροῦνται, ἀφ' οὗ δὴ Λαπέρσαι
προσηγορεύθησαν, καὶ Σοφοκλῆς λέγει που·

5 νῆ τὴν Λαπέρσα, νῆ τὸν Εὐρώταν τρίτον,
 νῆ τοὺς ἐν Ἄργει καὶ κατὰ Σπάρτην θεούς.

4. Φησὶ δ' Ἐφορος τοὺς κατασχόντας τὴν Λακωνικὴν
Ἡρακλείδας, Εὐρυσθένη τε καὶ Προκλῆ, διελεῖν εἰς ἕξ
μέρη καὶ πόλεις τὴν χώραν· μίαν μὲν οὖν τῶν μερίδων,
10 τὰς Ἀμύκλας, ἐξαίρετον δοῦναι τῷ προδόντι αὐτοῖς τὴν
Λακωνικὴν καὶ πείσαντι τὸν κατέχοντα αὐτὴν ἀπελθεῖν
ὑπόσπονδον μετὰ τῶν Ἀχαιῶν εἰς τὴν Ἰωνίαν· τὴν δὲ

Σπάρτην βασιλείον ἀποφῆναί σφισιν αὐτοῖς · εἰς δὲ τὰς
ἄλλας πέμψαι βασιλέας, ἐπιτρέψαντας δέχεσθαι συνοίκους
τοὺς βουλομένους τῶν ξένων, διὰ τὴν λειπανδρίαν
χρῆσθαι δὲ Λαῖ μὲν ὠ(ς) ν(αυστάθμῳ διὰ τὸ εὐ)λίμενον,
5 Αἴγυι δὲ πρὸς τοὺς πολέμους φρουρίῳ, πᾶσι γὰρ ὁμορεῖν
τοῖς κύκλῳ · Φάριδι δ(ὲ ὡς ταμείῳ τῇ μὲν) ἀπὸ τῶν
ἐντὸς ἀσφάλειαν ἐχούση, τ(ῇ δ' ἀπὸ τῶν ἐκτός).

Ἐπακούοντας δ' ἅπαντας τοὺς περιοίκους τῶν Σπαρτια-
τῶν ὅμως ἰσοτίμους | εἶναι, μετέχοντας καὶ πολιτείας
10 καὶ ἀρχείων · [καλεῖσθαι δὲ Εἴλωτας ·] Ἄγιν δὲ τὸν
Εὐρυσθένους ἀφελέσθαι τὴν ἰσοτιμίαν καὶ συντελεῖν

προστάξει τῇ Σπάρτῃ · τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὑπακοῦσαι,
τοὺς δ' Ἐλείους, τοὺς ἔχοντας τὸ Ἔλος, <καλεῖσθαι
δὲ Εἴλωτας,> ποιησαμένους ἀπόστασιν κατὰ κράτος
ἀλῶναι πολέμῳ καὶ κριθῆναι δούλους ἐπὶ τακτοῖς τισιν,
5 ὥστε τὸν ἔχοντα μὴτ' ἐλευθεροῦν ἐξεῖναι μήτε πωλεῖν
ἔξω τῶν ὄρων τούτους · τοῦτον δὲ λεχθῆναι τὸν πρὸς τοὺς
Εἴλωτας πόλεμον.

Σχεδὸν δέ τι καὶ τὴν εἴλωτείαν τὴν ὕστερον συμμίνασαν
μέχρι τῆς Ῥωμαίων ἐπικρατείας οἱ περὶ Ἄγιν εἰσὶν οἱ
10 καταδείξαντες · τρόπον γάρ τινα δημοσίους δούλους
εἶχον οἱ Λακεδαιμόνιοι τούτους, κατοικίας τινὰς αὐτοῖς
ἀποδείξαντες καὶ λειτουργίας ἰδίας.

5. Περὶ δὲ τῆς Λακῶνων πολιτείας καὶ τῶν γενομένων
παρ' αὐτοῖς μεταβολῶν τὰ μὲν πολλὰ παρείη τις ἂν διὰ τὸ
15 γνῶριμον, τινῶν δ' ἄξιον ἴσως μνησθῆναι. Ἀχαιοὺς γὰρ
τοὺς Φθιώτας φασὶ συγκατελθόντας Πέλοπι εἰς τὴν

Πελοπόννησον οικήσαι τὴν Λακωνικὴν, τοσοῦτον δ' ἀρετῇ
 διενεγκεῖν, ὥστε τὴν Πελοπόννησον, ἐκ πολλῶν ἤδη
 χρόνων Ἄργος λεγομένην, τότε Ἀχαιικὸν Ἄργος λεχθῆναι,
 καὶ οὐ μόνον γε τὴν Πελοπόννησον, ἀλλὰ καὶ ἰδίως τὴν
 5 Λακωνικὴν οὕτω προσαγορευθῆναι· τὸ γοῦν τοῦ ποιητοῦ,

ποῦ Μενέλαος ἔην ;

ἢ οὐκ Ἄργεος ἦεν Ἀχαιϊκοῦ ;

δέχονται τινες οὕτως· ἢ οὐκ ἦν ἐν τῇ Λακωνικῇ ;

Κατὰ δὲ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, Φιλονόμου
 10 προδότος τὴν χώραν τοῖς Δωριεῦσι, μετανέστησαν ἐκ
 τῆς Λακωνικῆς εἰς τὴν τῶν Ἰώνων, τὴν καὶ νῦν Ἀχαΐαν
 καλουμένην· ἐροῦμεν δὲ περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς Ἀχαιικοῖς.

Οἱ δὲ κατασχόντες τὴν Λακωνικὴν καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν
 ἐσωφρόνουν, ἐπεὶ δ' οὖν Λυκούργῳ τὴν πολιτείαν ἐπ-

ἴπιασιν ἀφ' ἑαυτῶν ἀποστρέφονται τὴν ἀρχὴν ἐπιπέμπουσι
 ἀπὸ τῆς οὐρανίας εἰς τὴν ἐπιγῆν, ἀπὸ τῆς οὐρανίας εἰς τὴν
 ἐπιγῆν ἀπὸ τῆς οὐρανίας εἰς τὴν ἐπιγῆν ἀπὸ τῆς οὐρανίας

έτρεψαν, τοσοῦτον ὑπερεβάλοντο τοὺς ἄλλους, ὥστε μόνοι τῶν Ἑλλήνων καὶ γῆς καὶ θαλάττης ἐπήρξαν, διετέλεσάν τε ἄρχοντες τῶν Ἑλλήνων, ἕως ἀφείλοντο αὐτοὺς τὴν ἡγεμονίαν Θηβαῖοι, καὶ μετ' ἐκείνους εὐθὺς Μακεδόνες.
5 Οὐ μὴν τελέως γε οὐδὲ τούτοις εἶξαν, ἀλλὰ φυλάττοντες τὴν αὐτονομίαν ἔριν εἶχον περὶ πρωτείων αἰεὶ πρὸς τε τοὺς ἄλλους Ἑλληνας καὶ πρὸς τοὺς τῶν Μακεδόνων βασιλέας · καταλυθέντων δὲ τούτων ὑπὸ Ῥωμαίων, μικρὰ μὲν τινα προσέκρουσαν τοῖς πεμπομένοις ὑπὸ Ῥωμαίων
10 στρατηγοῖς, τυραννούμενοι τότε καὶ πολιτευόμενοι μοχθηρῶς · ἀναλαμβάνοντες δὲ σφᾶς ἐτιμήθησαν διαφερόντως καὶ ἔμειναν ἐλεύθεροι πλὴν τῶν φιλικῶν λειτουργιῶν ἄλλο συντελοῦντες οὐδέν. |

Νεωστὶ δ' Εὐρυκλῆς αὐτοὺς ἐτάραξε, δόξας ἀποχρή-
15 σασθαι τῇ Καίσαρος φιλίᾳ πέρα τοῦ μετρίου πρὸς τὴν

ἐπιστάσιαν αὐτῶν, ἐπαύσατο δ' ἢ ταραχὴ ταχέως, ἐκείνου
μὲν παραχωρήσαντος εἰς τὸ χρεών, τοῦ δ' υἱοῦ τὴν
φ(ιλο)τιμίαν ἀπεστραμμένου τὴν τοιαύτην πᾶσαν· συνέβη
δὲ καὶ τοὺς Ἐλευθερολάκωνας λαβεῖν τινα τάξιν πολιτείας,
5 ἐπειδὴ Ῥωμαίοις προσέθεντο πρῶτοι οἱ περίοικοι, τυραν-
νουμένης τῆς Σπάρτης, οἳ τε ἄλλοι καὶ οἱ Εἴλωτες.

Ἑλλάνικος μὲν οὖν Εὐρυσθένη καὶ Προκλέα φησὶ
διατάξαι τὴν πολιτείαν, Ἐφορος δ' ἐπιτιμᾷ, φήσας
Λυκούργου μὲν αὐτὸν μηδαμοῦ μεμνήσθαι, τὰ δ' ἐκείνου
10 ἔργα τοῖς μὴ προσήκουσιν ἀνατιθέναι· μόνῳ γοῦν
Λυκούργῳ ἱερὸν ἰδρῦσθαι καὶ θύεσθαι κατ' ἔτος, ἐκείνοις
δέ, καίπερ οἰκισταῖς γενομένοις, μηδὲ τοῦτο δεδόσθαι,
ὥστε τοὺς ἀπ' αὐτῶν τοὺς μὲν Εὐρυσθενίδας, τοὺς δὲ

Προκλείδας καλεῖσθαι, ἀλλὰ τοὺς μὲν Ἀγιάδας ἀπὸ
Ἄγιδος τοῦ Εὐρυσθένου, τοὺς δ' <Εὐρυπωντίδας ἀ>πὸ
Εὐρυπώντος τοῦ Προκλέους, τοὺς μὲν γὰρ δυνασ<τεῦσαι>
δικαίως, τοὺς δὲ δεξαμένους ἐπ<ήλυδας ἀνθρώ>πους,
5 δι' ἐκείνων δυναστεῦσαι · ὅθε<ν οὐδ' ἀρχηγέτας> νομισθῆ-
ναι, ὅπερ πᾶσιν ἀποδίδοτα<ι οἰκισταῖς · Παυ>σανίαν
τε τῶν Εὐρυπωντιδῶν ἐκπεσόντ<α ὑπὸ τῆς ἐτέρας> οἰκίας
ἐν τῇ φυγῇ συντάξαι λόγ<ον κατὰ τῶν Λυκούρ>γου
νόμων, ὄντος τῆς ἐκβα[λ]λούση<ς> οἰκίας, ἐν ᾧ καὶ
10 τοὺς χρησμοὺς λέγειν τοὺς δοθέντας αὐτῷ ἐπ' ἐγκωμίῳ
πλείστους.

6. Περὶ δὲ τῆς φύσεως τῶν τόπων καὶ τούτων καὶ τῶν
Μεσσηνιακῶν ταῦτα μὲν ἀποδεκτέον, λέγοντος Εὐριπίδου·
τὴν γὰρ Λακωνικὴν φησὶν ἔχειν

5 πολὺν μὲν ἄροτον, ἐκπονεῖν δ' οὐ ῥάδιον·
κοίλη γάρ, ὄρεσι περιδρομος, τραχεῖά τε
δυσείσβολός τε πολεμίοις·

τὴν δὲ Μεσσηνιακὴν

καλλίκαρπον
κατάρρυτόν τε μυρίοισι νάμασι,
10 καὶ βουσι καὶ ποιμναισιν εὐβοτωτάτην,
οὔτ' ἐν πνοαῖσι χείματος δυσχείμερον
οὔτ' αὖ τεθρίπποις ἡλίου θερμὴν ἄγαν·

καὶ ὑποβὰς τῶν πάλων φησὶν, ὧν οἱ Ἡρακλεῖδαι περὶ
τῆς χώρας ἐποιήσαντο, τὸν μὲν πρότερον γενέσθαι

γαίας Λακαίνης κύριον, φαύλου χθονός *

τὸν δὲ δεύτερον τῆς Μεσσήνης,

ἀρετὴν ἐχούσης μείζον' ἢ λόγῳ φράσαι,

οἷαν καὶ ὁ Τυρταῖος φράζει.

5 Τὴν δὲ Λακωνικὴν καὶ τὴν Μεσσηνίαν ὀρίζειν, αὐτοῦ
φήσαντος,

Παμισὸν εἰς θάλασσαν ἐξορμώμενον,

οὐ συγχωρητέον, ὅς διὰ μέσης ῥεῖ τῆς Μεσσηνίας, οὐδαμοῦ
τῆς νῦν Λακωνικῆς ἀπτόμενος. Οὐκ εὖ δὲ οὐδ' ὅτι, τῆς
10 Μεσσηνίας ὁμοίως ἐπιθαλαττιαίας οὔσης τῇ Λακωνικῇ,
φησὶν αὐτὴν πρόσω ναυτίλοισιν εἶναι. Ἄλλ' οὐδὲ τὴν
Ἥλιν εὖ διορίζει,

πρόσω δὲ βάντι ποταμὸν Ἥλις, ἢ Διὸς
γείτων, κάθηται. |

Εἴτε γὰρ τὴν νῦν Ἑλείαν βούλεται λέγειν, ἣτις ὁμορεῖ
τῇ Μεσσηνίᾳ, ταύτης οὐ προσάπτεται ὁ Παμισός, ὥσπερ
γε οὐδὲν τῆς Λακωνικῆς · εἴρηται γὰρ ὅτι διὰ μέσης ρεῖ
τῆς Μεσσηνίας · εἴτε τὴν παλαιὰν τὴν Κοίλην λεγομένην,
5 πολὺ μᾶλλον ἐκπίπτει τῆς ἀληθείας · διαβάντι γὰρ τὸν
Παμισὸν ἔστι πολλὴ τῆς Μεσσηνίας, εἴθ' ἢ τῶν Καυκῶνων
ἅπαντα καὶ Μακιστίων, ἣν Τριφυλίαν ἐκάλουν, εἴθ' ἢ
Πισᾶτις καὶ ἡ Ὀλυμπία, εἶτα μετὰ τριακοσίουσ σταδίουσ
ἢ Ἡλίου.

10 7. Γραφόντων δὲ τῶν μὲν Λακεδαίμονα κητώεσαν,
τῶν δὲ καιετάεσαν, ζητοῦσι, τὴν κητώεσαν τίνα δέχεσθαι
χρῆ, εἴτε ἀπὸ τῶν κητῶν, εἴτε μεγάλην, ὅπερ δοκεῖ
πιθανώτερον εἶναι · τὴν τε καιετάεσαν οἱ μὲν καλαμινθῶδη

δέχονται, οἱ δέ, ὅτι οἱ ἀπὸ τῶν σεισμῶν ῥωχοὶ καιετοὶ λέγονται, καὶ ὁ καιέτας τὸ δεσμωτήριον ἐντεῦθεν τὸ παρὰ Λακεδαιμονίοις, σπήλαιόν τι· ἔνιοι δὲ κώους μᾶλλον τὰ τοιαῦτα κοιλώματα λέγεσθαι φασιν, ἀφ' οὗ καὶ τὸ

5 φηρσὶν ὀρεσκώοισιν.

Εὐσειστος δ' ἡ Λακωνική· καὶ δὴ τοῦ Ταυγέτου κορυφὰς τινὰς ἀπορραγῆναί τινες μνημονεύουσιν.

Εἰσὶ δὲ λατομίαι λίθου πολυτελοῦς τοῦ μὲν Ταιναρίου ἐν Ταινάρῳ παλαιαί, νεωστὶ δὲ καὶ ἐν τῷ Ταυγέτῳ μέταλλον
10 ἀνέωξάν τινες εὐμέγεθες, χορηγὸν ἔχοντες τὴν τῶν Ῥωμαίων πολυτέλειαν.

8. Ὅτι δὲ Λακεδαίμων ὁμωνύμως λέγεται καὶ ἡ χώρα
καὶ ἡ πόλις, δηλοῖ καὶ Ὅμηρος (λέγω δὲ χώραν σὺν τῇ
Μεσσηνίᾳ). Περὶ μὲν γὰρ τῶν τ(ό)ξων ὅταν οὕτω λέγη·

καλά, τά οἱ ξεῖνος Λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας
5 Ἴφιτος Εὐρυτίδης·

εἶτ' ἐπενέγκη·

τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοιν
οἴκῳ ἐν Ὀρτιλόχοιο

[τῆς Φηρήσ], τὴν χώραν λέγει, ἧς μέρος ἦν καὶ ἡ
10 Μεσσηνία· οὐ διήνεγκεν οὖν αὐτῷ καὶ οὕτως εἰπεῖν·

ξεῖνος Λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας,

καὶ ἐπιδούς

τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ συμβλήτην ·

ὅτι γὰρ αἱ Φηραὶ εἰσιν ὁ τοῦ Ὀρτιλόχου οἶκος, δῆλον ·

ἔς Φηράς δ' ἴκοντο Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,

5 υἱέος Ὀρτιλόχοιο,

ὃ τε Τηλέμαχος καὶ ὁ Πεισίστρατος · αἱ δὲ Φηραὶ τῆς
Μεσσηνίας εἰσίν. Ὄταν δ' ἐκ τῶν Φηρῶν ὀρμηθέντας τοὺς
περὶ Τηλέμαχον πανημερίους φῆ σείειν ζυγόν, εἴτ' εἶπη,

δύσετό τ' ἠέλιος,

10 οἱ δ' ἴξον κοίλῃν Λακεδαίμονα κητώεσσαν ·

πρὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων Μενελάου, |

τὴν πόλιν δεῖ δέχεσθαι · εἰ δὲ μή, ἐκ Λακεδαίμονος εἰς
Λακεδαίμονα φανεῖται λέγων τὴν ἄφιξιν · ἄλλως τε οὐ
πιθανόν, μὴ ἐν Σπάρτῃ τὴν οἴκησιν εἶναι τοῦ Μενελάου

15 ἢ μὴ οὔσης ἐκεῖ, τὸν Τηλέμαχον λέγειν ·

εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ εἰς Πύλον.

Δοκε(ῖ δ' ἀντι)πίπτειν τούτῳ τὸ τοῖς τῆς χώρας
 ἐπιθέτοις αὐτ(ὸν χρῆσθαι), εἰ μὴ νῆ Δία ποιητικῇ τις
 τοῦτο συγχωρήσει ἔξο(υσία · αἴ)τιον γὰρ τὴν Μεσσήνην
 μήτε τῆς Λακωνικῆς πόλ(ιν εἶναι) μήτε τῆς ὑπὸ Νέστορι,
 5 μηδὲ δὴ καθ' αὐτὴν ταπτομ(έ)νην ἐν τῷ Καταλόγῳ, μηδὲ
 κοινωνοῦσαν τῆς στρατείας.

6

1. Μετὰ δὲ Μαλέας ὁ Ἄργολικὸς ἐκδέχεται κόλπος
 καὶ ὁ Ἑρμιονικὸς · ὁ μὲν μέχρι τοῦ Σκυλλαίου πλέοντι
 ὡς πρὸς ἕω βλέπων καὶ πρὸς τὰς Κυκλάδας, ὁ δὲ ἐωθινώτε-
 10 ρος τούτου μέχρι πρὸς Αἴγιναν καὶ τὴν Ἐπιδαυρίαν.

Τὰ μὲν δὴ πρῶτα τοῦ Ἀργολικοῦ Λάκωνες ἔχουσι,
τὰ δὲ λοιπὰ Ἀργεῖοι· ἐν οἷς ἐστὶ τῶν μὲν Λακῶνων τὸ
Δήλιον, ἱερὸν Ἀπόλλωνος, ὁμώνυμον τῷ Βοιωτικῷ,
καὶ Μινῶα φρούριον, ὁμώνυμος καὶ αὕτη τῇ Μεγαρικῇ,
5 καὶ ἡ Λιμηρὰ Ἐπίδαυρος, ὡς Ἀρτεμίδωρός φησιν.
Ἀπολλόδωρος δὲ Κυθήρων πλησίον ἱστορεῖ ταύτην,
εὐλίμενον δὲ οὔσαν βραχέως καὶ ἐπιτετμημένως λιμηρὰν
εἰρήσθαι, ὡς ἂν λιμενηρὰν, μεταβεβληκένας δὲ τοῦνομα.

Ἔστι δὲ τραχὺς ὁ παράπλους εὐθὺς ἀπὸ Μαλεῶν
10 ἀρξάμενος μέχρι πολλοῦ ὁ Λακωνικός, ἔχει δ' ὅμως
ύφόρμους καὶ λιμένας. Ἡ λοιπὴ δ' ἐστὶ παραλία εὐλίμενος,
νησίδιά τε πολλὰ πρόκειται αὐτῆς οὐκ ἄξια μνήμης.

2. Τῶν δ' Ἀργείων αἱ τε Πρασιαὶ καὶ τὸ Τημένιον, ἐν
ᾧ τέθραπται Τήμενος, καὶ ἔτι πρότερον τὸ χωρίον, δι' οὗ

ρεί ποταμὸς ἢ Λέρνη καλουμένη, ὁμώνυμος τῇ Λίμνῃ,
ἐν ἣ μεμύθευται τὰ περὶ τὴν Ὑδραν. Τὸ δὲ Τημένιον
ἀπέχει τοῦ Ἄργους ἕξ καὶ εἴκοσι σταδίους ὑπὲρ τῆς
θαλάττης, ἀπὸ δὲ τοῦ Ἄργους εἰς τὸ Ἡραῖον τεσσαρά-
5 κοντα, ἔνθεν δὲ εἰς Μυκῆνας δέκα.

Μετὰ δὲ τὸ Τημένιον ἢ Ναυπλία, τὸ τῶν Ἀργείων
ναύσταθμον · τὸ δ' ἔτυμον ἀπὸ τοῦ ταῖς ναυσὶ προσπλεῖ-
σθαι. Ἀπὸ τούτου δὲ πεπλάσθαι φασὶ τὸν Ναύπλιον
καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ παρὰ τοῖς νεωτέροις · οὐ γὰρ
10 Ὅμηρον ἀμνημονῆσαι ἂν τούτων, τοῦ μὲν Παλαμήδους
τοσαύτην σοφίαν καὶ σύνεσιν ἐπιδεδειγμένου, δολοφο-
νηθέντος δὲ ἀδίκως, τοῦ δὲ Ναυπλίου τοσοῦτον ἀπεργασα-
μένου φθόρον ἀνθρώπων περὶ τὸν Καφηρέα. Ἡ δὲ γενεα-

λογία πρὸς τῷ μυθῶδει καὶ τοῖς χρόνοις διημάρτηται ·
δεδόσθω γὰρ Ποσειδῶνος εἶναι, Ἀμυμώνης δὲ πῶς τὸν
κατὰ τὰ Τρωϊκὰ ἔτι | ζῶντα ;

Ἐφεξῆς δὲ τῇ Ναυπλία τὰ σπήλαια καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς
5 οἰκοδομητοὶ λαβύρινθοι, Κυκλώπεια δ' ὀνομάζουσιν.

3. Εἶτ' ἄλλα χωρία, καὶ ἐφεξῆς ὁ Ἑρμιονικὸς κόλπος ·
καὶ <γὰρ τοῦτον Ὀμ>ήρου τάξαντος ὑπὸ τῇ Ἀργείᾳ
καὶ ἡμῖν οὐ <παροπτέος ἐνέ>φηνεν ὁ μερισμὸς τῆς
περιοδείας οὗτος. Ἄρχεται δ' ἀπὸ Ἀσίνης πολίχνης ·
10 εἶθ' Ἑρμιόνη καὶ Τροιζήν · ἐν παράπλῳ δὲ πρόκειται
καὶ Καλαυρία νῆσος, κύκλον ἔχουσα τριάκοντα σταδίων,
πορθμῷ δὲ τετρασταδίῳ διεστῶσα τῆς ἠπείρου.

4. Εἶθ' ὁ Σαρωνικὸς κόλπος · οἱ δὲ πόντον λέγουσιν,
οἱ δὲ πόρον, καθ' ὃ καὶ πέλαγος καλεῖται Σαρωνικὸν ὁ
Σαρωνικὸς καὶ πᾶς ὁ συνάπτων πόρος ἀπὸ τῆς Ἑρμιονικῆς
καὶ τῆς περὶ τὸν Ἴσθμὸν θαλάττης τῷ τε Μυρτώω πελάγει
5 καὶ τῷ Κρητικῷ. Τοῦ δὲ Σαρωνικοῦ Ἐπίδαυρός τε ἐστὶ
καὶ ἡ προκειμένη νῆσος Αἴγινα · εἶτα Κεγχρεαί, τὸ τῶν
Κορινθίων ἐπὶ τὰ πρὸς ἕω μέρη ναύσταθμον · εἶτα λιμῆν
Σχοινοῦς πλεύσαντι τεσσαράκοντα καὶ πέντε σταδίους ·
ἀπὸ δὲ Μαλε(ῶν τοὺς πάν)τας περὶ χιλίους καὶ ὀκτακο-
10 σίους. Κατὰ δὲ τὸν Σχοινοῦντα ὁ διολκός, τὸ στενώτατον
τοῦ Ἴσθμοῦ, περὶ ὃν τὸ τοῦ Ἴσθμίου Ποσειδῶνος ἱερόν.

Ἄλλὰ τὰ μὲν νῦν ὑπερκείσθω · ἔξω γάρ ἐστι τῆς Ἀργείας.
Ἀναλαβόντες δ' ἐφοδεύσωμεν πάλιν τὰ κατὰ τὴν Ἀργείαν.

5. Καὶ πρῶτον ποσαχῶς λέγεται παρὰ τῷ ποιητῇ τὸ Ἄργος καὶ καθ' αὐτὸ καὶ μετὰ τοῦ ἐπιθέτου, Ἀχαιϊκὸν Ἄργος καλοῦντι ἢ Ἰασον ἢ ἵππιον ἢ Πελασγικὸν ἢ ἱππόβοτον. Καὶ γὰρ ἡ πόλις Ἄργος λέγεται ·

5 Ἄργος τε Σπάρτη τε ·
οἱ δ' Ἄργος τ' εἶχον Τίρυνθά τε ·

καὶ ἡ Πελοπόννησος,

ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ ἐν Ἄργει ·

οὐ γὰρ ἡ πόλις γε ἦν οἶκος αὐτοῦ · καὶ ὅλη ἡ Ἑλλάς ·
10 Ἀργείους γοῦν καλεῖ πάντας, καθάπερ καὶ Δαναοὺς καὶ Ἀχαιοὺς.

Τὴν [γ]οῦν ὁμωνυμίαν τοῖς ἐπιθέτοις διαστέλλεται,
τὴν μὲν Θετταλίαν Πελασγικὸν Ἔργος καλῶν,

νῦν αὖ τοὺς, ὅσσοι τὸ Πελασγικὸν Ἔργος ἔναιον,

τὴν δὲ Πελοπόννησον (Ἄχαιικὸν Ἔργος),

5 εἰ δέ κεν Ἔργος ἰκοίμεθ' Ἄχαιικόν ·
ἢ οὐκ Ἔργεος ἦεν Ἄχαιικοῦ ;

σημαίνων ἐνταῦθα, ὅτι καὶ Ἄχαιοὶ ἰδίως ὠνομάζοντο
οἱ Πελοποννήσιοι κατ' ἄλλην σημασίαν. Ἰασόν τε Ἔργος
τὴν Πελοπόννησον λέγει ·

10 εἰ πάντες γ' ἐσίδοιεν ἀν' Ἰασον Ἔργος Ἄχαιοί

τὴν Πηνελόπην, ὅτι πλείους ἀν λάβοι μνηστῆρας · | οὐ
γὰρ τοὺς ἐξ ὅλης τῆς Ἑλλάδος εἰκός, ἀλλὰ τοὺς ἐγγύς.
Ἰππόβοτον δὲ καὶ ἵππιον κοινῶς εἴρηκε.

6. Περὶ δὲ τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἑλλήνων καὶ Πανελλήνων
ἀντιλέγεται. Θουκυδίδης μὲν γὰρ τὸν ποιητὴν μηδαμοῦ
βαρβάρους εἰπεῖν φησι διὰ τὸ μηδὲ Ἑλληνᾶς πω τὸ
ἀντίπαλον εἰς ἓν ὄνομα ἀποκεκρίσθαι. Καὶ Ἀπολλόδωρος
5 δὲ μόνους τοὺς ἐν Θετταλίᾳ καλεῖσθαι φησιν Ἑλληνας·

Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἑλληνες.

Ἡσίοδον μέντοι καὶ Ἀρχίλοχον ἤδη εἶδέναι καὶ Ἑλληνας
λεγομένους τοὺς σύμπαντας καὶ Πανέλληνας, τὸν μὲν
περὶ τῶν Προϊτίδων λέγοντα, ὡς Πανέλληνες ἐμνήστειον
10 αὐτάς, τὸν δὲ

ὡς Πανελλήνων οἰζὺς ἐς Θάσον συνέδραμεν.

Ἄλλοι δ' ἀντιτιθέασιν τούτοις, ὅτι καὶ βαρβάρους

εἶρηκεν, εἰπὼν γε βαρβαροφώνους τοὺς Κᾶρας, καὶ
Ἕλληνας τοὺς πάντας ·

ἄνδρός, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος ·
καὶ πάλιν ·

5 εἰ δ' ἐθέλης τραφθῆναι ἀν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.

7. Ἡ μὲν οὖν πόλις τῶν Ἀργείων ἐν χωρίοις ἐπιπέδοις
ἵδρυται τὸ πλεόν, ἄκραν δ' ἔχει τὴν καλουμένην Λάρισαν,
λόφον εὐερκῆ μετρίως, ἔχοντα ἱερὸν Διός · ρεῖ δ' αὐτῆς
πλησίον ὁ Ἰναχος, χαραδρώδης ποταμός, τὰς πηγὰς
10 ἔχων ἐκ Λυρκείου τοῦ κατὰ τὴν Κυνουρίαν ὄρους τῆς
Ἀρκαδίας. Περὶ δὲ τῶν μυθευομένων πηγῶν εἴρηται,
διότι πλάσματα ποιητῶν ἐστί · πλάσμα δὲ καὶ τὸ

Ἄργος ἄνυδρον ἐὼν Δανααὶ θέσαν Ἄργος ἔνυδρον,

τῆς τε χώρας κοίλης οὔσης καὶ ποταμοῖς διαρρομένης
καὶ ἔλη καὶ λίμνας παρεχομένης, καὶ τῆς πόλεως εὐπο-
ρουμένης ὕδασι φρεάτων πολλῶν καὶ ἐπιπολαίων.

Αἰτιῶνται δὴ τῆς ἀπάτης τὸ

5 καὶ κεν ἐλέγχιστος πολυδίψιον Ἄργος ἰκοίμην.

Τοῦτο δ' ἦτοι ἀντὶ τοῦ πολυπόθητον κείται, ἢ χωρὶς τοῦ
δ πολυίψιον, ὡς

πολύφθορόν τε δῶμα Πελοπιδῶν τόδε,

φησὶ Σοφοκλῆς · τὸ γὰρ προΐαψαι καὶ ἰάψαι καὶ ἴψασθαι
10 φθοράν τινα καὶ βλάβην σημαίνει ·

Νῦν μὲν πειρᾶται, τάχα δ' ἴψεται υἱας Ἀχαιῶν.

Κατὰ χρόα καλὸν ἰάψη.

Ἄϊδι προΐαψεν.

Ἄλλως τε οὐ τὴν πόλιν λέγει τὸ Ἄργος (οὐ γὰρ ἐκεῖσε
 ἔμελλεν ἀφίξεσθαι), ἀλλὰ τὴν Πελοπόννησον, οὐ δήπου
 καὶ ταύτην διψηρὰν οὔσαν. Καὶ σὺν τῷ δ̄ δὲ ὑπερβατῶς
 δέχονται τινες κατὰ συναλοιφὴν μετὰ τοῦ συνδέσμου τοῦ
 5 δέ· ἴν' ἧ οὕτως·

καὶ κεν ἐλέγχιστος πολὺ δ' ἴψιον Ἄργος ἰκοίμην,
 ἦγουν πολυίψιον Ἄργοσδε ἰκοίμην ἀντὶ τοῦ εἰς Ἄργος. |

8. Εἰς μὲν δὴ Ἰναχὸς ἐστὶν ὁ διαρρέων τὴν Ἀργείαν·
 ἄλλος δὲ ποταμὸς Ἐρασῖνος ἐν τῇ Ἀργείᾳ ἐστίν· οὗτος
 10 δὲ τὰς ἀρχὰς ἐκ Στυμφάλου τῆς Ἀρκαδίας λαμβάνει καὶ
 τῆς ἐκεῖ λίμνης τῆς καλουμένης Στυμφαλίδος, ἐν ἧ τὰς
 ὄρνεις μυθολογοῦσι τὰς ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους τοξεύμασι

καὶ τυμπάνοις ἐξελαθείσας, <ᾶς> καὶ αὐτὰς καλοῦσι
Στυμφαλίδας· δύντα δ' ὑπὸ γῆς φασὶ τὸν ποταμὸν
τοῦτον ἐκπίπτειν εἰς τὴν Ἀργείαν καὶ ποιεῖν ἐπίρρυτον
τὸ πεδίου· τὸν δ' Ἐρασῖνον καλοῦσι καὶ Ἀρ<α>σῖνον.
5 Ῥεῖ δὲ καὶ ἄλλος ὁμώνυμος ἐκ τῆς Ἀρκαδίας εἰς τὸν
κατὰ Βοῦραν αἰγιαλόν· ἄλλος δ' ἐστὶν ὁ Ἐρετρικός,
καὶ ὁ ἐν τῇ Ἀττικῇ κατὰ Βραυρῶνα.

Δείκνυται δὲ καὶ Ἀμυμώνη τις κρήνη κατὰ Λέρνην.
Ἡ δὲ Λέρνη λίμνη τῆς Ἀργείας ἐστὶ καὶ τῆς Μυκηναίας,
10 ἐν ἣ τὴν Ὑδραν ἱστοροῦσι· διὰ δὲ τοὺς γινομένους
καθαρμοὺς ἐν αὐτῇ παροιμία τις ἐξέπεσε, Λέρνη κακῶν.

Τὴν μὲν οὖν χώραν συγχωροῦσιν εὐυδρεῖν, αὐτὴν δὲ
τὴν πόλιν ἐν ἀνύδρῳ χωρίῳ <μὲν> κείσθαι, φρεάτων

δ' εὐπορεῖν, ἃ ταῖς Δαναΐσιν ἀνάπτουσιν, ὡς ἐκείνων
ἐξευρουσῶν · ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἔπος <ἐκ>πεσεῖν τοῦτο ·

Ἄργος ἄνυδρον ἐὼν Δανααὶ θέσαν Ἄργος ἔνυδρον ·

τῶν δὲ φρεάτων τέτταρα καὶ ἱερὰ ἀποδειχθῆναι καὶ
5 τιμᾶσθαι διαφερόντως, ἐν εὐπορίᾳ ὑδάτων ἀπορίαν
εἰσάγοντες.

9. Τὴν δ' ἀκρόπολιν τῶν Ἀργείων οἰκίσαι λέγεται
Δαναός, ὃς τοσοῦτον τοὺς πρὸ αὐτοῦ δυναστεύοντας ἐν
τοῖς τόποις ὑπερβαλέσθαι δοκεῖ, ὥστε κατ' Εὐριπίδην

10 Πελασγίωτας ὠνομασμένους τὸ πρὶν
Δαναοὺς καλεῖσθαι νόμον ἔθηκ' ἂν Ἑλλάδα.

Ἔστι δὲ καὶ τάφος αὐτοῦ κατὰ μέσσην τὴν τῶν Ἀργείων
ἀγοράν · καλεῖται δὲ Πάλινθος.

Οἶμαι δ' ὅτι καὶ Πελασγίωτας καὶ Δαναοὺς, ὥσπερ

καὶ Ἀργείους, ἡ δόξα τῆς πόλεως ταύτης ἀπ' αὐτῆς καὶ
 τοὺς ἄλλους Ἑλληνας καλεῖσθαι παρεσκεύασεν· οὕτω
 δὲ καὶ Ἰασίδας καὶ Ἰασον Ἄργος καὶ Ἀπίαν καὶ Ἀπιδόνας
 οἱ νεώτεροί φασιν· Ὅμηρος δ' Ἀπιδόνας μὲν οὐ λέγει,
 5 ἀπίαν δὲ τὴν πόρρω μᾶλλον. Ὅτι δ' Ἄργος τὴν Πελοπόν-
 νησον λέγει, προσλαβεῖν ἔστι καὶ τάδε·

Ἀργεῖη δ' Ἑλένη,

καὶ

ἔστι πόλις Ἐφύρη μυχῷ Ἄργεος,

10 καὶ

μέσον Ἄργος,

καὶ

πολλῆσιν νήσοισι καὶ Ἄργεϊ παντὶ ἀνάσσειν. |

Ἄργος δὲ καὶ τὸ πεδῖον λέγεται παρὰ τοῖς νεωτέροις,

παρ' Ὀμήρῳ δ' οὐδ' ἅπαξ · μάλιστα δ' οἴονται Μακεδονικὸν καὶ Θετταλικὸν εἶναι.

10. Τῶν δ' ἀπογόνων τοῦ Δαναοῦ διαδεξαμένων τὴν ἐν Ἄργει δυναστείαν, ἐπιμιχθέντων δὲ τούτοις τῶν
5 Ἀμυθαονιδῶν, ὠρμημένων ἐκ τῆς Πισάτιδος καὶ τῆς Τριφυλίας, οὐκ ἂν θαυμάσειέ τις, εἰ συγγενεῖς ὄντες οὕτω διείλοντο τὴν χώραν εἰς δύο βασιλείας τὸ πρῶτον, ὥστε τὰς ἡγεμονευούσας ἐν αὐταῖς δύο πόλεις ἀποδειχθῆναι πλησίον ἀλλήλων ἰδρυμένας, ἐν ἐλάττοσιν ἢ πεντήκοντα
10 σταδίοις, τό τε Ἄργος καὶ τὰς Μυκήνας, καὶ τὸ Ἡραῖον εἶναι κοινὸν ἱερὸν ἀμφοῖν τὸ πρὸς ταῖς Μυκήναις, ἐν ᾧ τὰ Πολυκλείτου ξόανα, τῇ μὲν τέχνῃ κάλλιστα τῶν πάντων, πολυτελεία δὲ καὶ μεγέθει τῶν Φειδίου λειπόμενα.
Κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν τὸ Ἄργος ἐπεκράτει μᾶλλον,

εἶθ' αἱ Μυκῆναι, μείζονα ἐπίδοσιν λαβοῦσαι διὰ τὴν τῶν
 Πελοπιδῶν εἰς αὐτὰς μεθίδρυσιν· περιστάντων γὰρ εἰς
 τοὺς Ἀτρέως παῖδας ἀπάντων, Ἀγαμέμνων ὢν πρεσβύ-
 5 τερος, παραλαβὼν τὴν ἐξουσίαν, ἅμα τύχη τε καὶ ἀρετῇ
 δὴ καὶ τὴν Λακωνικὴν τῇ Μυκηναίᾳ προσέθηκε. Μενέλαος
 μὲν δὴ τὴν Λακωνικὴν ἔσχε, Μυκήνας δὲ καὶ τὰ μέχρι
 Κορίνθου καὶ Σικυῶνος καὶ τῆς Ἰώνων μὲν τότε καὶ
 Αἰγ(ι)αλέων καλουμένης, Ἀχαιῶν δὲ ὕστερον, Ἀγαμέμ-
 10 νων παρέλαβε.

Μετὰ δὲ τὰ Τρωϊκὰ τῆς Ἀγαμέμνονος ἀρχῆς κατα-
 λυθείσης, ταπεινωθῆναι Μυκήνας (συνέβη), καὶ μάλιστα
 μετὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον. Κατασχόντες γὰρ
 οὗτοι τὴν Πελοπόννησον ἐξέβαλον τοὺς πρότερον κρα-
 15 τοῦντας, ὥσθ' οἱ τὸ Ἄργος ἔχοντες εἶχον καὶ τὰς Μυκήνας
 συντελούσας εἰς ἓν· χρόνοις δ' ὕστερον κατεσκάφησαν

ὑπ' Ἀργείων, ὥστε νῦν μηδ' ἵχνος εὐρίσκεσθαι τῆς
Μυκηναίων πόλεως.

Ὅπου δὲ Μυκῆναι τοιαῦτα πεπόνθασιν, οὐ δεῖ θαυμάζειν,
οὐδ' εἴ τινες τῶν ὑπὸ τῷ Ἄργει καταλεγόμενων ἀφανεῖς
5 νῦν εἰσιν. Ὁ μὲν δὴ Κατάλογος ἔχει οὕτως ·

οἱ δ' Ἄργος τ' εἶχον Τίρυνθά τε τειχιόεσσαν
Ἑρμιόνην τ' Ἀσίνην τε, βαθὺν κατὰ κόλπον ἐχούσας,
Τροιζῆν' Ἡϊόνας τε καὶ ἀμπελόεντ' Ἐπίδαυρον,
οἱ τ' ἔχον Αἴγιναν Μάσητά τε κοῦροι Ἀχαιῶν.

10 Τούτων δὲ περὶ μὲν τοῦ Ἄργους εἴρηται, περὶ δὲ τῶν
ἄλλων λεκτέον.

11. Τῇ μὲν οὖν Τίρυνθι ὀρμητηρίῳ χρήσασθαι δοκεῖ
Προῖτος καὶ τειχίσαι διὰ | Κυκλώπων, οὓς ἑπτὰ μὲν
εἶναι, καλεῖσθαι δὲ γαστερόχειρας, τρεφομένους ἐκ τῆς
15 τέχνης, ἦκειν δὲ μεταπέμπτους ἐκ Λυκίας · καὶ ἴσως τὰ

σπήλαια τὰ περὶ τὴν Ναυπλίαν καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ἔργα
τούτων ἐπώνυμά ἐστιν.

Ἡ δ' ἀκρόπολις Λίκυμνα ἐπώνυμος Λικυμνίου, διέχει
δὲ τῆς Ναυπλίας περὶ δώδεκα σταδίου· ἔρημος δ' ἐστὶ
5 κἀκείνη καὶ ἡ πλησίον Μιδέα, ἑτέρα οὖσα τῆς Βοιωτικῆς·
ἐκείνη γάρ ἐστι Μίδα, ὡς πρόνοια, αὕτη δὲ Μιδέα, ὡς
Τεγέα. Ταύτη δ' ὄμορος Πρόσυμνά <ἐστὶ καὶ> αὕτη
ἱερὸν ἔχουσα Ἥρας.

Ἠρήμωσαν δὲ τὰς πλείστας οἱ Ἀργεῖοι ἀπειθούσας.
10 Οἱ δ' οἰκήτορες οἱ μὲν ἐκ <τῆς Τί>ρυνθος ἀπήλθον εἰς
Ἐπίδαυρον, οἱ δὲ <...> τῆς Ἐ<ρμιόνης> εἰς τοὺς Ἀλιεῖς

καλουμένους, οἱ δ' ἐκ τῆς Ἀ(σίνης (καὶ) αὕτη κώμη
τῆς Ἀργείας πλησίον Ναυπλίας) (ὑπὸ) Λακεδαιμονίων
εἰς τὴν Μεσσηνίαν μετωκίσθ(ησαν ὅπου) καὶ ἡ ὁμώνυμος
τῇ Ἀργολικῇ Ἀσίνη πολίχ(νη ἐστίν. Οἱ) γὰρ Λακεδαι-
5 μόνιοι, φησὶν ὁ Θεόπομπος, πολλὴν κατακτησάμενοι τῆς
ἀλλοτρίας εἰς ταύτην κατώκιζον, οὓς [ἄν] ὑποδέξαιντο
τῶν φυγόντων ἐπ' αὐτούς· (καὶ οἱ) ἐκ τῆς Ναυπλίας
ἐκεῖσε ἀνεχώρησαν.

12. Ἐρμιόνη δ' ἐστὶ τῶν οὐκ ἀσήμεων πόλεων· ἥς τὴν
10 παραλίαν ἔχουσιν Ἀλιεῖς λεγόμενοι θαλαττουργοὶ τινες
ἄνδρες. Παρ' Ἐρμιονεῦσι δὲ τεθρύληται τὴν εἰς Ἄιδου
κατάβασιν σύντομον εἶναι· διόπερ οὐκ ἐντιθέασιν ἐνταῦθα
τοῖς νεκροῖς ναῦλον.

13. Δρυόπων δ' οἰκητήριόν φασι <τὴν Ἑρμιόνα> καὶ τὴν Ἀσίνην, εἴτ' ἐκ τῶν περὶ Σπερχειὸν τόπων ὄντας αὐτοὺς Δρύοπος τοῦ Ἀρκάδος κατοικίσαντος ἐνταῦθα, ὡς Ἀριστοτέλης φησὶν, εἴθ' Ἡρακλέους ἐκ τῆς περὶ τὸν
5 Παρνασσὸν Δωρίδος ἐξελάσαντος αὐτούς.

Τὸ δὲ Σκύλλαιον τὸ ἐν Ἑρμιόνη ὠνομάσθαι φασὶν ἀπὸ Σκύλλης τῆς Νίσου θυγατρὸς, ἣν ἐξ ἔρωτος προδοῦσαν Μίνῳ τὴν Νισαίαν καταποντωθῆναί φασιν ὑπ' αὐτοῦ, δεῦρο δ' ἐκκυμανθεῖσαν ταφῆς τυχεῖν.

10 Ἡϊόνες δὲ κώμη τις ἦν, ἣν ἐρημώσαντες Μυκηναῖοι ναύσταθμον ἐποίησαν, ἀφαν<ισθεῖσα δ' ὕστερον> οὐδὲ ναύσταθμόν ἐστιν.

14. Τροιζήν δ' ἱερά ἐστι Ποσειδῶνος, ἀφ' οὗ καὶ Ποσειδωνία ποτὲ ἐλέγετο, ὑπέρκειται δὲ τῆς θαλάττης εἰς πεντεκαίδεκα σταδίους, οὐδ' αὐτὴ ἄσημος πόλις. Πρόκειται δὲ τοῦ λιμένος αὐτῆς, Πώγωνος τοῦνομα, Καλαυρία
 5 νησίδιον ὅσον τριάκοντα σταδίων ἔχον τὸν κύκλον· ἐνταῦθα ἦν ἄσυλον Ποσειδῶνος ἱερόν, καὶ φασὶ τὸν θεὸν τοῦτον ἀλλάξασθαι πρὸς μὲν Λητῶ τὴν Καλαυρίαν ἀντιδόντα Δῆλον, | πρὸς Ἀπόλλωνα δὲ Ταίναρον ἀντιδόντα Πυθῶ. Ἐφορος δὲ καὶ τὸν χρησμὸν λέγει·

10 Ἰσὸν τοι Δῆλόν τε Καλαύρειάν τε νέμεσθαι,
 Πυθῶ τ' ἠγαθέην καὶ Ταίναρον ἠνεμόεντα.

Ἦν δὲ καὶ Ἀμφικτυονία τις περὶ τὸ ἱερόν τοῦτο ἑπτὰ πόλεων, αἷ μετεῖχον τῆς θυσίας· ἦσαν δὲ Ἑρμιῶν, Ἐπίδαυρος, Αἴγινα, Ἀθῆναι, Πρασιεῖς, Ναυπλιεῖς, Ὀρχο-

μενὸς ὁ Μινύειος ἕπερ μὲν οὖν Ναυπλίων Ἀργεῖοι
συνετέλουν, ἕπερ Πρασιέων δὲ Λακεδαιμόνιοι. Οὕτω δ' ἐπ-
εκράτησεν ἡ τιμὴ τοῦ θεοῦ τούτου παρὰ τοῖς Ἑλλησιν,
ὥστε καὶ Μακεδόνες δυναστεύοντες ἤδη μέχρι δεῦρο
5 ἐφύλαττον πῶς τὴν ἀσυλίαν, καὶ τοὺς ἰκέτας ἀποσπᾶν
ἠδοῦντο τοὺς εἰς Καλαυρίαν καταφυγόντας ἕπου γε
οὐδὲ Δημοσθένη ἐθάρρησεν Ἀρχίας βιάσασθαι στρατιώτας
ἔχων, ὧ προσετέτακτο ὑπ' Ἀντιπάτρου ζῶντα ἀγαγεῖν
κακεῖνον καὶ τῶν ἄλλων ῥητόρων ὃν ἂν εὖρη τῶν ἐν ταῖς
10 αἰτίαις ὄντων ταῖς παραπλησίοις, ἀλλὰ πείθειν ἐπειράτο ἕ
οὐ μὴν ἐπεισέ γε, ἀλλ' ἔφθη φαρμάκῳ παραλύσας ἑαυτὸν
τοῦ ζῆν.

Τροϊζὴν δὲ καὶ Πιτθεύς, οἱ Πέλοπος, ὀρμηθέντες ἐκ

τῆς Πισάτιδος, ὁ μὲν τὴν πόλιν ἐπώνυμον ἑαυτοῦ κατέλιπεν, ὁ δὲ Πιθεὺς ἐβασίλευσεν, ἐκεῖνον διαδεξάμενος. Ἄνθης δ' ὁ προκατέχων πλεύσας Ἀλικαρνασὸν ἔκτισεν ἑροῦμεν δ' ἐν τοῖς Καρικοῖς περὶ τούτων καὶ τοῖς Τρωικοῖς.

5 15. Ἡ Ἐπίδαυρος δ' ἐκαλεῖτο Ἐπίκαρος ἢ φησὶ γὰρ Ἀριστοτέλης κατασχεῖν αὐτὴν Κᾶρας, ὡς περ καὶ Ἐρμιόνα ἢ τῶν δὲ Ἡρακλειδῶν κατελθόντων, Ἰωνας αὐτοῖς συνοικῆσαι τοὺς ἐκ τῆς Ἀττικῆς Τετραπόλεως συνεπομένους εἰς Ἄργος.

Καὶ αὕτη δ' οὐκ ἄσημος ἢ πόλις, καὶ μάλιστα διὰ τὴν
10 ἐπιφάνειαν τοῦ Ἀσκληπιοῦ θεραπεύειν νόσους παντοδαπὰς πεπιστευμένου, καὶ τὸ ἱερόν πληρὸς ἔχοντος αἰεὶ τῶν τε καμνόντων καὶ τῶν ἀνακειμένων πινάκων, ἐν οἷς ἀναγεγραμ-

μέναι τυγχάνουσιν αἱ θεραπείαι, καθάπερ ἐν Κῶ τε καὶ Τρίκκῃ. Κεῖται δ' ἡ πόλις ἐν μυχῶ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου, τὸν περίπλου ἔχουσα σταδίων πεντεκαίδεκα, βλέπουσα πρὸς ἀνατολὰς θερινὰς · περικλείεται δ' ὄρεσιν ὑψηλοῖς
 5 μέχρι πρὸς τὴν θάλατταν, ὥστ' ἐρυμνὴ κατεσκευάσται φυσικῶς πανταχόθεν.

Μεταξὺ δὲ Τροιζήνος καὶ Ἐπιδαύρου χωρίον ἦν ἐρυμνὸν Μέθανα καὶ χερρόνησος ὁμώνυμος τούτῳ · παρὰ Θουκυδίδη δὲ ἐν τισιν ἀντιγράφοις Μεθώνη φέρεται ὁμώνυμος τῇ
 10 Μακεδονικῇ, ἐν ἣ Φίλιππος ἐξεκόπη τὸν ὀφθαλμὸν πολιορκῶν · | διόπερ οἶεται τινὰς ἐξαπατηθέντας ὁ Σκήψιος Δημήτριος τὴν ἐν τῇ Τροιζηνί(α) Μεθώνην ὑπονοεῖν, καθ' ἧς ἀράσασθαι λέγεται τοὺς ὑπ' Ἀγαμέμνονος πεμφθέντας ναυστολόγους, μηδέποτε παύσασθαι τειχο-
 15 δομοῦντας, ἐπειδὴ οὐχ ὑπήκουσαν αἰτιασάμενοι τειχοδομεῖν, οὐ τούτων, ἀλλὰ τῶν Μακεδόνων ἀνανευσάντων,

ὥς φησι Θεόπομπος · τούτους δ' οὐκ εἰκός, ἐγγύς ὄντας,
ἀπειθῆσαι.

16. Αἶγινα δ' ἐστὶ μὲν καὶ τόπος τις τῆς Ἐπιδαυρίας,
ἔστι δὲ καὶ νῆσος πρὸ τῆς ἠπείρου ταύτης, ἣν ἐν τοῖς
5 ἀρτίως παρατεθείσιν ἔπεσι βούλεται φράζειν ὁ ποιητής ·
διὸ καὶ γράφουσί τινες

νῆσόν τ' Αἶγιναν,

ἀντὶ τοῦ

οἷ τ' ἔχον Αἶγιναν

10 διαστελλόμενοι τὴν ὁμωνυμίαν.

Ὅτι μὲν οὖν τῶν σφόδρα γνωρίμων ἐστὶν ἡ νῆσος,
τί δεῖ λέγειν ; ἐντεῦθεν γὰρ Αἰακός τε λέγεται καὶ οἱ
ἀπ' αὐτοῦ. Αὕτη δ' ἐστὶν ἡ θαλαττοκρατήσασά ποτε
καὶ περὶ πρωτείων ἀμφισβητήσασα πρὸς Ἀθηναίους ἐν
15 τῇ περὶ Σαλαμίνα ναυμαχίᾳ κατὰ τὰ Περσικά.

Λέγεται δὲ σταδίων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ὁ κύκλος τῆς
νῆσου, πόλιν δ' ὁμώνυμον ἔχει τετραμμένην πρὸς Λίβα ·
περιέχουσι δ' αὐτὴν ἢ τε Ἀττικὴ καὶ ἡ Μεγαρίς καὶ τῆς
Πελοποννήσου τὰ μέχρι Ἐπιδαύρου, σχεδὸν τι ἑκατὸν

σταδίους ἐκάστη διέχουσα · τὸ δὲ ἑωθινὸν μέρος καὶ τὸ νότιον πελάγει κλύζεται τῷ τε Μυρτώῳ καὶ τῷ Κρητικῷ · νησίδα δὲ περικείται πολλὰ μὲν πρὸς τῇ ἠπείρῳ, Βέλβινα δὲ πρὸς τὸ πέλαγος ἀνατείνουσα.

5 Ἡ δὲ χώρα αὐτῆς κατὰ βάθους μὲν γεώδης ἐστί, πετρώδης δ' ἐπιπολῆς, καὶ μάλιστα ἡ πεδιάς. Διόπερ ψιλὴ πᾶσά ἐστι, κριθοφόρος δὲ ἱκανῶς.

Μυρμιδόνας δὲ κληθῆναί φασιν, οὐχ ὡς ὁ μῦθος, τοὺς Αἰγινήτας, ὅτι λοιμοῦ μεγάλου συμπεσόντος οἱ μύρμηκες
10 ἄνθρωποι γένοιτο κατ' εὐχὴν Αἰακοῦ, ἀλλ' ὅτι μυρμηκῶν τρόπον ὀρύττοντες τὴν γῆν ἐπιφέροιν ἐπὶ τὰς πέτρας, ὥστ' ἔχειν γεωργεῖν, ἐν δὲ τοῖς ὀρύγμασιν οἰκεῖν φειδόμενοι πλίνθων. Ὠνομάζετο δ' Οἰνώνη πάλαι <σχεδόν τι> ὁμωνύμως τοῖς δυσὶ δήμοις τῆς Ἀττικῆς, τῷ τε πρὸς
15 Ἐλευθεραῖς ·

ἔχειν

εὖ μοι διδοίης δεσπότη θ' ὅς Οἰνόης
σύγχορτα ναίει πεδία ταῖσδ' Ἐλευθεραῖς ·

καὶ μιᾷ τῶν ἐκ Τετραπόλεως τῆς περὶ Μαραθῶνα, καθ' ἧς
ἡ παροιμία · Οἰνόη τὴν χαράδραν.

Ἐπόκησαν δ' αὐτὴν Ἀργεῖοι καὶ Κρήτες καὶ Ἐπιδαύριοι
καὶ Δωριεῖς, ὕστερον δὲ κατεκληρούχησαν τὴν νῆσον
5 Ἀθηναῖοι (ἐκείνους ἐκβαλόντες · οἱ δὲ φυγά)δες μετὰ
Μενδαίων Δαμά(στ)ειον ὤκισαν τῆ(ς) Ἰλλυρίδος περὶ
τὰ ἀργύρ(ε)ια ὧν ἐμνήσθημεν ἐν τοῖς Ἰλλυρικοῖς.

Ἀφελόμενοι δὲ Λακεδαιμόνιοι | τοὺς Ἀθηναίους τὴν
νῆσον ἀπέδοσαν τοῖς ἀρχαίοις οἰκήτορσιν. Ἀποίκους
10 δ' ἔστειλαν Αἰγινήται εἰς τε Κυδωνίαν τὴν ἐν Κρήτῃ
καὶ εἰς Ὀμβρικούς.

Ἐφορος δ' ἐν Αἰγίνῃ ἄργυρον πρῶτον κοπήναί φησιν
ὑπὸ Φεΐδωνος · ἐμπόριον γὰρ γενέσθαι μέγα, τῶν ἀνθρώπων
διὰ τὴν λυπρότητα τῆς χώρας θαλαττουργούντων ἐμπο-
15 ρικῶς, ἀφ' οὗ τὸν ῥῶπον Αἰγίναίαν ἐμπολὴν λέγεσθαι.

17. Ὁ δὲ ποιητὴς ἔνια μὲν χωρία λέγει συνεχῶς, ὥσπερ
καὶ κεῖται ·

οἱ θ' Ὑρίην ἐνέμοντο καὶ Αὐλίδα,
οἱ δ' Ἄργος τ' εἶχον Τίρυνθά τε,
Ἐρμιόνην τ' Ἀσίνην τε,
Τροϊζῆν' Ἡϊόνας τε ·

5 ἄλλοτε δ', οὐχ ὡς ἔστι τῆ τάξει,

Σχοῖνόν τε Σκῶλόν τε,
Θέσπειαν Γραϊάν τε ·

τά τ' ἐν ἠπείρῳ ταῖς νήσοις συμφράζει,

οἱ ῥ' Ἰθάκην εἶχον,
10 καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο ·

τὰ γὰρ Κροκύλεια ἐν τοῖς Ἀκαρνᾶσιν. Οὕτω δὲ καὶ νῦν
τῆ Αἰγίνῃ τὸν Μάσητα συνῆψεν, ὄντα τῆς Ἀργολικῆς
ἠπείρου.

Θυρέας δὲ Ὅμηρος μὲν οὐκ ὠνόμασεν, οἱ δ' ἄλλοι
15 θρυλοῦσι · περὶ ὧν Ἀργείοις καὶ Λακεδαιμονίοις συνέστη
ἄγών, τριακοσίοις πρὸς τριακοσίους · ἐνίκων δὲ Λακεδαι-
μόνιοι, στρατηγοῦντος Ὀθρυάδα · εἶναι δὲ φησι τὸ χωρίον
τοῦτο Θουκυδίδης ἐν τῇ Κυνουρία κατὰ τὴν μεθορίαν
τῆς Ἀργείας καὶ τῆς Λακωνικῆς.

20 Εἰσὶ δὲ καὶ Ὑσῖαι, τόπος γνῶριμος τῆς Ἀργολικῆς,

καὶ Κεγχρεαί, αἱ κείνται ἐπὶ τῇ ὁδῷ τῇ ἐκ Τεγέας εἰς Ἄργος διὰ τοῦ Παρθενίου ὄρους καὶ τοῦ Κρεοπώλου. Ὅμηρος δ' αὐτὰς οὐκ οἶδεν, οὐδὲ τὸ Λύρκειον, οὐδ' Ὀρνεάς· κῶμαι δ' εἰσὶ τῆς Ἀργείας, ἡ μὲν ὁμώνυμος
5 τῷ ὄρει τῷ (πλησίον), αἱ δὲ ταῖς Ὀρνεαῖς ταῖς μεταξὺ Κορίνθου καὶ Σικυῶνος ἰδρυμέναις.

18. Τῶν γοῦν κατὰ Πελοπόννησον πόλεων ἐνδοξόταται γεγόνασι καὶ μέχρι νῦν εἰσὶν Ἄργος τε Σπάρτη τε, διὰ δὲ τὸ πολυθρύλητον ἤκιστα δεῖ μακρολογεῖν περὶ αὐτῶν·
10 τὰ γὰρ ὑπὸ πάντων εἰρημένα λέγειν δόξομεν. Τὸ παλαιὸν μὲν οὖν ἠὺδοκίμει τὸ Ἄργος μᾶλλον, ὕστερον δὲ καὶ μέχρι παντὸς ὑπερεβάλλοντο Λακεδαιμόνιοι καὶ διετέλεσαν τὴν αὐτονομίαν φυλάττοντες, πλὴν εἴ τί που μικρὸν προσπταίειν αὐτοὺς συνέβαιεν. Ἀργεῖοι δὲ Πύρρον μὲν
15 οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ τείχους ἔπεσε, γραϊδίου τινός, ὡς ἔοικε, κεραμίδα ἀφέντος ἄνωθεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν, |

ὑπ' ἄλλοις δ' ἐγένοντο βασιλεῦσι · μετασχόντες δὲ τοῦ τῶν Ἀχαιῶν συστήματος σὺν ἐκείνοις εἰς τὴν τῶν Ῥωμαίων ἐξουσίαν ἦλθον, καὶ νῦν συνέστηκεν ἡ πόλις, δευτερεύουσα τῇ τάξει μετὰ τὴν Σπάρτην.

5 19. Ἐξῆς δὲ λέγωμεν περὶ τῶν ὑπὸ Μυκῆναις καὶ τῷ Ἀγαμέμνονι τεταγμένων τόπων ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν νεῶν · ἔχει δ' οὕτω τὰ ἔπη ·

οἱ δὲ Μυκῆνας εἶχον, εὐκτίμενον πτολίεθρον,
ἀφνειὸν τε Κόρινθον εὐκτιμένας τε Κλεωνάς,
10 Ὀρνειάς τ' ἐνέμοντο Ἀραιθυρέην τ' ἐρατεινὴν
καὶ Σικυῶν', ὅθ' <ἄρ'> Ἄδρηστος πρῶτ' ἐμβασίλευεν,
οἱ θ' Ὑπερησίην τε καὶ αἰπεινὴν Γονόεσσαν
Πελλήνην τ' εἶχον, ἠδ' Αἴγιον ἀμφενέμοντο
Αἰγιαλὸν τ' ἀνὰ πάντα καὶ ἀμφ' Ἐλίκην εὐρεΐαν.

15 Αἱ μὲν οὖν Μυκῆναι νῦν οὐκέτ' εἰσίν, ἔκτισε δ' αὐτὰς
Περσεύς, διεδέξατο δὲ Σθένελος, εἴτ' Εὐρυσθεὺς · οἱ δ' αὐ-
τοὶ καὶ τοῦ Ἄργους ἦρξαν. Εὐρυσθεὺς μὲν οὖν στρα-
τεύσας εἰς Μαραθῶνα ἐπὶ τοὺς Ἡρακλέους παῖδας καὶ
Ἰόλαον, βοηθησάντων Ἀθηναίων, ἱστορεῖται πεσεῖν ἐν
20 τῇ μάχῃ, καὶ τὸ μὲν ἄλλο σῶμα Γαργηττοῖ ταφῆναι, τὴν
δὲ κεφαλὴν χωρὶς ἐν Τρικορύνθῳ, ἀποκόψαντος αὐτὴν

Ἰολάου, περὶ τὴν κρήνην τὴν <Μ>ακαρίαν ὑπὸ <τὴν>
ἀμαξιτόν· καὶ ὁ τόπος καλεῖται Εὐρυσθέως κεφαλή.

Αἱ δὲ Μυκῆναι μετέπεσον εἰς τοὺς Πελοπίδας, ὀρμηθέντας
ἐκ τῆς Πισάτιδος, εἴτ' εἰς τοὺς Ἡρακλείδας τοὺς καὶ τὸ
5 Ἄργος ἔχοντας. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν
Ἄργεῖοι μετὰ Κλεωναίων καὶ Τεγεατῶν ἐπελθόντες ἄρδην
τὰς Μυκῆνας ἀνεῖλον καὶ τὴν χώραν διενείμαντο. Διὰ
δὲ τὴν ἐγγύτητα τὰς δύο πόλεις ὡς μίαν οἱ τραγικοὶ
συνωνύμως προσαγορεύουσιν, Εὐριπίδης δὲ καὶ ἐν τῷ
10 αὐτῷ δράματι, τοτὲ μὲν Μυκῆνας καλῶν, τοτὲ δ' Ἄργος
τὴν αὐτὴν πόλιν, καθάπερ ἐν Ἰφιγενείᾳ καὶ Ὀρέστη.

Κλεωναὶ δ' εἰσὶ πόλισμα ἐπὶ τῇ ὁδῷ κείμενον τῇ ἐξ
Ἄργους εἰς Κόρινθον ἐπὶ λόφου περιοικουμένου παντα-
χόθεν καὶ τετειχισμένου καλῶς, ὥστ' οἰκείως εἰρῆσθαί
15 μοι δοκεῖ τὸ « ἐϋκτιμένας Κλεωνάς ».

Ἐνταῦθα δὲ καὶ ἡ Νεμέα μετὰ Κλεωνῶν καὶ Φλιοῦντος
καὶ τὸ ἄλσος, ἐν ᾧ καὶ τὰ Νέμεα συντελεῖν ἔθος τοῖς
Ἄργείοις, καὶ τὰ περὶ τὸν Νεμεαῖον λέοντα μυθεύομενα,
καὶ ἡ Βέμβινα κώμη· διέχουσι δ' αἱ Κλεωναὶ τοῦ μὲν

Ἄργους σταδίους ἑκατὸν εἴκοσι, Κορίνθου δὲ ὀγδοήκοντα.
Καὶ ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ Ἀκροκορίνθου κατωπτεύσαμεν τὸ
κτίσμα. |

20. Ὁ δὲ Κόρινθος ἀφνειὸς μὲν λέγεται διὰ τὸ ἐμπό-
5 ριον, ἐπὶ τῷ Ἴσθμῷ κείμενος καὶ δυεῖν λιμένων (ῶν)
κύριος, ὧν ὁ μὲν τῆς Ἀσίας, ὁ δὲ τῆς Ἰταλίας ἐγγύς
ἔστι· (...) καὶ ῥαδίας ποιεῖ τὰς ἐκατέρωθεν ἀμοιβὰς
τῶν φορτίων πρὸς ἀλλήλους | τοῖς τοσοῦτον ἀφεστῶσιν.

Ἦν δ' ὡσπερ ὁ πορθμὸς οὐκ εὖπλους ὁ κατὰ τὴν
10 Σικελίαν τὸ παλαιόν, οὕτω καὶ τὰ πελάγη, καὶ μάλιστα
τὸ ὑπὲρ Μαλεῶν διὰ τὰς ἀντιπνοίας· ἀφ' οὗ καὶ
παροιμιάζονται·

Μαλέας δὲ κάμψας ἐπιλάθου τῶν οἴκαδε.

Ἀγαπητὸν οὖν ἑκατέροις ἦν τοῖς τε ἐκ τῆς Ἰταλίας καὶ
15 τοῖς ἐκ τῆς Ἀσίας ἐμπόροις ἀφείσι τὸν ἐπὶ Μαλέας πλοῦν

εἰς Κόρινθον κατάγεσθαι τὸν φόρτον· αὐτόθι <δὲ> καὶ πεζῇ [δὲ] τῶν ἐκκομιζομένων ἐκ τῆς Πελοποννήσου καὶ τῶν εἰσαγομένων ἔπιπτε τὰ τέλη τοῖς τὰ κλειῖθρα ἔχουσιν.

Διέμεινε δὲ τοῦτο καὶ εἰς ὕστερον μέχρι παντός, τοῖς
5 δ' ὕστερον καὶ πλείω προσεγίνετο πλεονεκτήματα· καὶ γὰρ ὁ Ἰσθμικὸς ἀγὼν ἐκεῖ συντελούμενος ὄχλους ἐπήγετο.

Καὶ οἱ Βακχιάδαι τυραννήσαντες, πλούσιοι καὶ πολλοὶ καὶ γένος λαμπροί, διακόσια ἔτη σχεδὸν τι κατέσχον τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ ἐμπόριον ἀδεῶς ἐκαρπώσαντο· τούτους δὲ
10 Κύψελος καταλύσας αὐτὸς ἐτυράννησε, καὶ μέχρι τριγωνίας ὁ οἶκος αὐτοῦ συνέμεινε· τοῦ δὲ περὶ τὸν οἶκον τοῦτον πλούτου μαρτύριον τὸ Ὀλυμπίασιν ἀνάθημα Κυψέλου, σφυρήλατος χρυσοῦς ἀνδριάς εὐμεγέθης.

Δημάρατός τε, εἰς τῶν ἐν Κορίνθῳ δυναστευσάντων,
15 φεύγων τὰς ἐκεῖ στάσεις, τοσοῦτον ἠνέγκατο πλοῦτον οἴκοθεν εἰς τὴν Τυρρηνίαν, ὥστε αὐτὸς μὲν ἦρξε τῆς δεξαμένης αὐτὸν πόλεως, ὁ δ' υἱὸς αὐτοῦ καὶ τῶν Ῥωμαίων κατέστη βασιλεύς.

Τό τε τῆς Ἀφροδίτης ἱερόν οὕτω πλούσιον ὑπῆρξεν,
 ὥστε πλείους ἢ χιλίας ἱεροδούλους ἐκέκτητο ἑταίρας,
 ἃς ἀνετίθεσαν τῇ θεῷ καὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Καὶ διὰ
 ταύτας οὖν πολυωχλεῖτο ἡ πόλις καὶ ἐπλουτίζετο· οἱ
 5 γὰρ ναύκληροι ῥαδίως ἐξανηλίσκοντο, καὶ διὰ τοῦτο ἡ
 παροιμία φησὶν·

οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἐς Κόρινθον ἔσθ' ὁ πλοῦς.

Καὶ δὴ καὶ μνημονεύεται τις ἑταίρα πρὸς τὴν ὄνειδίζουσαν,
 ὅτι οὐ φιλεργὸς εἶη οὐδ' ἐρίων ἄπτοιτο, εἰπεῖν· « ἐγὼ
 10 μέντοι ἡ τοιαύτη τρεῖς ἤδη καθείλον ἰστοὺς ἐν βραχεῖ
 χρόνῳ τούτῳ. »

21. Τὴν δὲ τοποθεσίαν τῆς πόλεως, ἐξ ὧν Ἰερώνυμὸς τε
 εἶρηκε καὶ Εὐδοξὸς | καὶ ἄλλοι, καὶ αὐτοὶ δὲ εἶδομεν, νεωστὶ
 ἀναληφθείσης ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, τοιάνδε εἶναι συμβαίνει.
 15 Ὅρος ὑψηλὸν ὅσον τριῶν ἡμισυ σταδίων ἔχον τὴν κάθετον,
 τὴν δ' ἀνάβασιν καὶ τριάκοντα σταδίων, εἰς ὀξείαν τελευτᾶ
 κορυφήν. Καλεῖται δὲ Ἀκροκόρινθος, οὐ τὸ μὲν πρὸς
 ἄρκτον μέρος ἐστὶ τὸ μάλιστα ὄρθιον, ὑφ' ᾧ κεῖται ἡ
 πόλις ἐπὶ τραπεζώδους ἐπιπέδου χωρίου πρὸς αὐτῇ τῇ

- ρίζη τοῦ Ἀκροκορίνθου. Αὐτῆς μὲν οὖν τῆς πόλεως ὁ κύκλος καὶ τεσσαράκοντα σταδίων ὑπῆρχεν · ἐτετείχιστο δ' ὅσον τῆς πόλεως γυμνὸν ἦν τοῦ ὄρους · συμπεριείληπτο δὲ τῷ περιβόλῳ τούτῳ καὶ τὸ ὄρος αὐτὸ ὁ Ἀκροκόρινθος,
- 5 ἢ δυνατὸν ἦν τειχισμὸν δέξασθαι, καὶ ἡμῖν ἀναβαίνουσιν ἦν δῆλα τὰ ἐρείπια τῆς σχοινίας · ὥσθ' ἡ πᾶσα περίμετρος ἐγένετο περὶ πέντε καὶ ὀγδοήκοντα σταδίων. Ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων μερῶν ἦττον ὄρθιόν ἐστι τὸ ὄρος, ἀνατέταται μέντοι <καὶ> ἐνθένδε ἰκανῶς, καὶ περίοπτόν ἐστιν.
- 10 Ἡ μὲν οὖν κορυφὴ ναΐδιον ἔχει Ἀφροδίτης, ὑπὸ δὲ τῇ κορυφῇ τὴν [τε] Πειρήνην εἶναι συμβαίνει κρήνην, ἔκρυσιν μὲν οὐκ ἔχουσαν, μεστήν δ' αἰεὶ διαυγοῦς καὶ ποτίμου ὕδατος. Φασὶ δὲ καὶ ἐνθένδε καὶ ἐξ ἄλλων ὑπονόμων τινῶν φλεβίων συνθλίβεσθαι τὴν πρὸς τῇ
- 15 ρίζη τοῦ ὄρους κρήνην, ἐκρέουσαν εἰς τὴν πόλιν, ὥσθ' ἰκανῶς ἀπ' αὐτῆς ὑδρεύεσθαι. Ἔστι δὲ καὶ φρεάτων εὐπορία κατὰ τὴν πόλιν, λέγουσι δὲ καὶ κατὰ τὸν Ἀκροκόρινθον · οὐ μὲν ἡμεῖς γε εἶδομεν. Τοῦ δ' οὖν Εὐριπίδου φήσαντος οὕτως ·

- 20 ἦκω περίκλυστον προλιποῦσ' Ἀκροκόρινθον,
ἱερὸν ὄχθον, πόλιν Ἀφροδίτας,

τὸ περίκλυστον ἦτοι κατὰ βάθους δεκτέον, ἐπεὶ καὶ φρέατα καὶ ὑπόνομοι λιβάδες διήκουσι δι' αὐτοῦ, ἢ τὸ παλαιὸν ὑποληπτέον τὴν Πειρήνην ἐπιπολάζειν, καὶ κατάρρυτον ποιεῖν τὸ ὄρος.

5 Ἐνταῦθα δέ φασι πίνοντα τὸν Πήγασον ἀλῶναι ὑπὸ Βελλερεφόντου, πτηνὸν ἵππον ἐκ τοῦ τραχήλου τῆς Μεδούσης ἀναπαλέντα κατὰ τὴν Γοργοτομίαν· τὸν δ' αὐτόν φασι καὶ τὴν Ἴππου κρήνην ἀναβαλεῖν ἐν τῷ Ἐλικῶνι, πλήξαντα τῷ ὄνυχι τὴν ὑποπεσοῦσαν πέτραν.

10 Ὑπὸ δὲ τῇ Πειρήνῃ τὸ Σισύφειόν ἐστιν, ἱεροῦ τινος ἢ βασιλείου λευκῷ λίθῳ πεποιημένου διασῶζον ἐρείπια οὐκ ὀλίγα.

Ἄπὸ δὲ τῆς κορυφῆς πρὸς ἄρκτον μὲν ἀφορᾶται ὃ τε Παρνασσὸς καὶ ὁ Ἐλικῶν, ὄρη ὑψηλὰ καὶ νιφόβoλα, καὶ
15 ὁ Κρισαῖος κόλπος ὑποπεπτωκῶς ἀμφοτέροις, περιεχό-

μενος ὑπὸ τῆς Φωκίδος καὶ τῆς Βοιωτίας καὶ τῆς Μεγα-
 ρίδος καὶ τῆς ἀντιπόρθμου τῆ Φωκίδι Κορινθίας καὶ
 Σικυωνίας, πρὸς ἐσπέραν δὲ ἡ μεταξὺ Κορίνθου καὶ τῆς
 Ἀσωπίας χώρα καλλίστη τῶν ἐντὸς Ἴσθμοῦ, πρὸς νότον
 5 δὲ ἡ Τενεάτις τῆς Κορινθίας οὔσα γῆ καὶ αἱ Κλεωναὶ
 καὶ τινὰ ὄρη τῆς Ἀρκαδίας καὶ τῆς Φλιασίας, πρὸς ἕω
 δὲ ὅ τε Ἴσθμὸς καὶ ἡ ἐκατέρωθεν οὔσα τοῦ Ἴσθμοῦ καὶ περὶ
 Κό(ρι)ν(θον) παραλία καὶ τὸ μεταξὺ χῶμα μέχρι τῆς
 Μεγαρικῆς διατεινούσης ἀπὸ θαλάτ(της εἰς θάλατταν·)
 10 ὑπέρκειται δὲ τούτων ἀπάντων τὰ | καλούμενα Ὀνεῖα
 ὄρη, διατείνοντα μέχρι Βοιωτίας καὶ Κιθαιρῶνος ἀπὸ
 τῶν Σκειρωνίδων πετρῶν καὶ τῆς παρὰ ταύτας ὁδοῦ πρὸς
 τὴν Ἀττικὴν.

22. Ἀρχὴ δὲ τῆς παραλίας ἐκατέρας, τῆς μὲν τὸ
 15 Λέχαιον, τῆς δὲ Κεγχρεαὶ κώμη καὶ λιμὴν, ἀπέχων τῆς
 πόλεως ὅσον ἑβδομήκοντα σταδίους· τούτῳ μὲν οὖν
 χρῶνται πρὸς τοὺς ἐκ τῆς Ἀσίας, πρὸς δὲ τοὺς ἐκ τῆς
 Ἰταλίας τῷ Λεχαίῳ. Τὸ δὲ Λέχαιον ὑποπέπτωκε τῇ πόλει
 κατοικίαν ἔχον οὐ πολλήν· σκέλη δὲ καθείλκυσται

σταδίων περι δώδεκα ἐκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ τῆς ἐπὶ τὸ Λέχαιον.

Ἐντεῦθεν δὲ παρεκτείνουσα ἡ ἡϊὼν μέχρι Παγῶν τῆς Μεγαρίδος κλύζεται μὲν ὑπὸ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου ·
 5 κοίλη δ' ἐστὶ, καὶ ποιεῖ τὸν δίολκον πρὸς τὴν ἑτέραν ἡϊόνα τὴν κατὰ Σχοινοῦντα πλησίον ὄντα τῶν Κεγχρεῶν,
 Ἐν δὲ τῷ μεταξύ τοῦ Λεχαιοῦ καὶ Παγῶν τὸ τῆς Ἀκραιᾶς μαντεῖον Ἡρας ὑπῆρχε τὸ παλαιόν, καὶ αἱ Ὀλμιαί, τὸ
 ποιοῦν ἀκρωτήριον τὸν κόλπον ἐν ᾧ ἢ τε Οἰνόη καὶ Παγαί,
 10 τὸ μὲν τῶν Μεγαρέων φρούριον, ἡ δὲ Οἰνόη τῶν Κορινθίων.

Ἀπὸ <δὲ> τῶν Κεγχρεῶν ὁ Σχοινοῦς, καθ' ὃν τὸ στενὸν τοῦ δίολκου · ἔπειθ' ἡ Κρομμυωνία. Πρόκειται δὲ τῆς ἡϊόνος ταύτης ὃ τε Σαρωνικὸς κόλπος καὶ ὁ Ἐλευσινιακός, τρόπον τινὰ ὁ αὐτὸς ὢν, συνεχῆς τῷ Ἑρμιονικῷ. Ἐπὶ
 15 δὲ τῷ Ἴσθμῷ καὶ τὸ τοῦ Ἴσθμίου Ποσειδῶνος ἱερὸν ἄλσει πιτυώδει συνηρεφές, ὅπου τὸν ἀγῶνα τῶν Ἴσθμίων Κορίνθιοι συνετέλουν.

Ἡ δὲ Κρομμυών ἐστὶ κώμη τῆς Κορινθίας, πρότερον δὲ τῆς Μεγαρίδος, ἐν ἣ μυθεύουσι τὰ περὶ τὴν Κρομμυωνίαν

ὕν, ἣν μητέρα τοῦ Καλυδωνίου κάπρου φασί, καὶ τῶν
Θησέως ἄθλων ἕνα τοῦτον παραδιδόασι τὴν τῆς ὑὸς
ταύτης ἐξαίρεσιν.

Καὶ ἡ Τενέα δ' ἐστὶ κώμη τῆς Κορινθίας, ἐν ἣ τὸ τοῦ
5 Τενεάτου Ἀπόλλωνος ἱερόν · λέγεται δὲ καὶ Ἀρχία, τῷ
στείλαντι τὴν εἰς Συρακούσας ἀποικίαν, τοὺς πλείστους
τῶν ἐποίκων ἐντεῦθεν συνεπακολουθῆσαι, καὶ μετὰ ταῦτα
εὐθηνεῖν μάλιστα τῶν ἄλλων τὴν κατοικίαν ταύτην, τὰ
δ' ὕστατα καὶ καθ' αὐτοὺς πολιτεύεσθαι, προσθέσθαι τε
10 τοῖς Ῥωμαίοις ἀποστάντας Κορινθίων καὶ κατασκαφείσης
τῆς πόλεως συμμεῖναι. Φέρεται δὲ καὶ χρησμὸς ὁ δοθείς
τινι τῶν ἐκ τῆς Ἀσίας ἐρωτῶντι, εἰ λώϊον εἶη μετοικεῖν
εἰς Κόρινθον ·

εὐδαίμων ὁ Κόρινθος, ἐγὼ δ' εἶην Τενεάτης ·

15 ὅπερ κατ' ἀγνοίαν τινες παρατρέπουσιν, ἐγὼ δ' εἶην
Τεγεάτης. Λέγεται δ' ἐνταῦθα ἐκθρέψαι Πόλυβος τὸν

Οιδίπουν. Δοκεῖ δὲ καὶ συγγένειά τις εἶναι Τενεδίοις πρὸς τούτους ἀπὸ Τέννου τοῦ Κύκνου, καθάπερ εἶρηκεν Ἀριστοτέλης· καὶ ἡ τοῦ Ἀπόλλωνος δὲ τιμὴ παρ' ἀμφοτέροις ὁμοία οὔσα δίδωσιν οὐ μικρὰ σημεῖα.

- 5 23. Κορίνθιοι δ' ὑπὸ Φιλίππῳ ὄντες ἐκείνῳ τε συνεφιλονείκησαν, καὶ ἰδίᾳ πρὸς Ῥωμαίους ὑπεροπτικῶς εἶχον, ὥστε τινὲς καὶ τῶν πρέσβων παριόντων τὴν οἰκίαν αὐτῶν ἐθάρρησαν καταντλήσαι βόρβορον. Ἀντὶ τούτων μὲν οὖν καὶ ἄλλων, ὧν ἐξήμαρτον, ἔτισαν δίκας αὐτίκα·
- 10 πεμφθείσης γὰρ ἀξιολόγου στρατείας, αὐτὴ τε κατέσκαπτο ὑπὸ Λευκίου Μομμίου, καὶ τὰλλα μέχρι Μακεδονίας ὑπὸ Ῥωμαίοις ἐγένετο, ἐν ἄλλοις ἄλλων πεμπομένων στρατηγῶν· τὴν δὲ χώραν ἔσχον Σικυῶνιοι τὴν πλείστην τῆς Κορινθίας.
- 15 Πολύβιος δὲ τὰ συμβάντα περὶ τὴν ἄλωσιν ἐν οἴκτου μέρει λέγων προστίθησι καὶ τὴν στρατιωτικὴν ὀλιγωρίαν τὴν περὶ τὰ τῶν τεχνῶν ἔργα καὶ τὰ ἀναθήματα. Φησὶ γὰρ ἰδεῖν παρῶν ἐρριμμένους πίνακας ἐπ' ἐδάφους, πεττεύοντας δὲ τοὺς στρατιώτας ἐπὶ τούτων. Ὀνομάζει δ' αὐτῶν
- 20 Ἀριστείδου γραφὴν τοῦ Διονύσου, ἐφ' οὗ τινες εἰρήσθαι φασὶ τὸ « οὐδὲν πρὸς τὸν Διόνυσον », καὶ τὸν Ἡρακλέα

τὸν καταπονούμενον τῷ τῆς Δηιανείρας χιτῶνι. Τοῦτον
 μὲν οὐχ ἑωράκαμεν ἡμεῖς, τὸν δὲ Διόνυσον ἀνακείμενον
 ἐν τῷ Δημητρείῳ τῷ ἐν Ῥώμῃ κάλλιστον ἔργον ἑωρῶμεν·
 ἐμπρησθέντος δὲ τοῦ νεώ, συνηφανίσθη καὶ ἡ γραφή
 5 νεωστί. Σχεδὸν δέ τι καὶ τῶν ἄλλων ἀναθημάτων τῶν ἐν
 Ῥώμῃ τὰ πλείστα καὶ ἄριστα ἐντεῦθεν ἀφίχθαι· τινὰ
 δὲ καὶ αἱ κύκλω τῆς Ῥώμης πόλεις ἔσχον. Μεγαλόφρων
 γὰρ ὢν μᾶλλον ἢ φιλότεχνος ὁ Μόμμιος, ὡς φασί,
 μετεδίδου ῥαδίως τοῖς δεηθεῖσι. Λεύκολλος δὲ κατασκευά-
 10 σας τὸ τῆς Εὐτυχίας ἱερὸν καὶ στοάν τινα χρήσιν ἠτήσατο
 ὧν εἶχεν ἀνδριάντων ὁ Μόμμιος, ὡς κοσμήσων τὸ ἱερὸν
 μέχρι ἀναδείξεως, εἴτ' ἀποδώσων· οὐκ ἀπέδωκε δέ, ἀλ-
 λ' ἀνέθηκε, κελεύσας αἶρειν, εἰ βούλεται· πράως δ' ἤνεγκεν
 ἐκεῖνος, οὐ φροντίσας οὐδέν, ὥστ' ἠυδοκίμει τοῦ ἀναθέντος
 15 μᾶλλον.

Πολὺν δὲ χρόνον ἐρήμη μείνασα ἡ Κόρινθος, ἀνελήφθη
 πάλιν ὑπὸ Καίσαρος τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν εὐφυΐαν, ἐποίκουσ
 πέμψαντος τοῦ ἀπελευθερικοῦ γένους πλείστους· οἱ τὰ
 ἐρείπια κινουῦντες καὶ τοὺς τάφους συνανασκάπτοντες
 20 εὕρισκον ὀστρακίων τορευμάτων πλήθη, πολλὰ δὲ καὶ
 χαλκώματα· θαυμάζοντες δὲ τὴν κατασκευὴν, οὐδένα
 τάφον ἀσκευώρητον εἶασαν, ὥστε εὐπορήσαντες τῶν
 τοιούτων καὶ διατιθέμενοι πολλοῦ Νεκροκορινθίων ἐπλήρω-

σαν τὴν Ῥώμην · | οὕτω γὰρ ἐκάλουν τὰ ἐκ τῶν τάφων
 ληφθέντα, καὶ μάλιστα τὰ ὀστράκινα. Κατ' ἀρχὰς μὲν
 οὖν ἐτιμήθη σφόδρα ὁμοίως τοῖς χαλκώμασι τοῖς
 κορινθιουργέσιν, εἴτ' ἐπαύσαντο τῆς σπουδῆς, ἐκλιπόντων
 5 τῶν ὀστράκων, καὶ οὐδὲ κατορθουμένων τῶν πλείστων.

Ἡ μὲν δὴ πόλις ἢ τῶν Κορινθίων μεγάλη τε καὶ πλουσία
 διὰ παντὸς ὑπῆρξεν, ἀνδρῶν τε ἠυπόρησεν ἀγαθῶν εἰς
 τε τὰ πολιτικὰ καὶ εἰς τὰς τέχνας τὰς δημιουργικὰς ·
 μάλιστα γὰρ καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν Σικυῶνι ἠυξήθη γραφικὴ
 10 τε καὶ πλαστικὴ καὶ πᾶσα ἢ τοιαύτη δημιουργία. Χώραν
 δ' ἔσχεν οὐκ εὔγεων σφόδρα, ἀλλὰ σκολιάν τε καὶ
 τραχεῖαν, ἀφ' οὗ πάντες ὄφρυόντα Κόρινθον εἰρήκασι,
 καὶ παροιμιάζονται ·

Κόρινθος ὄφρυα τε καὶ κοιλαίνεται.

15 24. Ὀρνεαὶ δ' εἰσὶν ἐπώνυμοι τῷ παραρρέοντι ποταμῷ,
 νῦν μὲν ἔρημοι, πρότερον δ' οἰκούμεναι καλῶς, ἱερὸν
 ἔχουσαι Πριάπου τιμώμενον, ἀφ' ὧν καὶ ὁ τὰ Πριάπεια
 ποιήσας Εὐφρόνιος Ὀρνεάτην καλεῖ τὸν θεόν · κεῖνται
 δ' ὑπὲρ τοῦ πεδίου τοῦ Σικυωνίων, τὴν δὲ χώραν ἔσχον
 20 Ἀργεῖοι.

Ἄραιθυρέα δ' ἐστὶν ἢ νῦν Φλιασία καλουμένη, πόλιν
 δ' εἶχεν ὁμώνυμον τῇ χώρᾳ πρὸς ὄρει Κηλώσση· οἱ
 δ' ὕστερον ἀναστάντες ἐκεῖθεν πρὸ τριάκοντα σταδίων
 ἔκτισαν πόλιν, ἣν ἐκάλεσαν Φλιοῦντα· τῆς δὲ Κηλώσσης
 5 μέρος ὁ Καρνεάτης, ὅθεν λαμβάνει τὴν ἀρχὴν Ἄσωπὸς
 ὁ παραρρέων τὴν Σικυῶνα καὶ ποιῶν τὴν Ἄσωπίαν χώραν,
 μέρος οὖσαν τῆς Σικυωνίας. Ἔστι δ' Ἄσωπὸς καὶ ὁ
 παρὰ Θήβας ῥέων καὶ Πλαταιᾶς καὶ Τανάγραν, ἄλλος
 δ' ἐστὶν ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Τραχινίᾳ παρὰ κώμην ῥέων, ἣν
 10 Παρασωπίους ὀνομάζουσι, τέταρτος δ' ὁ ἐν Πάρῳ. Κεῖται
 δ' ὁ Φλιοῦς ἐν μέσῳ Σικυωνίας, Ἀργείας, Κλεωνῶν καὶ
 Στυμφάλου, κύκλῳ περιεχόμενος· τιμᾶται δ' ἐν Φλιοῦντι
 καὶ Σικυῶνι τὸ τῆς Δίας ἱερόν· καλοῦσι δ' οὕτω τὴν
 Ἥβην.

15 25. Τὴν δὲ Σικυῶνα πρότερον Μηκῶνην ἐκάλουσαν, ἔτι
 δὲ πρότερον Αἰγιαλούς· ἀνώκισε δ' αὐτὴν ἀπὸ θαλάττης
 ὅσον εἴκοσι σταδίοις, οἱ δὲ δώδεκά φασιν, ἐπὶ λόφον

ἐρυμνὸν Δημήτριος· τὸ δὲ παλαιὸν κτίσμα ἐπίνειόν
 ἔστιν ἔχον λιμένα. Ὅριζι δὲ τὴν Σικυωνίαν καὶ τὴν
 Κορινθίαν ποταμὸς Νεμέα.

Ἐτυραννήθη δὲ πλείστον χρόνον, ἀλλ' αἰεὶ τοὺς τυράν-
 5 νους ἐπιεικεῖς ἄνδρας ἔσχεν· Ἄρατον δ' ἐπιφανέστατον,
 ὃς καὶ τὴν πόλιν ἠλευθέρωσε, καὶ Ἀχαιῶν ἤρξε, παρ' ἐ-
 κόντων λαβὼν τὴν ἐξουσίαν, καὶ τὸ σύστημα ἠύξησε,
 προσθεὶς αὐτῷ τὴν τε πατρίδα καὶ τὰς ἄλλας πόλεις τὰς
 ἐγγύς. |

10 Ὑπερησίην δὲ καὶ τὰς ἐξῆς πόλεις, ἃς ὁ ποιητὴς λέγει,
 καὶ τὸν Αἰγιαλὸν τῶν Ἀχαιῶν ἤδη συμβέβηκεν εἶναι
 μέχρι Δύμης καὶ τῶν ὄρων τῆς Ἡλείας.

7

1. Ταύτης δὲ τῆς χώρας τὸ μὲν παλαιὸν Ἴωνες ἐκράτουν,
 ἐξ Ἀθηναίων τὸ γένος ὄντες, ἐκαλεῖτο δὲ τὸ μὲν παλαιὸν
 15 Αἰγιάλεια, καὶ οἱ ἐνοικοῦντες Αἰγιαλεῖς, ὕστερον δ' ἀπ' ἐ-
 κείνων Ἴωνία, καθάπερ καὶ ἡ Ἀττική, ἀπὸ Ἴωνος τοῦ
 Ξούθου. Φασὶ δὲ Δευκαλίωνος μὲν Ἑλληνα εἶναι, τοῦτον
 δὲ περὶ τὴν Φθίαν τῶν μεταξὺ Πηνειοῦ καὶ Ἀσωποῦ
 δυναστεύοντα τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν παίδων παραδοῦναι

τὴν ἀρχὴν, τοὺς δ' ἄλλους ἔξω διαπέμψαι, ζητήσοντας
ἴδρυσιν ἕκαστον αὐτῷ · ὧν Δῶρος μὲν τοὺς περὶ Παρνασσὸν
Δωριάας συνοικίσας κατέλιπεν ἐπωνύμους ἑαυτοῦ, Ξοῦθος
δὲ τὴν Ἐρεχθέως θυγατέρα γήμας ᾤκισε τὴν Τετράπολιν
5 τῆς Ἀττικῆς, Οἰνόην, Μαραθῶνα, Προβάλινθον καὶ
Τρικόρυνθον. Τῶν δὲ τούτου παίδων Ἀχαιοὺς μὲν φόνον
ἀκούσιον πράξας ἔφυγεν εἰς Λακεδαίμονα, καὶ Ἀχαιοὺς
τοὺς ἐκεῖ κληθῆναι παρεσκεύασεν, Ἴων δὲ τοὺς μετ' Εὐ-
μόλπου νικήσας Θρᾶκας οὕτως ἠὺδοκίμησεν, ὥστ' ἐπ-
10 ἔτρεψαν αὐτῷ τὴν πολιτείαν Ἀθηναῖοι. Ὁ δὲ πρῶτον
μὲν εἰς τέτταρας φυλὰς διεῖλε τὸ πλῆθος, εἶτα εἰς τέτταρας
βίους · τοὺς μὲν γὰρ γεωργοὺς ἀπέδειξε, τοὺς δὲ δημιουρ-
γοὺς, τοὺς δὲ ἱεροποιούς, τετάρτους δὲ τοὺς φύλακας ·
τοιαῦτα δὲ πλείω διατάξας τὴν χώραν ἐπώνυμον ἑαυτοῦ
15 κατέλιπεν.

Οὕτω δὲ πολυανδρῆσαι τὴν χώραν τότε συνέπεσεν,
ἵνα καὶ ἀποικίαν τῶν Ἴωνων ἔστειλαν εἰς Πελοπόννησον
Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν χώραν ἣν κατέσχον, ἐπώνυμον ἑαυτῶν
ἐποίησαν Ἰωνίαν ἀντ' Αἰγιαλοῦ κληθεῖσαν, οἳ τε ἄνδρες
20 ἀντὶ Αἰγιαλέων Ἴωνες προσηγορεύθησαν, εἰς δώδεκα
πόλεις μερισθέντες.

Μετὰ δὲ τὴν Ἡρακλειδῶν κάθοδον ὑπ' Ἀχαιῶν ἐξελα-
θέντες ἐπανῆλθον πάλιν εἰς τὰς Ἀθήνας· ἐκεῖθεν δὲ μετὰ
τῶν Κοδριδῶν ἔστειλαν τὴν Ἴωνικὴν ἀποικίαν εἰς τὴν
Ἀσίαν, ἔκτισαν δὲ δώδεκα πόλεις ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς τε
5 Καρίας καὶ τῆς Λυδίας, εἰς τοσαῦτα μέρη διελόντες σφᾶς,
ὅσα καὶ ἐν τῇ Πελοποννήσῳ κατεῖχον.

Οἱ δ' Ἀχαιοὶ Φθιώται μὲν ἦσαν τὸ γένος, ὤκησαν
δ' ἐν Λακεδαίμονι, τῶν δ' Ἡρακλειδῶν ἐπικρατησάντων,
ἀναληφθέντες ὑπὸ Τισαμενοῦ, τοῦ Ὀρέστου παιδός, ὡς
10 προειρήκαμεν, τοῖς Ἴωσιν ἐπέθεντο, καὶ γενόμενοι κρείττους
τοὺς μὲν ἐξέβαλον, αὐτοὶ δὲ κατέσχον τὴν γῆν, καὶ
διεφύλαξαν τὸν αὐτὸν τῆς χώρας μερισμόν, ὅνπερ καὶ
παρέλαβον. | Οὕτω δ' ἴσχυσαν, ὥστε τὴν ἄλλην Πελοπόν-
νησον ἐχόντων τῶν Ἡρακλειδῶν, ὧν ἀπέστησαν, ἀντεῖχον
15 ὅμως πρὸς ἅπαντας, Ἀχαιᾶν ὀνομάσαντες τὴν χώραν.

Ἀπὸ μὲν οὖν Τισαμενοῦ μέχρι Ὠγύγου βασιλευόμενοι
διετέλουν, <ὦ>ς φ<ησι>ν ὁ Πολύβιος· εἶτα δημοκρα-
τηθέντες τοσοῦτον ηὔδοκίμησαν περὶ τὰς πολιτείας,
ὥστε τοὺς Ἰταλιώτας μετὰ τὴν στάσιν τὴν πρὸς τοὺς

Πυθαγορείους τὰ πλείστα τῶν νομίμων μετενέγκασθαι
παρὰ τούτων συνέβη.

Μετὰ δὲ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην ἐπέτρεψαν Θηβαῖοι
τούτοις τὴν δίαιταν περὶ τῶν ἀντιλεγομένων ταῖς πόλεσι
5 πρὸς ἀλλήλας.

Ἔσπερον δ' ὑπὸ Μακεδόνων λυθείσης τῆς κοινωρίας,
ἀνέλαβον σφᾶς πάλιν κατὰ μικρόν· ἤρξαν δὲ Πύρρου
στρατεύσαντος εἰς Ἰταλίαν τέτταρες συνιοῦσαι πόλεις,
ἧσαν Πάτραι καὶ Δύμη· εἶτα προσελάμβανόν τινας
10 τῶν δώδεκα πλὴν Ὠλένου καὶ Ἐλίκης, τῆς μὲν οὐ
συνελθούσης, τῆς δ' ἀφανισθείσης ὑπὸ κύματος.

2. Ἐξαρθὲν γὰρ ὑπὸ σεισμοῦ τὸ πέλαγος κατέκλυσε
καὶ αὐτὴν καὶ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἐλικωνίου Ποσειδῶνος, ὃν
καὶ νῦν ἔτι τιμῶσιν Ἴωνες, καὶ θύουσιν ἐκείνῳ τὰ
15 Πανιώνια. Μέννηται δ', ὡς ὑπονοοῦσίν τινες, ταύτης τῆς
θυσίας Ὅμηρος, ὅταν φῆ·

αὐτὰρ ὁ θυμὸν αἴσθε καὶ ἤρυγεν, ὡς ὅτε ταῦρος
ἤρυγεν ἐλκόμενος Ἐλικώνιον ἀμφὶ ἄνακτα.

Τεκμαίρονται τε νεώτερον εἶναι τῆς Ἴωνικῆς ἀποικίας τὸν ποιητὴν, μεμνημένον γε τῆς Πανιωνικῆς θυσίας, ἣν ἐν τῇ Πριηνέων χώρα συντελοῦσιν Ἴωνες τῷ Ἐλικωνίῳ Ποσειδῶνι· ἐπειδὴ καὶ αὐτοὶ οἱ Πριηνεῖς ἐξ Ἐλίκης εἶναι
 5 λέγονται, καὶ δὴ πρὸς τὴν θυσίαν ταύτην βασιλέα καθιστᾶσιν ἄνδρα νέον Πριηνέα τὸν τῶν ἱερῶν ἐπιμελησόμενον. Τεκμηριοῦνται δ' ἔτι μᾶλλον τὸ προκείμενον ἐκ τῶν περὶ τοῦ ταύρου πεφρασμένων· τότε γὰρ νομίζουσι καλλιερεῖν περὶ τὴν θυσίαν ταύτην Ἴωνες, ὅταν θυόμενος
 10 ὁ ταῦρος μυκήσῃται. Οἱ δ' ἀντιλέγοντες μεταφέρουσιν εἰς τὴν Ἐλίκην τὰ λεχθέντα τεκμήρια περὶ τοῦ ταύρου καὶ τῆς θυσίας, ὡς ἐκεῖ νενομισμένων τούτων καὶ τοῦ ποιητοῦ παραβάλλοντος τὰ ἐκεῖ συντελούμενα.

Κατεκλύσθη δ' ἡ Ἐλίκη δυσὶν ἔτεσι πρὸ τῶν Λευκτρικῶν. Ἐρατοσθένης δὲ καὶ αὐτὸς ἰδεῖν φησι τὸν τόπον, καὶ τοὺς πορθμέας λέγειν, ὡς ἐν τῷ πόρῳ ὀρθὸς ἐστήκοι Ποσειδῶν χάλκεος, ἔχων ἰππόκαμπον ἐν τῇ χειρὶ, κίνδυνον φέροντα τοῖς δικτυεῦσιν. Ἡρακλείδης δὲ φησι κατ' αὐτὸν γενέσθαι τὸ πάθος νύκτωρ, δώδεκα σταδίου διεχούσης
 20 τῆς πόλεως ἀπὸ θαλάττης, καὶ τούτου τοῦ χωρίου παντὸς

σὺν τῇ πόλει καλυφθέντος, | δισχιλίους δὲ παρὰ τῶν
 Ἀχαιῶν πεμφθέντας ἀνελέσθαι μὲν τοὺς νεκροὺς μὴ
 δύνασθαι, τοῖς δ' ὁμόροις νεῖμαι τὴν χώραν · συμβῆναι
 δὲ τὸ πάθος κατὰ μῆνιν Ποσειδῶνος · τοὺς γὰρ ἐκ τῆς
 5 Ἑλίκης ἐκπεσόντας Ἴωνας αἰτεῖν πέμψαντας παρὰ τῶν
 Ἑλικέων μάλιστα μὲν τὸ βρέτας τοῦ Ποσειδῶνος, εἰ δὲ
 μή, τοῦ γε ἱεροῦ τὴν ἀφίδρυσιν · οὐ δόντων δέ, πέμψαι
 πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Ἀχαιῶν · τῶν δὲ ψηφισαμένων, οὐδ' ὡς
 ὑπακοῦσαι · τῷ δ' ἐξῆς χειμῶνι συμβῆναι τὸ πάθος, τοὺς
 10 δ' Ἀχαιοὺς ὕστερον δοῦναι τὴν ἀφίδρυσιν τοῖς Ἴωσιν.

Ἡσίοδος δὲ καὶ ἄλλης Ἑλίκης μέμνηται Θετταλικῆς ·

Ἄνθη(ν) Μυρμιδόνων τε πόλιν κλ(ε)ιτήν τ' Ἰαωλκόν
 Ἄρνην τ' ἠδ' Ἑλίκην.

3. Εἴκοσι μὲν ἔτη διετέλεσαν γραμματέα κοινὸν ἔχοντες
 15 καὶ στρατηγοὺς δύο κατ' ἐνιαυτὸν οἱ Ἀχαιοί, καὶ κοι-
 νοβούλιον εἰς ἓνα τόπον συνήγετο αὐτοῖς, ἐκαλεῖτο δὲ
 Ἀμάριον, ἐν ᾧ τὰ κοινὰ ἐχρημάτιζον καὶ οὗτοι καὶ (οἱ)
 Ἴωνες πρότερον · εἶτα ἔδοξεν ἓνα χειροτονεῖσθαι στρα-

τηγόν. Ἄρατος δὲ στρατηγήσας ἀφείλετο τὸν μὲν
Ἄντιγονον τὸν Ἀκροκόρινθον, καὶ τὴν πόλιν τοῖς Ἀχαιοῖς
προσέθηκε, καθάπερ καὶ τὴν πατρίδα · προσελάβετο δὲ
καὶ Μεγαρέας · καὶ τὰς παρ' ἐκάστοις τυραννίδας καταλύων
5 Ἀχαιοὺς ἐποίει τοὺς ἐλευθερωθέντας · <...>, τὴν δὲ
Πελοπόννησον ἠλευθέρωσε τῶν τυραννίδων, ὥστε καὶ
Ἄργος καὶ Ἐρμιῶν καὶ Φλιοῦς καὶ Μεγάλη Πόλις, ἡ
μεγίστη τῶν ἐν Ἀρκαδία, προσετέθη τοῖς Ἀχαιοῖς, ὅτε
δὴ καὶ πλείστον ἠϋξήντο. Ἦν δ' ὁ καιρός, ἡνίκα Ῥωμαῖοι
10 Καρχηδονίους ἐκ τῆς Σικελίας ἐκβαλόντες ἐστράτευσαν
ἐπὶ τοὺς περὶ τὸν Πάδον Γαλάτας <...>.

Μέχρι δὲ τῆς Φιλοποίμενος στρατηγίας συμμείναντες
ικανῶς οἱ Ἀχαιοὶ διελύθησαν κατ' ὀλίγον, ἤδη Ῥωμαίων
ἐχόντων τὴν Ἑλλάδα σύμπασαν καὶ οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον
15 ἐκάστοις χρωμένων, ἀλλὰ τοὺς μὲν συνέχειν, τοὺς δὲ
καταλύειν βουλομένων. <...>.

<Εἶτα λέγει αἰτίαν τοῦ ἐμπλατύνεσθαι τοῖς περὶ Ἀχαιῶν

λόγοις τὸ ἐπὶ τοσοῦτον αὐξηθέντας, ὡς καὶ Λακεδαιμονίους
ὑπερβαλέσθαι, μὴ ἀξίως γνωρίζεσθαι.)

4. Ἡ δὲ τάξις τῶν τόπων, οὓς κατώκουν εἰς δώδεκα
μέρη διηρημένοι, τοιαύτη τίς ἐστι· μετὰ Σικυῶνα Πελλήνη
5 κεῖται· εἶτα Αἴγειρα δευτέρα· τρίτη Αἰγαί, Ποσειδῶνος
ἱερὸν ἔχουσα· τετάρτη Βοῦρα· μετ' αὐτὴν Ἑλίκη, εἰς
ἣν καταπεφεύγεισαν <οἱ> Ἴωνες, μάχῃ κρατηθέντες
ὑπ' Ἀχαιῶν, καὶ τὸ τελευταῖον ἐξέπεσον ἐνθένδε· μετὰ
δὲ Ἑλίκην Αἴγιον καὶ Ῥύπες καὶ Πατρεῖς | καὶ Φαρεῖς·
10 εἶτ' Ὠλενος, παρ' ὃν <Πεῖρος> ποταμὸς μέγας [μέλας],
εἶτα Δύμη καὶ Τριταιεῖς.

Οἱ μὲν οὖν Ἴωνες κωμηδὸν ᾧκουν, οἱ δ' Ἀχαιοὶ πόλεις
ἔκτισαν, ὧν εἷς τινὰς ὕστερον συνώκισαν καὶ ἐκ τῶν
ἄλλων μερίδων ἐνίας, καθάπερ τὰς Αἰγὰς εἰς Αἴγειραν
15 (Αἰγαῖοι δ' ἐλέγοντο οἱ ἐνοικοῦντες), Ὠλενον δὲ εἰς
Δύμην. Δείκνυται δ' ἴχνη μεταξὺ Πατρῶν καὶ Δύμης τοῦ
παλαιοῦ τῶν Ὠλενίων κτίσματος· αὐτοῦ δὲ καὶ τὸ τοῦ

Ἄσκληπιοῦ ἱερὸν ἐπίσημον, <ὄ> Δύμης μὲν ἀπέχει
τεσσαράκοντα σταδίους, Πατρῶν δὲ ὀγδοήκοντα.

Ἄμῶνυμοι δ' εἰσὶ ταῖς μὲν Αἰγαῖς ταύταις αἱ ἐν Εὐβοίᾳ,
τῷ δ' Ὠλένω τὸ ἐν Αἰτωλίᾳ κτίσμα, καὶ αὐτὸ ἴχνη σῶζον
5 μόνον.

Ὁ δὲ ποιητὴς τοῦ μὲν ἐν Ἀχαΐᾳ Ὠλένου οὐ μέμνηται,
ὥσπερ οὐδ' ἄλλων πλειόνων τῶν περὶ τὸν Αἰγιαλὸν
οἰκούντων, ἀλλὰ κοινότερον λέγει·

Αἰγιαλὸν τ' ἀνὰ πάντα καὶ ἀμφ' Ἑλίκην εὐρεῖαν·

10 τοῦ δ' Αἰτωλικοῦ μέμνηται, ὅταν φῆ·

<οἷ> Πλεύρων' ἐνέμοντο καὶ Ὠλενον·

τὰς δ' Αἰγὰς ἀμφοτέρας λέγει, τὴν μὲν Ἀχαϊκὴν,

οἱ δέ τοι εἰς Ἑλίκην τε καὶ Αἰγὰς δῶρ' ἀνάγουσι·

ὅταν δὲ φῆ·

15 Αἰγὰς, ἔνθα δὲ οἱ κλυτὰ δώματα βένθεσι λίμνης·
ἔνθ' ἵππους ἔστησε Ποσειδάων·

βέλτιον δέχεσθαι τὰς ἐν Εὐβοίᾳ, ἀφ' ὧν εἰκὸς καὶ τὸ
πέλαγος Αἰγαῖον λεχθῆναι· ἐκεῖ δὲ καὶ τῷ Ποσειδῶνι ἡ
πραγματεία πεποιήται ἢ περὶ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον.

Πρὸς δὲ ταῖς Ἀχαικαῖς Αἰγαῖς ὁ Κρᾶθις ῥεῖ ποταμός,
ἐκ δυεῖν ποταμῶν αὐξόμενος, ἀπὸ τοῦ κίρνασθαι τὴν
ὀνομασίαν ἔχων · ἀφ' οὗ καὶ ὁ ἐν Ἰταλίᾳ Κρᾶθις.

5. Ἐκάστη δὲ τῶν δώδεκα μερίδων ἐκ δήμων συνειστήκει
5 ἑπτὰ καὶ ὀκτώ · τοσοῦτον εὐανδρεῖν τὴν χώραν συνέβαινε.

Ἔστι δ' ἡ Πελλήνη στάδια ἑξήκοντα τῆς θαλάττης
ὑπερκειμένη, φρούριον ἔρυμνόν. Ἔστι δὲ καὶ κώμη
Πελλήνη, ὅθεν καὶ αἱ Πελληνικαὶ χλαῖναι, ἃς καὶ ἄθλα
ἐτίθεσαν ἐν τοῖς ἀγῶσι · κεῖται δὲ μεταξύ Αἰγίου καὶ
10 Πελλήνης · τὰ δὲ Πέλλανα ἕτερα τούτων ἐστί, Λακωνικὸν
χωρίον, ὡς πρὸς τὴν Μεγαλοπολίτιν νεῦον.

Αἴγειρα δὲ ἐπὶ βουνοῦ κεῖται. Βοῦρα δ' ὑπέρεται τῆς
θαλάττης ἐν τετταράκοντά πωσ σταδίοις, ἣν ὑπὸ σεισμοῦ
καταποθῆναι συνέβη. Ἀπὸ δὲ τῆς ἐνταῦθα κρήνης
15 Συβάριδος τὸν καὶ τὴν Ἰταλίαν ποταμὸν ὀνομασθῆναί
φασιν |.

Ἡ δ' Αἰγὰ (καὶ γὰρ οὕτω λέγουσι τὰς Αἰγὰς) νῦν μὲν

οὐκ οἰκεῖται, τὴν δὲ χώραν ἔχουσιν Αἰγίεις. Αἴγιον δὲ καὶ
 νῦν ἰκανῶς οἰκεῖται · ἱστοροῦσι δ' ἐνταῦθα τὸν Δία ὑπ' αἰ-
 γὸς τραφῆναι, καθάπερ φησὶ καὶ Ἄρατος ·

αἶξ ἱερή, τὴν μὲν τε λόγος Διὶ μαζὸν ἐπισχεῖν ·

5 ἐπιλέγει δὲ καὶ ὅτι

᾽Ωλενίην δὲ μιν αἶγα Διὸς καλέουσ' ὑποφῆται,

δηλῶν τὸν τόπον, διότι πλησίον ᾽Ωλένου.

Αὐτοῦ δὲ καὶ ἡ Κερύνεια, ἐπὶ πέτρας ὑψηλῆς ἰδρυμένη,
 διέχουσα δὲ ἴσον τῆς τε θαλάττης καὶ Βούρας · Αἰγίεων
 10 δ' ἐστὶ καὶ ταῦτα καὶ Ἑλίκη καὶ τὸ τοῦ Διὸς ἄλσος τὸ
 Ἀμάριον, ὅπου συνήεσαν οἱ Ἀχαιοὶ βουλευσόμενοι περὶ
 τῶν κοινῶν.

Ῥεῖ δὲ διὰ τῆς Αἰγίεων ὁ Σελινοῦς ποταμός, ὁμώνυμος
 τῷ τε ἐν Ἐφέσῳ παρὰ τὸ Ἀρτεμίσιον ῥέοντι, καὶ τῷ ἐν τῇ

νῦν Ἡλεία τῷ παραρρέοντι τὸ χωρίον, ὃ φησιν ὠνήσασθαι
τῇ Ἀρτέμιδι Ξενοφῶν κατὰ χρησμόν · ἄλλος δὲ Σελινοῦς
ὁ παρὰ τοῖς Ὑβλαίοις Μεγαρεῦσιν, οὓς ἀνέστησαν
Καρχηδόνιοι.

5 Τῶν δὲ λοιπῶν πόλεων τῶν Ἀχαικῶν εἴτε μερίδων
Ῥύπες μὲν οὐκ οἰκοῦνται, τὴν δὲ χώραν Ῥυπίδα καλου-
μένην ἔσχον Αἰγίεις καὶ Φαραιεῖς · καὶ Αἰσχύλος δὲ
λέγει πού ·

10 Βοῦραν θ' ἱεράν καὶ Κερ[α]υν(ε)ίαν
Ῥύπας Δύμην Ἐλίκην Αἴγ[ε]ι[ρ]ον
ἠδ' Αἴγειραν τὴν τ' ἀ(ι)πεινὴν
ζαθέαν Ὠλενον.

Ἐκ δὲ τῶν Ῥυπῶν ἦν Μύσκελλος, ὁ Κρότωνος οἰκιστῆς ·
τῆς δὲ Ῥυπίδος καὶ τὸ Λεῦκτρον ἦν, δῆμος τῶν Ῥυπῶν.
15 Μετὰ δὲ τούτους Πάτραι, πόλις ἀξιόλογος · μεταξὺ

δὲ τὸ Ῥίον καὶ τὸ Ἀντίρριον, ἀπέχοντα Πατρῶν σταδίους τεσσαράκοντα. Ῥωμαῖοι δὲ νεωστὶ μετὰ τὴν Ἀκτιακὴν νίκην ἴδρυσαν αὐτόθι τῆς στρατιᾶς μέρος ἀξιόλογον, καὶ διαφερόντως εὐανδρεῖ νῦν, ἀποικία Ῥωμαίων οὔσα·

5 ἔχει δὲ ὕψορμον μέτριον.

Ἐφεξῆς δ' ἐστὶν ἡ Δύμη, πόλις ἀλίμενος, πασῶν δυσμικωτάτη, ἀφ' οὗ καὶ τοῦνομα· πρότερον δ' ἐκαλεῖτο Στράτος· καὶ ἔτι πρότερον Πάλ[ι]εια, ὅτι ἄρ' ἐνώκησαν
 10 <έν> τοῖς Παλ<ε>ιώταις. Διαιρεῖ δ' αὐτὴν ἀπὸ τῆς Ἡλείας κατὰ τὴν Βουπρασίαν ὁ Λάρισος ποταμός, ῥέων ἐξ ὄρους· τοῦτο δ' οἱ μὲν ἐπιχώριοι Σκόλλιν καλοῦσιν, Ὅμηρος δὲ πέτρην Ὠλενίην. Τοῦ δ' Ἀντιμάχου Καυκωνίδα τὴν Δύμην εἰπόντος, οἱ μὲν ἐδέξαντο ἀπὸ τῶν Καυκῶνων ἐπιθέτως εἰρήσθαι τοῦτο μέχρι δεῦρο καθηκόντων, καθάπερ
 15 ἐπάνω προείπομεν· οἱ δ' ἀπὸ Καύκωνος ποταμοῦ τινός,

ὡς ἂν Θῆβαι Διρκαῖαί τε καὶ Ἄσωπίδες, Ἄργος δ' Ἰνά-
 χειον, Τροία δὲ Σιμουντίς. Δέδεκται οἰκήτορας καὶ ἡ
 Δύμη μικρὸν πρὸ ἡμῶν, ἀνθρώπους μιγάδας, | τοὺς ἀπὸ
 τοῦ πειρατικοῦ πλήθους <οὓς> περιλιπεῖς ἔσχε Πομπήιος,
 5 καταλύσας τὰ ληστήρια καὶ ιδρύσας τοὺς μὲν ἐν Σόλοις
 τοῖς Κιλικίοις, τοὺς δ' ἄλλοθι καὶ δὴ καὶ ἐνταῦθα.

Ἡ δὲ Φάρα συνορεῖ μὲν τῇ Δυμαίᾳ καὶ Πατρ(α)ϊκῇ
 καὶ Λεοντησίᾳ ἣν Ἀντίγονος ἐν τοῖς Ἀχαιοῖς ὤκισεν ·
 καλοῦνται δὲ οἱ μὲν ἐκ ταύτης τῆς Φάρας Φαρ(α)ιεῖς,
 10 οἱ δ' ἐκ τῆς Μεσσηνιακῆς Φαραῖται · ἔστι δ' ἐν τῇ Φαραϊκῇ
 Δίρκη κρήνη, ὁμώνυμος τῇ ἐν Θήβαις.

Ἡ δὲ Τριταία τῆς Φαραϊκῆς ἐφάπτεται κα(ὶ Λε)οντησίας
 καὶ Λασιωνίας · ἣν δὲ καὶ ἐν Φωκίδι ὁμώνυμος ταύτη
 πόλις. <Ἐκε>ῖ καὶ Κασταλία κρήνη <ὁμών>υμος τῇ
 15 Δε(λφικῇ κ)αλεῖται, ὕδ(ωρ μαν)τικὸ(ν ἔ)χουσα.

⟨Πλησίον⟩ δὲ Τρ⟨ι⟩τα⟨ίας ἤ⟩ ᾠλενός ἐστι μὲν ἔρημος,
κεῖται δὲ μεταξὺ Πατρῶν καὶ Δύμης · ἔχουσι δὲ Δυμαῖοι
τὴν χώραν.

Εἶτ' ᾠραξος, τὸ ἀκρωτήριον τῆς Ἡλείας, εἰς ὃ ἀπὸ
5 Ἰσθμοῦ στάδιοι χίλιοι ⟨τριάκοντα⟩.

8

1. Ἄρκαδία δ' ἐστὶν ἐν μέσῳ μὲν τῆς Πελοποννήσου,
πλείστην δὲ χώραν ὄρεινὴν ἀποτέμνεται. Μέγιστον
δ' ὄρος ἐν αὐτῇ Κυλλήνη · τὴν γοῦν κάθετον οἱ μὲν εἴκοσι
σταδίων φασίν, οἱ δ' ὅσον πεντεκαίδεκα.

10 Δοκεῖ δὲ παλαιότατα ἔθνη τῶν Ἑλλήνων εἶναι τὰ
Ἄρκαδικά, Ἄζᾶνές τε καὶ Παρράσιοι καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι.
Διὰ δὲ τὴν τῆς χώρας παντελῆ κάκωσιν οὐκ ἂν προσήκοι
μακρολογεῖν περὶ αὐτῶν · αἶ τε γὰρ πόλεις ὑπὸ τῶν
συνεχῶν πολέμων ἠφανίσθησαν, ἔνδοξοι γενόμεναι πρό-
15 τερον, τὴν τε χώραν οἱ γεωργήσαντες ἐκλελοίπασιν ἐξ
ἐκείνων ἔτι τῶν χρόνων, ἐξ ὧν εἰς τὴν προσαγορευθεῖσαν

Μεγάλην πόλιν αἰ πλείσται συνωκίσθησαν. Νυνὶ δὲ καὶ αὐτὴ ἡ Μεγάλη πόλις τὸ τοῦ κωμικοῦ πέπονθε, καὶ

ἐρημία μεγάλη' στὴν ἡ Μεγάλη πόλις.

Βοσκήμασι δ' εἰσὶ νομαὶ δαψιλεῖς, καὶ μάλιστα ἵπποις
5 καὶ ὄνοις τοῖς ἵπποβάταις · ἔστι δὲ καὶ τὸ γένος τῶν
ἵππων ἄριστον τὸ Ἀρκαδικόν, καθάπερ καὶ τὸ Ἀργολικόν
καὶ τὸ Ἐπιδαύριον. Καὶ ἡ τῶν Αἰτωλῶν δὲ καὶ Ἀκαρνάνων
ἐρημία πρὸς ἵπποτροφίαν εὐφυῆς γέγονεν, οὐχ ἥττον
τῆς Θετταλίας.

- 10 2. Μαντίνειαν μὲν οὖν ἐποίησεν ἔνδοξον Ἐπαμεινώνδας,
τῇ δευτέρᾳ νικήσας μάχῃ Λακεδαιμονίους, ἐν ἣ καὶ αὐτὸς
ἔτελεύτα · καὶ αὐτὴ δὲ καὶ Ὀρχομενὸς καὶ Ἡραία καὶ

Κλείτωρ καὶ Φενεὸς καὶ Στύμφαλος καὶ Μαίναλος καὶ
Μεθύδριον καὶ Καφυεῖς καὶ Κύναιθα ἢ οὐκέτ' εἰσίν, ἢ
μόλις αὐτῶν ἴχνη φαίνεται καὶ σημεῖα.

Τεγέα δ' ἔτι μετρίως συμμένει, καὶ τὸ ἱερόν τῆς Ἀλέας
5 Ἀθηναῶν τιμᾶται δ' ἐπὶ μικρόν καὶ τὸ τοῦ Λυκαίου Διὸς
ἱερόν κατὰ τὸ Λύκαιον κείμενον ὄρος.

Τῶν δ' ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ λεγομένων

Ῥίπην τε Στρατίνην τε καὶ ἠνεμόεσσαν Ἐνίσπην
εὐρεῖν τε χαλεπόν, καὶ εὐροῦσιν οὐδὲν ὄφελος διὰ τὴν
10 ἔρημίαν.

3. Ὀρη δ' ἐπιφανῆ πρὸς τῇ Κυλλήνῃ Φολόη τε καὶ
Λύκαιον καὶ Μαίναλος | καὶ τὸ Παρθένιον καλούμενον,
καθῆκον ἐπὶ τὴν Ἀργείαν ἀπὸ τῆς Τεγεάτιδος.

4. Περὶ δὲ τοῦ Ἀλφειοῦ καὶ τοῦ Εὐρώτα τὸ συμβεβηκὸς
παράδοξον εἴρηται καὶ τὸ περὶ Ἐρασῖνον τὸν ἐκδίδοντα ἐκ
τῆς Στυμφαλίδος λίμνης εἰς τὴν Ἀργείαν νυνί, πρότερον
δ' οὐκ ἔχοντα ἔκρυσιν, τῶν βερέθρων, ἃ καλοῦσιν οἱ
5 Ἀρκάδες ζέρεθρα, τυφλῶν ὄντων καὶ μὴ δεχομένων
ἀπέρασιν, ὥστε τὴν τῶν Στυμφαλίων πόλιν νῦν μὲν καὶ
τέτταρας διέχειν σταδίους ἀπὸ τῆς λίμνης, τότε δ' ἐπ' αὐ-
τῆς κεῖσθαι. Τάναντία δ' ὁ Λάδων ἔπαθε, τοῦ ρεύματος
ἐπισχεθέντος ποτὲ διὰ τὴν ἔμφραξιν τῶν πηγῶν · συμπε-
10 σόντα γὰρ τὰ περὶ Φενεὸν βέρεθρα ὑπὸ σεισμοῦ, δι' ὧν
ἦν ἡ φορά, μονὴν ἐποίησε τοῦ ρεύματος μέχρι τῶν κατὰ
βάθους φλεβῶν τῆς πηγῆς. Καὶ οἱ μὲν οὕτω λέγουσιν ·

Ἐρατοσθένης δέ φησι περὶ Φενεὸν μὲν τὸν Ἀνίαν καλούμενον ποταμὸν λιμνάζειν τὰ πρὸ τῆς πόλεως, καταδύεσθαι δ' εἰς τινὰς ἰσθμούς οὓς καλεῖσθαι ζέρεθρα· τούτων δ' ἐμφραχθέντων, ἔσθ' ὅτε ὑπερχεῖσθαι τὸ ὕδωρ εἰς τὰ
5 πεδία, πάλιν δ' ἀναστομουμένων ἄθρου ἐκ τῶν πεδίων ἐκπεσὸν εἰς τὸν Λάδωνα, καὶ τὸν Ἀλφειὸν ἐμβάλλειν, ὥστε καὶ τῆς Ὀλυμπίας κλυσθῆναί ποτε τὴν περὶ τὸ ἱερόν γῆν, τὴν δὲ λίμνην συσταλῆναι· τὸν Ἐρασῖνον δὲ παρὰ Στυμφάλου ρέοντα, ὑποδύντα ὑπὸ τὸ ὄρος, ἐν τῇ
10 Ἀργείᾳ πάλιν ἀναφανῆναι· διὸ δὴ καὶ Ἴφικράτη, πολιορκοῦντα τὸν Στύμφαλον καὶ μηδὲν περαίνοντα, ἐπιχειρῆσαι τὴν κατάδυσιν ἀποφράξαι, σπόγγους πορισάμενον πολλούς, παύσασθαι δὲ διοσημίας γενομένης.

Περὶ Φενεὸν δ' ἐστὶ καὶ τὸ καλούμενον Στυγὸς ὕδωρ,
λιβάδιον ὀλεθρίου ὕδατος νομιζόμενον ἱερόν.

Τοσαῦτα καὶ περὶ Ἀρκαδίας εἰρήσθω.

5. Πολυβίου δ' εἰρηκότος τὸ ἀπὸ Μαλεῶν ἐπὶ τὰς
5 ἄρκτους μέχρι τοῦ Ἰστρου διάστημα περὶ μυρίους σταδίους
εὐθύνει τοῦτο ὁ Ἀρτεμίδωρος οὐκ ἀτόπως, ἐπὶ μὲν Αἴγιον
χιλίους καὶ <τετρακοσ>ίους εἶναι λέγων ἐκ Μαλεῶν
ὁδόν, ἐνθένδε εἰς <Κίρραν πλοῦν> διακοσίων, ἐνθένδε
διὰ Ἡρακλείας <εἰς Θαυμακοῦς> πεντακοσίων ὁδόν,
10 εἶτα εἰς Λάρισαν <καὶ τὸν Πηνειὸν> τριακοσίων τεττα-
ράκοντα, εἶτα διὰ <τῶν Τεμπῶν ἐπὶ τὰς Πη>νειοῦ ἐκβολὰς
διακοσίων τετταράκον<τα, εἶτα εἰς τὴν Θεσσα>λονίκειαν
ἑξακοσίων ἑξήκοντα, ἐντεῦ<θεν ἐπ' Ἰστρον δι' Εἰδομ>μένης
καὶ Στόβων καὶ Δαρδανίων τρισχι<λίους καὶ διακοσίο>υς,

κατ' ἐκεῖνον δὲ συμβαίνειν τὸ ἐκ τῆς Θεσ(σ)α(λ)ονικείας
ἑξακισχιλίων πεντακοσίων. Αἴτιον δ' εἶναι τούτου τὸ
μὴ τὴν σύντομον καταμετρεῖν, ἀλλὰ τὴν τυχοῦσαν, ἣν
ἐπορεύετο τῶν στρατηγῶν τις.

5 Οὐκ ἂν ἄτοπον δ' ἴσως καὶ τοὺς οἰκιστὰς προσθεῖναι
τῶν τὴν Πελοπόννησον οἰκούντων, οὓς εἶπεν Ἔφορος,
τοὺς μετὰ τὴν Ἡρακλειδῶν κάθοδον· Κορίνθου μὲν
Ἀλήτην, Σικυῶνος δὲ Φάλκην, Ἀχαιΐας δὲ Τισαμενόν,
Ἥλιδος δ' Ὀξύλον, Μεσσήνης δὲ Κρεσφόντην, Λακε-
10 δαίμονος δ' Εὐρυσθένη καὶ Προκλή, Ἄργους δὲ Τήμενον
κα(ὶ Κισσόν, τῶν δὲ) περὶ τὴν Ἀκτὴν Ἀγαῖον καὶ
Δηϊφόντην.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

X

370, 93

H. 5 Bde

10.7.37dr

L.

SLUB DRESDEN

3 0244323